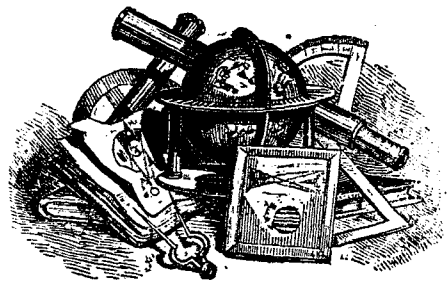

С. П. М.
Франца анбан

АБХАЗСКІЙ БУКВАРЬ

СОСТАВЛЕНЪ ПОДЪ РУКОВОДСТВОМЪ И. БАРТОЛОМЕЯ.

Тифлисъ
въ Вертеповой.

ТИФЛИСЪ.

1865 ГОДА.

ПЕЧАТАНО ВЪ ТИПОГРАФИИ ГЛАВНАГО УПРАВЛЕНІЯ НАМЪСТНИКА Кавказскаго.

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 27-го Февраля 1864 года.

2004126290

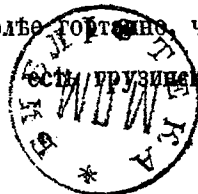
Букварь этотъ составленъ въ 1862 году Коммисією, состоявшею, подъ предсѣдательствомъ моимъ, изъ членовъ Д. П. Пурцеладзе и В. Г. Трирогова, при содѣйствіи природныхъ Абхазцевъ Священника Іоанна Гегія, Прапорщика Георгія Курцикидзе и дворянина Симеона Эшба. Абхазскій текстъ пересмотрѣнъ и исправленъ въ 1865 году Княземъ Константиномъ Георгіевичемъ Шервашидзе, а въ 1864 году Княземъ Григоріемъ Александровичемъ Шервашидзе, по предложенію которыхъ Бзыбское пропозношеніе, сначала принятое въ букварь, замѣнено общеабхазскимъ. При чемъ Коммисія пришла къ убѣжденію, что составленная Генералъ-Маіоромъ Усларомъ азбука болѣе соответствуетъ точному выраженію звуковъ абхазскаго языка, чѣмъ первоначально составленная самой Коммисіей.

И. Бартоломей.

АБХАЗСКАЯ АЗБУКА.

¹⁾ а ²⁾ б в а ³⁾ г г ⁴⁾ д д е ж ж ⁵⁾ зю зю ⁶⁾ з
⁷⁾ з ⁸⁾ ж ⁹⁾ к ¹⁰⁾ к ¹¹⁾ и ¹²⁾ и ¹³⁾ л л м н о п ¹⁴⁾ п
¹⁵⁾ р ¹⁶⁾ с ¹⁷⁾ т ¹⁸⁾ т ¹⁹⁾ у ²⁰⁾ у ²¹⁾ ф ²²⁾ ф ²³⁾ х ²⁴⁾ х ²⁵⁾ ц ²⁶⁾ ц
²⁷⁾ ц ²⁸⁾ ч ²⁹⁾ ч ³⁰⁾ ш ³¹⁾ ш ³²⁾ ш ³³⁾ ш ³⁴⁾ ш ³⁵⁾ ш ³⁶⁾ ш ³⁷⁾ ш ³⁸⁾ ш ³⁹⁾ ш ⁴⁰⁾ ш ⁴¹⁾ ш ⁴²⁾ ш ⁴³⁾ ш ⁴⁴⁾ ш ⁴⁵⁾ ш ⁴⁶⁾ ш ⁴⁷⁾ ш ⁴⁸⁾ ш ⁴⁹⁾ ш ⁵⁰⁾ ш ⁵¹⁾ ш ⁵²⁾ ш ⁵³⁾ ш ⁵⁴⁾ ш ⁵⁵⁾ ш ⁵⁶⁾ ш ⁵⁷⁾ ш ⁵⁸⁾ ш ⁵⁹⁾ ш ⁶⁰⁾ ш ⁶¹⁾ ш ⁶²⁾ ш ⁶³⁾ ш ⁶⁴⁾ ш ⁶⁵⁾ ш ⁶⁶⁾ ш ⁶⁷⁾ ш ⁶⁸⁾ ш ⁶⁹⁾ ш ⁷⁰⁾ ш ⁷¹⁾ ш ⁷²⁾ ш ⁷³⁾ ш ⁷⁴⁾ ш ⁷⁵⁾ ш ⁷⁶⁾ ш ⁷⁷⁾ ш ⁷⁸⁾ ш ⁷⁹⁾ ш ⁸⁰⁾ ш ⁸¹⁾ ш ⁸²⁾ ш ⁸³⁾ ш ⁸⁴⁾ ш ⁸⁵⁾ ш ⁸⁶⁾ ш ⁸⁷⁾ ш ⁸⁸⁾ ш ⁸⁹⁾ ш ⁹⁰⁾ ш ⁹¹⁾ ш ⁹²⁾ ш ⁹³⁾ ш ⁹⁴⁾ ш ⁹⁵⁾ ш ⁹⁶⁾ ш ⁹⁷⁾ ш ⁹⁸⁾ ш ⁹⁹⁾ ш ¹⁰⁰⁾ ш

1. а произносится большею частию чисто: *абна* лѣсъ; тамъ, гдѣ въ началѣ слова сходятся два а, составляютъ они одно долгое, напр. *ааб* отецъ. *а̇* произносится гортанно, напр. *ауа̇* люди, *аа̇* негной—дерево.
2. *е* есть звукъ промежуточный между *е* и *е* которое есть простое *е*, произносимое сближенными губами, и *и* французскимъ, которое есть *и*, произносимое также сближенными губами. Сверхъ того, къ абхазскому звуку примѣшивается легкое гортанное придыханіе. Французскими буквами, хотя и далеко не точно, звукъ этотъ можно выразить черезъ *ки*, гдѣ *к* весьма слегка придыхаема. *е* не есть гласная буква, хотя для неопытнаго слуха и можетъ казаться таковою. Примѣръ: *еба* два, *еенн* домъ.
3. *з* произносится гораздо больше гортанно, чѣмъ Малороссіане произносить *з*, въ словѣ *зора*; это есть грузинская *з* или арабская *џ*; напр. *аца* врагъ.

4. *ḍ* есть *ḍ*, произносимое съ большимъ напряженіемъ, къ чему присоединяется дрожательное движеніе губъ, произносящихъ *б*, и такъ *дб*, напр. *адр* поле.
5. *ḍ̣* соотвѣтствуетъ грузинской буквѣ *Ⴣ*; звукъ ея можетъ быть выраженъ чрезъ *дж*, напр. *аѣар* крестъ.
6. *вю* отдаленно выражается черезъ *ѣзв*. *вю* и *вю̣* разнятся только звуко—количествомъ, первая есть *media*, вторая *tenuis*. Примеры *авю* старый, *авю̣* корова.
7. *з* соотвѣтствуетъ грузинской буквѣ *Ⴣ*, порусски можно выразить чрезъ *дз*, напр. *азр* вода.
8. *з̣* отдаленно выражается чрезъ *дзв*, напр. *аѣр* нѣкій.
9. *к* соотвѣтствуетъ нѣмецкому *h* или грузинскому *Ⴣ*, напр. *аак* князь, владѣтель, *кара* мы.
10. *к̣* рѣшительно не можетъ быть изображено никакимъ сочетаніемъ буквъ; ни *кюа*, ни *к̣фюа*, не даютъ о немъ понятія. *ихр* говори, *ахрк* голубь.
11. *ј* буква, весьма извѣстная въ европейскихъ языкахъ, но только не французское *j*.
12. *к̣* соотвѣтствуетъ грузинской буквѣ *Ⴣ*, напр. *акюа* дождь.
13. *к̣* соотвѣтствуетъ грузинской буквѣ *Ⴣ*, напр. *акюа* сынъ.
14. *қ* соотвѣтствуетъ грузинскому *Ⴣ*, или арабскому *ق*, напр. *уқаз* будь.
15. *т̣* соотвѣтствуетъ грузинской буквѣ *Ⴣ*, напр. *атр* баранъ.
16. *т̣* изображается приблизительно черезъ *тн*; напр. *ата* сѣно.

17. *ѣ* изображается черезъ *тп*, напр. *уѣа* садись.
18. *ѧ* весьма гортанное *х*, о которомъ даетъ понятие сочетание *ехт*;
напр. *аѧт* голова.
19. *у* ближе всего къ сочетанію *тцв*; *у* есть *media*; *ѳ* *tenuis*; напр.
ау быкъ, *аѳа* яблоко.
20. *ѣ* соотвѣтствуетъ грузинской буквѣ того же начертанія; напр. *ѧѧа*
дно.
21. *ѣ* соотвѣтствуетъ грузинской буквѣ *ჟ*; порусски можно выразить че-
резъ *тч*, напр. *аѣтун* мальчикъ.
22. *е* выражается черезъ *чч* или *чш*, гдѣ *ш* мало явственно. *е* *media*,
ѣ *tenuis*. Примеры: *аеч* лошадь, *аѣт* ротъ. *ѣ* приблизительно
выражается черезъ *ѣѣ* или *ѣш*.
23. *ѳ* выражается черезъ *шш*. Сравните *аша* веревка и *аѳа*
кровь.
24. *ѳ* выражается черезъ *шв*, а *ѳ* черезъ *шв*. Примеры *аѳ*
дверь *аѳ* буквъ.
25. *ѳ* когда есть единственная гласная въ словѣ, то она болѣе прибли-
жается звукомъ къ *ы*, впрочемъ глухому и короткому; въ концѣ
словъ она подходитъ къ *е*.

Прочіе за тѣмъ звуки, написанные русскими буквами безъ всякихъ
значковъ или дополненій, имѣютъ чисто—русское произношеніе.

Примѣчаніе. Алфавитъ этотъ мы заимствовали изъ литографированнаго
изданія сочиненія Генераль-Маіора Услара, подъ заглавіемъ Абхазскій языкъ,
1862 года, позволивъ себѣ сдѣлать перестановку въ порядкѣ буквъ, которая,
по нашему мнѣнію, болѣе соотвѣтствуетъ общимъ учебникамъ. При чемъ мы
не включили буквъ, изображающихъ звуки, принадлежащіе исключительно
нарѣчію, употребляемому въ Бзыбскомъ округѣ.

ОДНОСЛОЖНЫЕ СЛОВА.

<i>ამრჭ</i>	муха	ბუზი
<i>ამრც</i>	ложь	ცუეილი, სიცრუე
<i>აბჳ</i>	языкъ	ენა
<i>აყ</i>	дверь	კარი
<i>აყ</i>	сыръ	ვგელო
<i>აყ</i>	букъ	წიფელო
<i>აჟ</i>	дубъ	მუხა
<i>აჟი</i>	осина	ვერხვი
<i>აჟი</i>	шолоко	რძე
<i>აჟი</i>	виноградъ	ეურძენი
<i>აა</i>	гуща	ნაძირალი, თსლე
<i>აი</i>	владѣтель, господинъ	მთავარი, ბატონი
<i>აჟა</i>	дно	ძირი
<i>აჟი</i>	жду	უცლი, ველი
<i>აჟი</i>	козленокъ	ციკანი
<i>აჟ</i>	градъ	სეტყვა
<i>აჟ</i>	блоха	რწეილი
<i>ამყ</i>	медвѣдъ	დათვი
<i>აი</i>	ольха	მურყანი
<i>ავი</i>	корова	ძროხა
<i>ავი</i>	старый	ძველი

<i>au</i>	быкъ	საბი
<i>iax</i>	пей	ღაღიე
<i>idf</i>	ѣшь	ქსტამე
<i>irz</i>	терай	ღაკარგე
<i>uxr</i>	сто	ასი
<i>aruy</i>	двѣсти	ათასი
<i>aruy</i>	триста	სამასი
<i>nyliuy</i>	четыреста	ათასასი
<i>ayuy</i>	пятьсотъ	ხუთასი
<i>fruy</i>	шестьсотъ	ექსასი
<i>zxi</i>	тысяча	ათასი
<i>amrui</i>	день	ღღე
<i>imz</i>	отдай	მიეცე

ДВУХСЛОЖНЫЯ.

<i>anua</i>	Богъ	ღმერთი
<i>ad-gil</i>	мѣсто	ადგილი
<i>am-ra</i>	солнце	მზე
<i>am-za</i>	луна	მთვარე
<i>an-rui</i>	земля	მიწა
<i>af-la</i>	дерево	ხე
<i>azr</i>	вода	წყალი

<i>a·ar</i>	ГОЛОВА	თავი
<i>a·ar</i>	ПУЛЯ	უწყია
<i>a·ai</i>	ЗОЛОТО	ოქრო
<i>აბ·ლა</i>	ГЛАЗЪ	თუალი
<i>აზი·აბი</i>	НОВОСТЬ	ახალი ამბავი
<i>a·er</i>	ЛОШАДЬ	ცხენი
<i>აე·ანი</i>	КОБЫЛА	ჭაკი ცხენი
<i>a·ya</i>	ЯБЛОКО	გაძლი
<i>a·ha</i>	ГРУША	მსხალი
<i>აბ·ნა</i>	ЛЪСЪ	უყმ
<i>a·ea</i>	ОЛЕНЬ	ირემი
<i>ა·ყა</i>	СОНЪ	ძილი
<i>a·iya</i>	ЧАСТЬ	ნაწილი
<i>a·ya</i>	АМБАРЪ	ამბარი, ბელელი
<i>a·er·m</i>	ЧУЖОЙ	უცხო
<i>აჟ·მა</i>	КОЗА	დედლი თხა
<i>a·er·e</i>	ЯГНЕНОКЪ	ბაცკანი
<i>a·sac</i>	ГОСТЬ	სტუმარი
<i>ა·მ·ი·რ·ი</i>	МОРЕ	ზღვა
<i>a·fa·i</i>	ПИЦА	საზრდო
<i>a·ca</i>	ХЛѢБЪ	პური
<i>აჟ·ბა</i>	ЖАЖДА	წყურვილი

არჯი-ერ არჯი-ერ

пить

სმა, სსმელი

აოჯანყი

красный виноградъ

წითელი ვუროკენი

ა-ერ

вино

ღვინო

აჭრმი

бровь

წაბი

ა-გუ

сердце

გული

აშიურ

грудь

შეკრდი

ა-რა

она

ოე

ა-ოჯა

заяць

კურღელი

აუ-გუ

кошка

კატა

აბ-გა

шакаль

ტურა

ა-ერ

снѣгъ

თოვლი

ა-ერ-გუ

снѣжная вода

თოვლის წყალი

ა-ში-გუ

лихорадка

ციება

ამ-გუ-ჯი

кровавый поносъ

სისხლზე ვასვლა

აუ-გრ

книга

საქმობა

აი-აა

гора

წიგნი

აი-აა

пчела

მთა

ა-ჭრ-მე

гвоздь

ფუტკარი

ა-ლას

легкий

ლურსმანი

აბ-გა

спина

მუბუჭი

ა-ბოე

кость

ზურგი

აუ-ერ-გუ

рыба

შვალი

თევზი

აჭრჩ
ა-ჩან
აჭრუ
ა-ბრ
აჟი-რა
აუ-ჯა
ა-ნა
აუ-ჩა
ამ-ტა
აუ-ტა
აუ-ტა
აუ-ჩა
აი-ეო
აი-იი
ა-ჯეო
აჭრე
ამ-ჯა
აჯ-არუ
ა-ნა
აპ-ან
ა-ერ
აჭ-ნუ

сталь
чешуя
чеснокъ
поле
рожа (болѣзнь)
рогъ (для питья)
сынъ
дочь
рукоятъ
облако
ущелье
царь
утро
поросенокъ
сойка
птичка
шелковица
рубашка
тонкій
священникъ
ротъ
мальчикъ

ფოლადი
ქერქი თევზისა
ხიორი
მინდორი
წითელი ქარი
ყანწი
მე, ვაჟი, შვილი
ასული, ქალიშვილი
ჯარი
ღრუბელი
ხეობა
მეფე
ღილა
გოჭი
ჩხიკვ
მგინგელი
თუთა
ჯერანგი
წმინდა
მღვდელი
პირი
ჯაგარა ბიჭი

ახრც
 ააყუყ
 აჯიყ
 აკრრფ
 აგან
 ყაჟა
 აშშა
 დაჟა
 ყგჯაყნ
 ჰაჟა
 იცრმჟ
 იყმრჯ
 ძრდა
 ჟარკრ
 ყჟა
 ყმჟან
 აყუმა
 იჟა
 აყაჟ
 ჟყნჟას
 ააჟა
 იყყრყ

теленокъ
 лекарьство, порохъ
 губа
 ზშჟ
 ширина
 вы
 сало
 они, онѣ
 худо, дурно
 мы
 дай
 подними
 навести (его)
 запри
 садись
 не садись
 хозяинъ
 учись
 пѣпа
 дѣтскій
 писаніе
 почини

სბო
 წამალი, თოფისწა
 ძალი
 ტუბი
 ჰსტამე
 სიგანე
 თქეწნ
 ქონი
 იგინი
 ავი ტული
 ხეწნ
 მოძეგ
 ალე, აჰსწიე
 ნსე ეგა
 ღჰტემტ
 ღჰმძ
 არ ღჰღე
 სხლის ზავრონი
 ისწავლე
 ქავი
 სყემწვლე
 წეროლი
 ღაკერე

ip·hr
ip·yuyua
enr·la

крути

встрахни

днемъ

ᄃᄂᄃᄂᄃᄂᄃ

ᄃᄂᄃᄂᄃᄂᄃᄂᄃ

ᄃᄂᄃᄂᄃᄂᄃᄂᄃᄂᄃ

ануца, адгил, амра,
амза, ангу, агла,
азр, адр, ахр, а-
си, абла, азикабж,
аер, аean, аца,
аха, абна, аea,
аца, ахутца, аца,
адрм, агла, асрс,
асас, амшгн, адр-
аѣ, ага, азба, арзѣс-
ѣр, ажжаңи, аер,
адрми, агу, ам-
нр, лара, ажжа,
ацгу, абга, аср,
асррз, амшгз, ам-
гухѣ, ацдр, ай-
ѣа, айха, адрмз,
алас, абза, абoa,

аңсғз, аҗғр, акан,
аҗғи, адр, аңйи-
ра, ацхја, аңа,
аңра, амта, аң-
та, аңста, аңс-
ха, аймеж, аййи,
ахеж, аҗрс, ам-
жа, ахарғз, апа,
апап, аер, аҗкун,
аҗрс, ахуу, аң-
иу, аҗрғф, аган,
йара, ашма, да-
ра, цгјаун, хара,
исртз, ййтгх, др-
ба, жаркт, уџа,
умџан, аңума,
йџа, айцах, фкун-
җас, аора, икуриу,
ірҗт, ірйуца ент-
ла.

ТРЕХСЛОЖНЫЯ.

<i>აკუმვიტ</i>	черкеска	ხერქესკა
<i>იურრაგა</i>	порн	ღარღვა
<i>იჭააარ</i>	хранн	შეინასე
<i>ქსლმჟროყნ</i>	песчаный	ქშინი
<i>აწაა</i>	рогъ (животнаго)	რქა წირუტეგთა
<i>აკალტა</i>	пола	კალთა
<i>აუარტა</i>	тюфякъ	ლეიბი, ხალი
<i>ააუჟრა</i>	малость	სიმცირე
<i>ააუდა</i>	шея	კისერი
<i>იდაჟა</i>	сдѣлай	ქქეენ
<i>იტატა</i>	влей	ხასხი
<i>უააჰა</i>	вдуй	შაბერე
<i>იდადა</i>	жуй	ღაღტე
<i>იტაჟა</i>	куй	ქსტეღე
<i>აწაჰა</i>	нѣмой	უენო
<i>აჟრუჰა</i>	бѣдный	ღარიბი
<i>ამატრა</i>	воронка	ქაბრი
<i>სჟრუჰაჟა</i>	помилуй	შემიწყალე
<i>ააერბა</i>	щеголь	კოსტა
<i>აჟლჟაჟრ</i>	вечеромъ	საღამოთი
<i>ჟეჟიჟჟან</i>	утромъ	ღიღით

დრგუჯრ

поцѣлуй

კოცნა

დრგუტკრლ

обинни

შოქხვიე

აჩრზდა

ножъ

ღანა

აიუფაჲრ

одежда

ჯანოსამოს

აგარა

постъ

შანგა

აჩუაგუჯ

цѣнь

ჯაჭგო

აკუმჯისრ, იქრრა,
 იჯაჲრ, უსლმჯრო-
 უნ, აჯა, აკალჯა,
 აჯარჯა, აჯუფრა,
 აჯუდა, იჯაჲა, იჯა-
 ტრ, უაჯა, იჯადა,
 იჯაჯა, აჯაჯა, ა-
 რუჯა, ამატრა,
 სრუჯაიშა, აჯერ-
 ღა, ხუჯაჯრ, შე-
 ჯიმჯან, დრგუჯრ,
 დრგუტკრლ, აჩრზ-
 ღა, აიუფაჲრ, აგა-
 რა, აჩაგუჯ.

УПРАЖНЕНИЕ ВЪ ЧТЕНІИ.

აჟ-გრქ, აჯ-ლაა
ბი აკა-ლამი ან-
გურა იჟურა.

ერ-სტუ-ამ სეგ-
აჟუ-ჟეჟმ.

იჟა-აჯ-აჯრ.

მრ-ნან-ლა-გქ
აონრ-ჩა-ნეჟ-ჟეჟმ.

ა-ლმ-ჩა-რე ი-
ნრ-გუჯ-ერ-ჟეჟმ.

ა-ტარ-ტა-აქ სუაჟ-
ეჟმ.

ა-რქ სა-რა სა-ჩა-
აჟრ.

იჟ-მრ-გუა-ან-
უტა-ჟა.

სტოუ-ჩა იჭა-ჯა-
ჟრ.

ა-რაჟქ იჟაქ საბ-
ბრუქი სან-ბრუქი.

Книгу, бумагу и
перо возьми съ пол-
ки.

Молчу и думаю.

Идите врозь.

Черезъ день мы
прѣйдемъ домой.

Ношу серьги.

Иду на сѣнокосъ.

Это моя шашка.

Не серди семей-
ства.

Мое сукно тонко.

Бабушка и дѣдуш-
ка, идите сюда.

წიგნი, ქაღალდი და
კალმი აიღე თარო-
დგან.

ხუმთა ვარ და
გვიქრობ.

ცალცალკე იარეთ.

შემდეგ ერთის
დღისა ჩვენ შინ
მოვალთ.

ვხმარობ საყურებ-
სა.

მივდივარ სათიბში.

ეს ჩემი ხმალაა.

სახლობას ნუ გა-
ჯავრებ.

ჩემი მაკული წმინ-
დაა.

ბებიავ და ნანავ, აქ
მოდიეთ.

a·pi an·hrz·da
sa·rad·rcah·iio·yn.
a·sar·kja yxe·
yn.

am·er nrc·gr·
yejm.

a·pi a·oe dz·ia
drz·dr·yejm.

ay·rm·ga iu·
mra·yar·drn ja·
la·ga·fr.

a·xu·ma sr·ro·
yejm.

sara an·srz ic·
gva·nar·yam.

a·ta ioo·ynegi i·
kya·iio·yn.

a·pi an·ku·mai
axu·dr·yn.

a·dr·hynum sr·k·
yfanr azis·san axj·
a·ya·gva iz·bu·yejm.

Эта девушка моя
сестра.

Зеркало чисто.

Рублю дрова.

Люблю этого че-
ловѣка.

Бери долото, чи-
ни колесо.

Топлю масло.

Я не люблю ры-
бы.

Хлѣбъ сухъ и че-
ренъ.

Эта парча дорога.

Сижу на полянѣ и
вижу радугу на не-
бѣ.

ეს ვაჟთხოვარი ქ-
ლი ჩემი და.

სარკე სუფთაა.

გჭსჭრა შეშას.

მიყუარს ეს კაცი.

აილე სტურეცე-
ლი, ვასლე ურძის
თვალი.

ვადნობ ერბოსა ან
ზეოსა.

მე არ მიყვარს
თევზი.

პური სქელაა და
შავი.

ეს ფარხა ძვირფა-
ლია.

ვზივარ ნავტარს მიწ-
ლორზედ და ვხე-
დავ ცაში ცისარტყე-
ლსა.

ყვერუაჲს-თჳმ
ჲნი მრუ ჯუ-რ-
ლა.

Не губи себя лож-
ною божбою.

ნუ იღუპამ თავს
ცუეულის ფიცით.

ა-ნი-ჯ აბ-აა-მურ-
ლა ბრ-ჯუ-ე-მ ნაგ
ხა-ი-მურ ი-ლ-ა-ნი
ხა-ი-უ-ე-მ.

Этотъ негодяй лож-
но присягаетъ, уй-
дежьотсюда, онъ насъ
взглядомъ убьетъ.

ეს სამკველი ცუე-
ულათ ფიცულობს,
წავიდეთაქედგან იგი
ხუზს დავხოცს ეუ-
რებით.

ა-ქ-ა-ფ-რ-ც ა-ხ-ი
ა-ხ-უ-ე-ჩ-ა-უ-ნ.

Золото дороже же-
лѣза.

ოქრო ძვირია რკი-
სზედ.

ა-მ-უ-რ-ჯ-უ-რ-ს-ა-ნი
ა-ქ-ა-უ-ე-მ.

Читаю маленькую
записку.

გვითხულობ მოკ-
ლე წერილს.

უ-ა-ნი-ა-ქ-ა-ა-ნი-რ-ხა-
რა.

• Читай молитву.

წაიკითხე ლოცუა.

ს-დ-უ-ნი-ჯ-უ-რ-ს-ა-ნი
ს-ა-ზ-უ-მ-რ-ი-რ-ი-რ-ი.

Умница моя, сиди
тихо.

გონიერო ხემო,
იჯემ ჭკვიანად.

ს-ა-რა-ს-ა-ზ-ა-მ
დად.

Я не кричу, папа.

მე არ ვჭყვირო,
პაპე.

ნი-ა-ლა-ი-ა-ლა
ა-ქ-უ-ნი-ა.

Идите тише, дѣти.

წყნარად იარეთ, ემა-
წვილებო.

ი-მ-რ-ს-ა-ხ-ა-მ-რ-ე-
ა-ქ-რ-ი-ე-ი.

Держи мои ножны
и шапку.

დაიჭირე ხემი ქა-
რქები და ქუდი.

xul-naz xa-xe-
jm, a-xa dr-pe-
agj i-shay-royn.

zag-a-ra-xj kara
kasar-kja.

slm-ka fa-pr-
yn.

ad-gil sya-guejm
la-dr-yla.

zara yua-zka-
la, sara er-sty-
am.

sara iyy-ta i-ya
xynr izo-guejm.

a-mit ka-xim
kam-xr a-mafa a-
lalm.

iyar-da fryuejm
ka-ya i-tr iyy-mej.

cxrl-na sxa-yn
sara yj crn-sha-
uejm.

Уже вечеръ, а
еще жарко.

Несн сюда наше
зеркало.

Ухо мое чутко.

Черчу палкою зем-
лю.

Говори ты, я мол-
чу.

Я пишу уже хо-
рошо.

Бѣда, саранча на
ннѣ.

Житница наша дав-
но полна.

Шапка у меня на
головѣ, а я ее пишу.

კიდევ ბინდა, და
შენ უხელს.

ეს მოიყვანე ჩუქ-
ნი სარკვე.

ეურო ჩემი მსვეი-
ლია.

ვხანავ უბნითა მი-
წას.

შენ ილაპარაკე, მე
ჩემით ვარ.

მე ვჭიწვერ კიდევ
კარგათა.

უბედურება ვემ-
წია, ეხანაში კალიათა.

ნურის სუსვი ჩუქ-
ნი დიდი-ხანი სავსეა.

ჩემი ქუდი თავზედ
მსურავს, და მე ვე-
ძებ მს.

амурј, амлаадг
акалами акгзура
ікурѡ.

ѣгстуам сегј
хуццејт.

йцажазѡазг.

мтшканѡлагј а
онг канејцејт.

алтмкарга инг
дузггцејт.

атартахи суау
ејт.

арі сара саха
аун.

іумтргзаану
таца.

стоука іѡагаун.

арахи цѡај саб
дгуй сандгуй.

арі аѡггзѡа са
ра дсагійоун.

асаркја цѡеун.

амѣт прѣсудејт.
арі асе бзіа др.
збрѣејт.

аѣрмда іѣмѣра
ауардрн јасгуда
ѣр.

асуша срѣоуе
јт.

аѣсрѣ ісгуаѣср.
уам.

ага ісоун іѣуа
ѣоун.

арі акумайаху
друн.

адрѣунѣи адрн
сѣоун азѣсан аѣ
да ауадуа ізбр.
уејт.

уегнѣастѣ ум
ѣн мѣуѣрѣла.

аніј абаамѣла
дрѣуејт надр.

хаймъг ілапш
хайуејт.

ајхаѣѣге ахї а-
хуеј хауп.

аууѣг хуѣѣк сапъ
хеуејт.

уапъја анрка-
ра.

сдуш хуѣг уѣаз
уѣгнѣгнѣг.

сапа сдууам дад.

пѣмала ѣуцала
аѣкунца.

інгз саѣатѣреј
сѣглѣеј.

хулъаз ѣахејт,
аха ѣгѣсагј ішау-
роуп.

јаг араај кара
ѣасарѣја.

слѣмѣ ѣаргуп.

ადგილ სუაგუეჲმ
ლაბრუღა.

უარა უუა ვისალა
სარა ერსტუამ.

სარა იუთა იუა
ხუნრ ივოუეჲმ.

ამიჲ ხახიმ ხამ
ხრ ამაზა ალალტ.

იარდა ფრუეჲმ
ხაუა იტრ იუთეჲ.

სარლა სეისხაუნ
სარა უჲ სრუა-
უეჲმ.

ა-რი აც-ნრ ხა-
რა ჯახ-ერუნ.

არმ-ად-კუა აი-
ხა-კუა უარა იუ-
ერუნ.

ა-უარ-დრნ სუა-
უეჲმ.

ა-გურ ივბუეჲმ.

Это наша изба.

ეს ხუჭნი ქონია.

Эти поля и горы
ваши.

ეს მონღურები და
მთები თქვენებია.

Ишу арбу.

ვეძებ ურუმს.

Вижу пглу.

ვხედავ ნემსს.

სრ-ჩკუნ ბრ-ყუ-
შრუნ.

აზი-ვან ყუ-ჯა-ყუნ.

სე-რ-ი სნა-ჩ-ყა,
სი-ან-ჩ-ყა ი-ზ-რ-ჩ-ა-
ყე-მ.

სა-ა-ო-ყუნ.

სურ-ლა-ა-ო-ყუნ.

ჰურ-ე-ლა ყუ-ა-ზ
სრ-ჩ-სრ.

ი-ხა-ჩ-რ-სა-სრ-ჩ-ყ-
ჰ-ო-ყ-უ-ნ და-ე-ა-ი-ხა-
ჩ-რ-ი-ა-მ-ი-რ-ჩ-რ-ი-ი-
ზ-რ-ყე-მ.

სა-რ-გი-ი-ზ-ბ-რ-ყე-მ
ა-ზ-რ-მ-ე-ა-ს, ა-ბ-რ-ა-
ჩ-რ-მ-ა-ა-შ-ა-ჩ-არ-
გი.

ყა-რა-ყა-ყ-მა
და-ბ.

სა-რა-სა-ყუნ-სრ-
ჩ-კუნ.

Дитя мое умно.

Небо ясно.

Мою лице, руки и
ноги.

Мое сѣно сухо.

Моя мука суха.

Сиди умно, душа
моя.

Я сижу на горѣ
и вижу еще одну
гору и море.

А я вижу рѣку,
поле, село и городъ.

Ты ли это папа!

Это я, мое дитя.

ჩემი უმარგოლი ტკ-
ვიანია.

ცა მოწმენდილია.
ვიბან პირს, სე-
ლებსა და ფეხებსა.

ჩემი თივა სმელია.

ჩემი უძველი მუ-
ღალია.

ჯდები უმარგოდ,
სულთ ჩემო.

მე ვზივარ მოსხედ
და ვხედავ კიდევ
ერთს მოსას და სღუ-
სა.

მე ვი ვხედავ მდო-
ნარესა, მიხდორსა,
სოფელსა და ქალაქ-
სა.

ეგ შენა ხარ, მამავ!

მე ვარ, შეილო
ჩემო.

ამ-გუ-ბარ იუ-
მუეი აბრი ავრი
ან-ხრე სრ-ნრ ია.
ხა-ნენ-ჟირ თაი-
უნ.

ა-ნა-ლამ ა-ხუა-
ნრ იერ.

ავი-სან უნ-ია-ვარ
უ-ყა ა-თა ჯა-გა-
ლა.

ა-ნუა-ურჯ ან-
სურჯ ი-გო-უეი-მ.
ან-ხრე სა-რო-უნ
ა-ვრ-ნი-გი უა-ნრ-
რო-უნ.

ე-თა ა-რი ამ-ვა-
ლა.

სა-რა იუ-სრ ზა-
უეი-მ, უა-რა ბ-ია
სა.

არ-თუ ხა-ნუნ-უა-
რო-უნ.

Даво тебе дыню,
вино, воду; неси
женщинъ.

Окно наше узко.

Бери перо и пиши.

Если небо ясно,
то иди и вози сюда
сыно.

Несу масло и ры-
бы.

Лето сухо, а зима
сыра.

Пили эту сосну.

Я тебя учу, а ты
меня люби.

Это наши дѣти.

გამღევ შენ ნეს-
ქსა, ღვინოსა, და
წყალსა, მიუტანედე-
დაკაცსა.

ხუჭნი ფანჯარა ვი-
წროს.

აიღე კლამი და
წერე.

თუ ცა მოწყენ-
ილია, წადი აქ თი-
ვა შიდე.

მიმაქვს სარკი და
თევზი.

ზაფხული სმელია,
ზამთარი კი ნოტიოა.

დავებე ეს ფი-
ჭვის ხე.

მე შენ გასწავლი,
და შენ მე გიუწუ-
არდე.

ეს ხუჭნი უმაწვი-
ლები არიან.

ა-ყრ-ჩუა ც-
ჯ-ყემ.

ა-ყრ აჭ მუც-
ყნ.

ა-ყ-რეჟ აუ-ყუჟ
ა-ნი-ილ-ერყნ.

ძრ-ერ-ხა იუმჟა
ღვ-ლა-რა ჯაან-
ჟონ.

ა-რი ამრ უა-რა
ი-ყმრ-ყემ.

ა-მრ-ლა საყ-ყემ.

ამ-ჯა ი-ბრ-ყემ
ავ-სან ად-მრ.

ა-რი არ-გა-მო-
ყნ.

ჩაჟ რაჟა ი-ბა-
ი-ა-ერყნ.

ა-შა-რა ჯა-ი-ყ-
ყემ.

აი-ხა-გა ერ-ლა
სა-ყემ.

У меня оспа.

Ушко н҃лы узко.

Узда и ярмо ея.

Уже пора, буди
её.

Даю тебѣ эту со-
бу.

Сью муку.

Вижу на небѣ лу-
пу.

Это явно.

Какъ это удиви-
тельно.

Уже заря прибли-
жается.

Бду верхомъ на
гору.

მეყვავილი მჭირს.

ყური ნემსის ვი-
წროა.

ალვირი ღა უღე-
ლი იმისია.

ღრო არის კიდევ
გამთავლებე ისა.

გამლეგ შენ ამ
ბესა.

გჭსტრი უმგელსა.

გჭსელავ ტაში მთუ-
არესა.

ეს ცხადია.

ეს რა საკვრემ-
ლეაა.

ტისკარი კიდევ
მოასლოვდა.

მივდივარ (ცხენით)
მოასვედ.

სუაყუჲმ აზრ
მეასი ამშინი
რაჲ.

ბრდაზანჲს სა
ცმრ.

სარგი უაჲსგა.
სრებრგა უაჲრა
ჯუსმრუჲმ.

უაა ირალა იუ
მა ჯაამთოუნ.

ჰაუ საბაუაჲრეჲ.

ჰაჯაჲრი აბრბგა
მურეოუნ.

იზბრუჲმ, აჰა
ჲაბაუჲეჲ.

ჰამჰაჰი.

სარგი უეზრ უა
ჰი სუოყუჲმ.

ურმ მრჯანა
აჲმრ იდოუნ.

აჰა, უსჲა გილ.

Иду на рѣку и на
море.

Живи, женщина, у
меня.

Вези меня туда.

Даю тебѣ мою ко-
су.

Иди, коси, пора
уже.

О! куда бы идти.

А! это пора лисы.

Видю, но куда
же вы идете?

На нашу ниву.

И я тоже туда
иду.

Они еще дома.

На тебѣ розу.

მივდივარ მდინარე-
ზედ და ზღუესზედ.

ოდეჲ, დედაკაცო,
ხეშთანა.

წამიყვანე მე იქ.

ვამლევ შენ ხემ
ცელსა.

წადი, ჭსთობე,
დროთარის კიდევს.

ოჲ! ნეტავი სად წა-
ვოდე.

ოჲ! ეს შეულის სო-
რია უიფილა.

ვხედავ, მაგრამ მს-
ლა სად მიდინართ
თქვენ?

ხეწნს ენაში.

მეც ეგრეთვე იქ
მივდივარ.

ასინი ვერ შინ
არის.

აჲ შენ ვარდი.

*i-ma-fun a-ka-yi
a-xu-shej.*

*skum-zjorj sax-
mrj ejd-go-yun.*

*ae-nrj a-bar-fej
ya-kr-ro-yun.*

*ya-ra ra-ya-la
yur-yur-yun.*

*aar-la sr-ner
laz-a-saz-go-yejm,
a-xa a-ya-sh-yejm.*

*aya-sa yara-iy-
er-yun ala-sa kara-
jah-er-yun.*

*am-sh-nn ad-nr
ay-ax iz-br-yejm.*

*ax-ra sr-mala
iz-er-yejm.*

azr sat-hr-yejm.

aar-la syo-yejm.

*ej a-raxj ya-
aj.*

Мало и каши и
масла.

И черкеска и шу-
ба мои цѣлы.

Изба и стѣны сы-
ры.

Ты углемъ запач-
канъ.

Едва дышу, но
пою пѣсни.

Овца ваша, а ру-
но наше.

Вижу на морѣ пѣ-
ну.

Я одинъ рою яму.

Дую на воду.

Едва иду.

Ей! идите сюда.

ცოცხა ქაძიკ და
ერბოცა ან ზეთი.

ჩემი ჩერქესკა და
ქათბიოცა შილენი
არიახ.

ქობი და ღერეფა
ნი ცენიანნი არიახ.

შენ ნაშნიროთ სპ
გასვრილი.

ძლივლა ვსუნთქევ
შავრამ ვძღვრობ კი.

ცხვარი თქვენია, და
ძაღული ჩვენია.

გჭხელავ ზღუასკდ
ქაფსა.

შე შარცო ვსოსრო
არძობსა.

უბერავ წყალსა.

ძლივლა მივდივარ.

ეი! აქ მოდიო.

ყრმუ იყ-მა აც-
ნრ იცოუნ.

სა-რა დი-მი-ტრი
სრჩი-ზუნ.

სა-რა სჯარა-ჯ სრ-
მა-უნ.

აუ-არ-ბრნ არა-
ჯი-ჯა-გა.

ა-რი ა-ნა-ლამ
იცუ-გო-უნ.

ი-ლა უყა-ლა.

არი აცნრ ხარა
ჯაჩ-ბუნ.

არმუ აბკუა აი-
ხაკუა იყარა იყ-
ბუნ.

აუარ-ბრნ სუშა-
უე-მ.

აგურ იზბუე-მ.

სრ-ბუნ ბრ-ბუნ
შრ-უნ.

Онн уже дома.

Пля мое Димитрий.

У меня моя шла.

Вези сюда арбу.

Перо это туго.

Пиши тише.

ისინი კიდევ შინ
არიან.

ხემი სხელი დი-
მიტრია.

მე ხემი სერსი
მაქვს.

მოიყვანე აქ ურ-
ბი.

ეს კალამი მაგარი.

წუნად ქსერე.

авъсан цѣяун.
сѣгъ снапѣуа,
сйманѣуа изѣрѣа
цејт ста соун.

сшгла соун.

ѡшгала цѣазсгѣ
сг.

йса кг са сгѣу
ѣоун даѣа. йѡакгѣ
амшгнѣгѣ зѣгѣ
јт.

саргѣ изѣгѣјт
азгмаас, абѣјакѣ
тѣа ашакарѣі.

уара уаума дад.

сара саун сгѣ
кун.

амѣуздаѣ іу.
тѣеј асі азгс апѣ
кѣс лѣднѣ іѣт.

каѣенѣгѣ тѣѣо
ун.

аналам ахуант
иср.

азисан цуязар
уца ата жагала.

ануа-цргј аңср-
дрј изоуејт.

анхгн сароуп
азгнги цаантро-
уп.

сехаа ари амза-
бла.

сара иуспр фрү-
ејт, уара бzia сба.

арту кафунца-
роуп.

ауррциза сгхј-
уерт.

агур аф тјю-
уп.

агуреј ауцүј а-
нвилгуп.

дррётха ийтца.

лггг лара жаам
тзон.

ари амг уара
иустуејт.

амгла схуејт.

амза избгуејт
азисан агнр.

ари аргамон.
кај раца јџа
йаџгун.

ашара аггуејт.

айхада ерла
суауејт.

суауејт агр мо
аси амшгнр рахј.
бггаз агнрс са
сгнр.

сарги уахј срга.

себрга уара јус
тгуејт.

уца ірхла ййтџа
јаамтџун.

кау сабацарей.
кај ари адубга
тзгераун.

избгучейт, аха
щабачгучей.
хамхаци.

сарги уезг уаци
сцаучейт.

уртз мткјана
аснтг ідаун.

аха іустз агіл.
імафун ақайи
ахушеј.

скумзісгј сха
мтј сјбгоун.

аснтгј абарфеј
цантгроун.

уара фацла уш
шун.

аарластгест лаз.
гавазгоучейт, аха
айшаскучейт.

ауаса уара иу-
ѣрун аласа кара
јахѣрун.

амирн агнр аш-
аѣ избѣуејт.

ажебра стмала из-
аѣуејт.

азр сашѣуејт.

аарла суоуејт.

еј арааѣ уаај.
уртѣ ийтѣ аснр
игрун.

сара димитри ст-
хигрун.

сара сѣерѣи ст-
магун.

ауардгн арааѣ
јага.

ари акаламизу-
гун.

исла пумала.

ანუა ჩა-რა აბ-
 ჯა-ჯა-რა ი-ჩა-მე-
 ჟმ იან-მა-ხუ ზე-
 გი აბ-ჯა-ჯა-რავ-
 უა ჩაბ-აღა
 მ-რა-ჯ.

ჯაალ-ჩრ-ვ ა-ყურ-
 ზე-გი ა-ჩრ-ვა-
 ჯა-
 ვ-რ-მ.

ამრ-მ ყურ-
 ი-შო-უ-რო-უ-ნ.

აგა-ცა უნუ-ცა
 ჩრ-ამრ-მ ბ-ჯია უა-
 ჯ-რ უ-მ-რ-ვ.

ჩაბ-ჯა-ჯა-რა ი-
 ვ-ე-უ-ნ.

ზე-გი ჩა-რა ამრ-
 ჯ-უა ჩე-ი-მ-რ-
 ჩა-კურ-რ-ვ-ს-რ-
 ვ-ე-
 ჟ-მ.

ე-ი დარ-ბან არ-
 ჯ-ა-უა.

Богъ даль намъ
 жизнь и все нужное
 для жизни.

Идите въ нашъ
 садъ.

Градъ сбиль все
 плоды.

День ясень и жа-
 рокъ.

Сиди у моря и
 жди погоды.

Плохо наше житье.

Все къ намъ какъ
 мухи льнуть.

Эй! кто тутъ и-
 детъ.

ღმერთს მოუკცია
 ჩუქნთვს სიცოცხ-
 ლე და ყოველსა-
 ჭირთ სიცოცხლი-
 სათვს.

წადით ჩუქნს ბაღ-
 უთ.

სეცეყუმ ჩამთა-
 ყრგვინა სულერთთ-
 ან ნყოფი.

ღღე მოჩქენდი-
 ლთა და ცხელა.

იჯამ ზღვს ნანი-
 რას და ელოდე და-
 რსა.

ცუდი ჩუქნი ცხო-
 ვრგობა.

ყველანი ჩუქნ ბუ-
 ზებსავითა ემძვინ-
 თა.

ეი! მინდ ვინ მო-
 დის.

უცელ არა ეგინ
უყმაღ.

Встань и лягь луч-
ше тутъ.

ქსეობს ადგე ღ
აქ ღაწვე.

ადან ჩაე-ნრ ა-
ხი-გაუ.

Вонъ гдѣ нашъ
домъ.

აგე ჩუქსნი სსლო
სად არის.

ოქ აბრძ-ბჯი სა-
ჩა-უეჟმ.

Ахъ! я слышу
громъ.

აბ! მე შესმ.ს ქუ-
სილო.

სა-რა სჯაა-უა
რდნრ სრდოუნ.

Я живу въ своемъ
семействѣ.

მე ვცხოვრებს ჩემს
სსლობაში.

ა-ბა-ხი იუა.

Идите отъ сюда
вонъ.

გადით აქედამ გა-
რეთ.

ანრჯ აზლა მზა
აიუა-იურ-რა ადნრ
სჯა-უეჟმ.

Я буду спать подъ
тѣнью этого дерева.

მე ღავიძინებ ამ
სის ჩირდილში.

აგუ-ლა-იუა ჯა-ამ-
თოუნ ა-გა ბჯა-რა.

Сосѣди, пора жать
хлѣбъ.

მეზობელებო, დრო
არის შეკისა.

უა-რა სა-რა უ-სა-
იშე-უნ უა-გი სო-
უნ.

Ты мнѣ и братъ
и другъ.

შენ ჩემი ძმაცა სარ
ღა შეკობარიცა.

ანრუ-ზრუა ბრ-
მუ-ჩა-სუნ.

Кто жеть, тотъ
лунъ.

ვინც ვეუილოს ამ
ბობს, ის ვარუა.

აჩა ა-ჩლა-ად-
ბეი-უ-უა, არმ-ზლა
ბეი-უ-უა-უნ.

Вотъ листы бума-
ги, а это листья де-
рева.

აი ფურცლები ქა-
ღაღღისა, ესენი კი
სის ფოთლები არიან.

ka-ra ha-eni-da
an-ya im-ga-la je-
jib-goun zegi.

Въ домѣ унасъ
все, слава Богу, хо-
рошо.

ჩვენს სსლოში ყო-
ველივე, ძაღლობა
ღმერთს, კარგათ
არის.

ka-ma-za-ra ze-gi
ari-joun.

Вотъ и все наше
имущество.

აი ყოველივე ჩვენ-
ნი საკუთვრებიელი.

ii-ta i-xu-la-
xejt.

Уже ночь вотъ.

თა კიდეც დაღამდა.

iu-ya-ra jaam-
ta-yu ii-ta af-
ku-n-ya.

Пора вамъ, дѣти,
спать.

ღროთ თქვენის მი-
ლისა, ემსვენებო.

zr-gni iu-hada-z
ya-ra yj ca-cr-zr
han.

Кому ты это го-
ворилъ про меня.

ვის ელანაკებო-
დი შენ შეას ჩემ
შედა.

san-lr-gni swa-
vigr-yan ya-ra yz-
gj ze-gir-zr han-
gi.

Матери говорилъ
про тебя и про всѣхъ.

დედას ვეუბნებოდი
შენ ზედა და ვემ
ლა ზედა.

iu-xj zr-yze ya-
ra.

Какъ тебя зовуть?

რა ეძვიან შენ?

yu-ta a-bac issa-
ra ta i-cr-r-gud-
ra-ta.

Сядь такъ, чтобъ
можно было и стричь
и брить.

სე დაჯექი რომ
შეიძლებოდეს ვა-
კრემკაცა და წარსვა-
ვა.

*აი-აა ააა-აა მი-
აა-აა აა, აა
აი-აა-აა მი-აა-
აა-აა.*

*აა-აა ააა აა
აა-აა-აა-აა-აა.
აა-აა-აა-აა-აა
აა-აა.*

*ააა, ააა, აა-
აა-აა, აა-აა-აა,
აა-აა-აა, აა-აა, აა-
აა-აა-აა.*

*აა, აა-აა-აა-
აა-აა.*

*აა-აა-აა, აა-აა,
აა-აა, აა-აა, აა-
აა-აა.*

*აა-აა-აა-აა, აა-
აა-აა-აა.*

აა-აა-აა-აა-აა

На вершинѣ горъ
еще снѣгъ, а внизу
зелено.

ЛѢТОМЪ НУЖЕНЪ
ДОЖДЬ.

Куда пошла вся
ваша семья?

შეგების წვერზედ
აქ კიდევ თოვ-
ლია და ძირს კი
მწიბვარია.

ზაფხულში წვიმა
საჭიროა.

სად წასულა სულ
ერთიან თქვენსი სა-
ხლობი?

амги бзга уазг
цунгз.

кабзгара иуге
ун.

зегі кара амг^н
куа реиңи пре
какурнегугејт.

еј дарбан ари
јагун.

угрлара уја еј
зигун.

абан каснр ахи
дау.

он адрдбжи са
кагејт.

сара стгауар
днр сгдоун.

адахи йца.

ангј агла мфа
айаййра аднр
сгцагејт.

агулаца жаам
тоун ага бѣра.

уара сара уса
йоун уагі соун.

амгузнуадгму
хсоун.

аха агулаадбгю
куа, артфлабгю
куаун.

хара хаснгда
анца імгала је
јбгоун зегі.

хамазара зегі
аріјоун.

ійта іхулахе
јт.

йгуара жаам
таун іійта аф
кунца.

згднн іунадаз
уара уј сасгзг.
хан.

სანღონი ცუა
ჯიუანი უარა უზრ
ვეგირზრ ხანგი.

იუხი ჯრუვეი უა
რა.

უტა აბას ისარა
ტა ისრუდრატა.

აიხა ხახი მი
კრანა ასრ ჯუნ
აიანახი ჯაჯახა
ხეიმ.

აჯახრა აჯუა
ჯახჯახჯახეიმ.
ებაჯეი უჯააჯა
ვეგი.

ჯახჯადა დუიკ
დრჯან, იჯადრჯახი
ანი უსეჯირმ, აფ
კუნ აუდრჯახარა
უალა გარონ, აუდრ
სერ იხირე აანა

Одинъ умный ста-
рикъ позвалъ сына
и сказалъ ему: ты
долженъ начать у-
читься, сынъ мой; у-
ченье дасть тебѣ и
умъ и богатство.

ერთიანი გონიერი
მოსუცებულმან მო-
წოდდა ძესს თავსს
და უთხრა: შენ უნ-
და დაიწყო სწავლა,
მეო ხემო; სწავლა
მოგანიტეძს შენ
ტეძუსს და სიმდი-
ლეგსს.

გრუეიშ, აკრი-
ნარფრუეიშ, რახუ-
გი იხანარჩაუეიშ.

აჩუნი ჯაჩაზ ოს-
უა იქირა ჯეზმ-
უაკუა უს ეჩრთქ-
აბ; ჯაკუჯიქ სარა
იჭოუა, სარამოუ
უარგი აგუმწეიშ.

ზაუნი, ახა, დარა
სრეუ ჯალონ აგქ ა-
ხქსრმწაჰ, იჩრქმ
ჯაბ ახა სარა სა-
ნრჩუნიჩაჰ ხარა
ხაბრუაალა ურ-
გრ დამრქმ ურ-
გრქ აფრ იზრჩაი-
მუჩაჯარ, მა აკრ-
ჩთუა უგრ, მა
ამრჩუ უგრ ი-
ბრუა ჩაიჩანჩრ ი-
ჩარეუონ, უგრქ

Мальчикъ не по-
нялъ правды сказан-
ной отцемъ и отвѣ-
чалъ ему на это: къ
чему мнѣ учиться,
вѣдь ты тоже ни-
когда не учился.

Правда, сынъ мой,
я не учился и очень
объ этомъ сожалею;
но знай, что когда
я былъ еще мальчи-
комъ, тогда не было
и письменности на
нашемъ языкѣ. До
настоящаго времени,
если намъ пужно бы-
ло написать письмо
или прочитатъ полу-
ченное, то мы долж-
ны были обращаться
къ знающимъ писать
и читать по—грузин-
ски или по—турецки.
Отъ этого нельзя
скрыть ни одной до-
машней тайны. Но
не въ этомъ одномъ
заключается вся поль-
за, которую мы мо-
жемъ получить отъ
грамотности. Знай

უმაწული ვერ მო-
ხვდა ჯეჰმარიუსს
თქმულისა მამისაყან
და უნახესა ამანედ:
რათ მინდა მე სწა-
ვლა, შენც სომ არა
ოდეს არ ვისწავ-
ლიათ.

მართალია, შეიძლოა
ხემო, მე არ მისწავ-
ვლია, და ამისთვის
ძალიან ვწუხვარ; მა-
გრამ იცოდე კი
როდესაც ვიყავ შე-
გერეთ უმაწული, მა-
შინ არ იყო წერილ-
ლობა ჩვენს ენა-
ზედა. აქამოდღე უძე-
თუ სტატიო იყო
ჩვენსთვის დაწერა წი-
გნისა, ანუ წარკით-
ხვება მიღებულისა,
მაშინ ჩვენ უნდა
მივგვემართება მკო-
ლინართადმი ქართუ-
ლის ანუ თათრულის
წერისა და კითხვისა.

afɾ, jahzad'i
 tʃrɾgi izdɾɾya
 iʃanɾkɾɾ daħar-
 ɾɾɾɾ; yj akɾn
 ħaɾɾɾɾɾɾ ħaɾɾɾɾ
 ɾɾɾɾ ħaɾɾɾɾɾɾ
 ɾɾɾɾ. yj maɾɾa
 eɾɾɾɾ aɾɾɾɾ
 dɾɾɾa izlaħarħa-
 ɾaɾ; iɾaħɾɾɾ iɾ-
 ɾaɾɾɾɾɾɾɾ. y-
 aɾɾɾɾ aɾɾɾɾɾ zɾɾ
 nɾɾɾɾɾ ɾɾɾ
 zɾɾɾɾɾɾ dɾɾɾa-
 ɾɾɾɾɾɾ.

ɾɾɾɾ aɾɾɾɾɾ
 dɾɾɾ ħaɾɾɾ ħaɾɾɾ
 aɾɾɾɾɾɾɾ dɾɾɾɾ
 tʃrɾɾɾ, iʃeɾɾi bɾɾɾ-
 ɾaɾɾ; aɾɾa ħaɾɾɾa-
 ɾɾɾɾɾ, iɾɾɾɾɾɾ
 aɾɾɾɾɾ aɾɾɾɾɾɾ

сынъ мой, повторяю
 тебѣ, что теперь безъ
 ученія нѣтъ счастья.

Былъ одинъ ма-
 ленькій мальчикъ, па-
 пенька и маменька
 послали его въ учи-
 лище. Утро было пре-
 красное; солнце свѣ-
 тило ярко; голосистыя
 птички весело распѣ-
 вали; мальчику нехо-
 тѣлось учиться; ему
 лучше хотѣлось по-
 играть. Онъ былъ
 еще глупенькій маль-

ამის გამო არ შეი-
 ძლება დაუაროვან არცა
 ერთისა შინაურისა სა-
 იღუმლოდსა. ხო-
 ლო მარჯო ამაში არა
 მდგომარეობს ეთ-
 გელი სარგებლობა,
 რომელიც ხეზნ შე-
 ევძლიან მიღებად
 ცოდნისაგან. იცოდეთ
 შეილო ხემო, ვი-
 მეორებ შენ, რო-
 მელ ამ ეამდ უს-
 წავლელობით არა
 შესაძლებელ არის
 ბედნიერება.

იყო ერთი ნაცარა
 ემაწვილი, დედმა-
 მამ ეაცხვანეს იგი
 სასწავლებელში. დი-
 ლა იყო მშენიერი,
 მსე ბრწყინავდა კა-
 უკადიერად; სძიანნი
 ფრინველნი ცალო-
 ბდენ მსიარულად.
 ემაწვილს არა სურ-

რგურგაიდა აიყარ
 ხუან; აჩუნი აენი
 აზარა იმარხ მარ-
 ჯი ახუმარა იგ-
 უა უარჯი უჩ მრ-
 კიანა ბრგაზანა-
 ვრ. დანიგნა ხჯაუი
 იხაუკ იბრით იურ-
 რუა იუთაკადნიტ
 იუტრკ ჯანუეუა,
 აჩუნი დაუავსე-
 ჯი: აიხა, უადჯ
 ჩამტაკრ ჩაჩუ-
 მარნი; ჯანაჩეჯი
 აიხა: მანი, ახა-
 სრმანი უარაუდნი
 სრხუმარადა; სა-
 რა აუხა დასფუეჯი,
 აჩუნი აუფრკ და-
 ნიგნასკია, ლაკი-
 ურმი, დაუავსეჯი
 უჯ: ალა, უაჯ ჩამ-

ჩიკ. Оглядываясь
 вокруг, онъ уви-
 дѣлъ пчелку, которая
 летала съ цвѣтка на
 цвѣтокъ. «Пчелка»,
 сказалъ онъ, поиг-
 рай немножко сом-
 ной. Нѣтъ, отвѣчала
 пчела, мнѣ играть
 некогда, я дѣлаю медъ.
 Пройдя нѣсколько ша-
 говъ, мальчикъ встрѣ-
 тилъ собаку и ска-
 залъ ей: собачка, по-
 играй немножко сом-
 ной. Нѣтъ, отвѣчала
 собака, мнѣ играть
 некогда; мнѣ надоб-
 но птти стеречь дворъ
 моего хозяина, чтобъ
 туда не зашелъ воръ.
 Далѣе мальчикъ у-
 видѣлъ птичку, ска-
 залъ мальчикъ, по-
 играй немножко со-
 мною! Нѣтъ, отвѣчала
 птичка, мнѣ надобно
 собирать нѣсколько
 прутиковъ, моху и
 шерсти, чтобы изъ
 этаго свить себѣ гнѣз-
 дышко. Потомъ онъ
 увидѣлъ быка и ска-
 залъ ему: быкъ, по-
 играй немножко со-
 мною! Нѣтъ, отвѣчалъ
 быкъ, мнѣ надобно
 пахать землю, на
 которой будутъ съ-
 ять хлѣбъ. Если я
 не стану пахать, то
 нельзя будетъ съять
 хлѣбъ, а если хлѣбъ

და სწავლა, მას უმე-
 ტესად სურდა თა-
 მამობა. იგი იყო
 ვერტო უკუნური
 ემწვილი. მიისყდ
 მოისყდა რა ვარე-
 შემო, მან დასახ
 ფუტკარი, რომელ-
 უც ვადაფრინდებო-
 და ევაგილებიდეხ
 ევაგილებსყდ. «ფუ-
 ტკარი» მიჭსძსა მან
 ითამშე ჩემთან სო-
 ტას ხანს. უნასუს
 ფუტკარმან: შე თა-
 მამობისათვის არ
 მტლიან, შე იაკულს
 გაკეოებ. ვადაფე
 რაადენიმე ნაბიჯი,
 შემოეყარა მას მალ-
 ლი, და უთხრა: მალ-
 ლო, ითამშე ჩემ-
 თანა სოტას ხანს.
 უნასუსა ძალღმან: შე
 ითამშობისათვის არ
 მტლიან, შე უნდა
 წავიდე და დავიტვა
 ეზო ჩემი სასლოს
 ნაცრინისა, რომეცა
 მას შინა არ შეიან-
 როს ქურდი. შემ-
 დგომ ემწვიღმან

так kaj хумарн.
 алаус жакејт:
 ман, ахастман
 уара уднр сгаху-
 марраа сара сг-
 уанр сгзѣгу јаш-
 тасгхјгарсунуа-
 да азиг даасмгѣ-
 тѣрѣур ујајтахј
 афкун фрсн ибеим
 уј дауазѣсјт: уај
 камтак kajху-
 марн. афрс усакр-
 јт: ман, сара еј
 зрзггѣсјт афа-
 уа, амгѣуламѣ а-
 ласакѣаги, урѣтѣ-
 ррла стѣгура и-
 дасѣарѣур. ујај-
 тахј афкун дрѣ-
 агј унр ибејт, уј

не будетъ посвянь, то
 нечего будетъ бсть.
 Никто не хочетъ иг-
 рать, подумаль маль-
 чикъ. Видно и мѣѣ
 лѣниться не должно.
 Онъ пошелъ въ учп-
 лище, учился при-
 лежно, учитель пох-
 валилъ его и ему
 было весело.

დაინხა ფრანგული და
 უთხრა მას: თამაშე
 ხედავს უკაცს ხანს.
 არა, უნასუნა ფრან-
 გელმან; მე უნდა
 მეგვირიბო რადღები
 მე ხსირო, სავსი და
 მაგული, რომ ვა-
 ვიკეთო ამეგობი ბუ-
 დე. მასკუნ დაინხა
 მან კარი, და უთხრა
 მასკა: კარო, თამაშე
 ხედავს უკაცს ხანს.
 მე თამაშობისა-თვს
 არა მკვლიან, უნასუ-
 ნა კარიმან. მე უნდა
 მაგსნა მიწა, რომ
 მეღსვლავ უნდა და
 სოესიან პური. თუ
 მე არ დაუწევებ მი-
 წას სენასა, არ შეი-
 ძლებს დათვსვა პუ-
 რისა. სოლო უბეათუ
 პური არ იქმნება და-
 თესილი, მაშინ სავ-
 მელივ არა ვაკექმნე-
 ბა რა. არავის არა
 სურს თამაშობა, იფი-
 ქნა უმაწვილმან, მს-
 ხანს, რომ მეც არ
 უნდა ვინარმავო.
 იგი წარვიდა ს-

აუ დაუავიჲემ: უაჲ
ხამჲან ხაჲუ-
მარნ: აუ ჯანაჲრ-
ემ: მან, სარა ახა-
სტამან უარა უდნრ
სტუმარრაჲა, სა-
რა ადგილსუაგუემ
აღა exilarfaშა.
სეისტმუაგუარ, ა-
ლაჲარა გალარემ,
აღა ლაჲამჲარ ჯან-
ფარა ხაურემ. აფ-
კუნ დრუყურემ:
სასდნრ აფგი ირჲა-
ხემ აჲუმარრა. უჲ
ჯადნრე სარგი სმა-
აჲარ ჯანუნაგრ-
უემ. დრუემ არ-
ჲარჲახი ბჲია იჲა-
უან, იჲრრჲოყაჲ დრ-
ირო ეჲუან ჯერგი
დეჲურეჲუან.

სწავლებელში, იწ-
უო სწავლა ბევრი
თად, მსწავლებელ
მან აქო იგი და მს
უხაროდ.

ამაჲან ბზია დეჲ
 გურგია ბრუაუ-
 მ არჲარტახჲ; ე-
 ნაკუზაალაგჲ იეა-
 ორჲრდუამ; იხაჲრ-
 შტუამ იურგაშა
 ზეგი ჯიშახაშა ა-
 ჲარტახჲ; აკალამ
 ირჲარნრ, აკარან-
 დაი, აჲაგუაგა, აჲ-
 ლადკუა, აუდკუა,
 აჲახერ ორგა, აჲ-
 ახერ გუ უადნრ
 ეშახრუნ შრნგჲ
 არჲუჲინ ადაჲმან
 აჲრანრ, იმან ი-
 ლეჲრიუნჯაშა. აუ-
 დრკუა ბრუახრან-
 ნრ ინრდუჲერუ-
 მ, იუჲიანრ იმო-
 უნ. აუდკუარხახჲ
 იშაშთ იჲჲენრჲ

Хороший ученикъ
 охотно идетъ въ у-
 чилище; никогда не
 опаздываетъ; не за-
 бываетъ взять съ со-
 бой все, что ему
 нужно бываетъ въ
 классъ, очиненное пе-
 ро, карандашъ, ли-
 нейку, нѣсколько ли-
 стовъ бумаги, книги,
 грѣфель и аспидную
 доску, при которой
 должно имѣть тря-
 почку или кусочекъ
 губки на шнурочкѣ,
 чтобы было чѣмъ сте-
 реть написанное. Кни-
 ги беречь и держать
 ихъ чисто. На пере-
 плетѣ книжки или
 на покрывкѣ тетради
 можно написать свое
 имя, чтобы всѣ зна-
 ли, кому онѣ принад-
 лежатъ; но не должно
 писать ничего лиш-
 няго. Многιά дѣти
 на книгахъ пишутъ
 всякій вздоръ и дѣ-
 лаютъ разныя глупыя
 фигуры: это очень
 дурно. И самому не-
 пріятно взять въ руки
 испачканную и изор-
 ванную книжку, да и
 учиться по изорван-
 ной книгѣ трудно,
 такую книжку стыд-
 но показать кому ни-
 будь. Кто взглянетъ
 на это, подумаетъ, что
 учинилъ лѣнвонецъ и

კარგი მოწაფე ხა-
 ლისიანად დაიარება
 სსწავლებელში, ათა
 ოდეს არ იგვიანებს;
 და არცა იგიწევებს
 წაღებას რაც მის-
 თვის საჭირო იქმ-
 ნება სსწავლებელ-
 ში, გამოჭრილ კა-
 ლამს, ყარანდამს, ს-
 ხახვს, ზოდენსავე
 თბულ ქაღალდს, წი-
 ენს, ქუსკალმს და
 ასპიდის ფურცალს,
 რომელზედაც უნდა
 იქოს წახრიოთ მო-
 ბეული მოხბი ახუ
 ღრუბლის ნაცერი,
 რომ მოშლოს იმი-
 თი დაწერილი, წიგ-
 ნებს უნდა ვუფ-
 თხილდეს და ინა-
 ხავდეს სუფთათ. წი-
 ენის ედაზე ახუ
 რეკულის საპირვე
 შეიძლება დაწეროს
 თვისი სხელი, რა
 თამცა უველამ იტო-
 დეს, თუ ვის ებმთ-
 ვნიან იეინი. ყარხა
 სსწავ მომცემული
 არა უნდა დაწეროს

*fārazr, izdan zegi
 iḡdrḡrazr, yrtz
 izḡrkoḡ, yaḡa yj
 jaḡidaḡaz aḡenḡj
 mḡaajm. ḡarḡda
 aḡk aḡkḡnḡa iḡo
 yejḡ aḡaḡja ḡaāḡ
 skḡa: aḡi ḡaraḡa
 iḡaāḡḡḡn. iḡḡḡḡ
 ḡḡanḡ iḡiḡḡḡḡ aḡ
 ḡḡ iḡaḡḡḡḡ iḡaḡa
 ḡḡḡ iḡḡḡḡḡ ḡalej
 fārazr iḡarḡḡḡ;
 eḡiḡḡaḡḡarḡḡḡ a
 ḡi eḡḡḡ aḡḡḡ ḡa
 eaḡḡ iḡḡḡarḡi ḡa
 ḡḡaḡḡḡḡḡḡḡ aḡi
 aḡḡḡḡ iḡḡaḡḡḡḡḡ
 aḡaḡaḡa ḡaāḡḡ
 ḡḡḡ, iḡḡaḡḡḡ aḡa
 ḡa, izḡḡḡḡḡḡa zegi*

не хочет учиться.
 А можетъ быть всѣмъ
 скажетъ: какой же
 онъ негодный маль-
 чикъ. Онъ не бере-
 жетъ того, что ему
 дали и чего онъ сво-
 ими трудами еще не
 можетъ добыть. Со-
 храни меня, Боже,
 отъ такого стыда.

რა. შრავლობი უმა
 წვილობი ქსწერენ
 წიგნებსვედ უიველო
 სა ქორსა და სხსა
 ბენ სსუა და სსუა
 რივად. ეს ძალიან
 ცუდია. და თითონაც
 არ უამებო დაბლაჯ-
 ნილის და დახეულის
 წიგნის კელში აღე-
 ბა. სოლო სწავლაც
 მხელია ცუდს წიგ-
 ნში. ამ უჭარბის წი-
 გნის ჩვენებაც ვის-
 თვსმე სირცხვლია.
 ვინც დახედავს ამას
 იფიქრებს, რომ უქ-
 მნია წარმაცსაო და
 არა სურს მას სწა-
 ვლაო. და იქმნება
 უველოსაც უთსრას:
 აი როგორი უვარ-
 გისი უმაწვილია არი-
 სო. იგი არ უფთ-
 სილდება მას, რაც
 მისთვის მიუციათ, და
 რომელიცა თვისის
 შრომით ვერც არ
 შეუძლიან მოპოვება.
 უფალო, დამიფარე მე
 ამისთანა სირცხვლი-
 სეგან.

რეჰარგი ბზეუ შ
 რა რკუნა ბანსუ-
 ზეი. ჯარა დეიგუამ
 ჯაკუზაალაგე ირ-
 თაჲ, უარა იქაჲა-
 ბაალა იმოუმა. სა-
 ურჯრა სარა ანუა
 არიეჲუმი ახიმრზე.

სძრრა ჯაჲალა-
 ზა ანუა ესმია
 სიხალაროუნ ჯრ-
 შრე აგრჲუმრ ან-
 რრზეუა, ჯლეჲა
 ბჯიჯაუ, უგჯა ჯმუა,
 ჯეგი ბჯიჯა ბრბუე-
 ჲმ ბაგჲრუჲარ-
 ირუეჲმ.

აჩკუნ ბჯა ჯიკინ-
 გი იერრუკჯანრ ბრ-
 დაუნ, იჲჲაჲრ იაჲ-
 უეჲმ ირრისუამ,
 იდიჲუამ, სსიშეჲრ

Каждый день я
 долженъ начинать мо-
 литься Богу, чтобы
 Онъ увеличилъ поз-
 нанія мои. Кто со-
 вниманіемъ учится,
 скромнѣе и не дѣ-
 лаетъ ни чего дур-
 наго, того всѣ лю-
 бятъ и жалуютъ.

Хорошее дитя всег-
 да опрятно, бережетъ
 свое платье, не рветъ
 его, не мараетъ; каж-
 дое утро чешетъ го-
 лову, моетъ лице,
 когда нужно стри-
 жетъ ногти, встаетъ
 рано; одѣвается спо-

ყოველ დღე მე
 უნდა ვილოცო ღმე-
 რითი, რათამც მან
 განმომოგლოს სწა-
 ვლს სემი. ვინც ვს-
 რად-ღებია, ქსკე-
 ლობს, იგი მშუღა,
 და არცა მოქმედებს
 რასმე ცუდსა. იგი
 ყველს უყვარს და
 აწილდობენ მს.

კარგი ეძაწვილი
 ყოველთვის სუფ-
 თათ იხსნავს უახთ-
 საცემლს, არ იხევს
 და არცა აფუტებს,
 ყოველ დღით და-
 იბანს პირს, დაიბარ-

*iər iŋcyejm, iər
 iŋrŋcyejm enat̄a-
 ŋr̄y inap̄xrcyŋcya
 xrcycyejm, iŋeŋj
 dgrlanr n̄imala
 iŋeŋleŋrŋcyejm, ze-
 gi rycyca iŋrŋcye-
 jm, jeŋhab̄ca r̄r-
 haŋr xajŋrŋcyejm.
 amaf̄ap̄a dzia aŋa
 raan dr̄m̄n̄n̄r:
 dr̄ōoun iŋerŋeŋjŋ-
 am, iŋan̄cya iŋge-
 lycam, inap̄r iər
 jaf̄ir̄cycam, inap̄r
 aj̄ca iŋcyŋjŋcycam;
 dan̄rēar̄hasycya iŋr
 iŋrahaucycam; dan̄e-
 im̄cycya n̄imala de-
 im̄cycyejm; iər iŋ-
 r̄r̄cycam. naq̄aaq̄
 dn̄ap̄, ŋaap̄m̄cycam,*

койно; со всѣми обхо-
 дится ласково; всѣхъ
 старшихъ слушается.

Хорошій ученикъ
 во время ученья си-
 дитъ смирно; не гор-
 бится, не шатаетъ
 ногами, не подпира-
 етъ головы рукою;
 не кладетъ рукъ на
 скамью; зѣвая, не
 раскрываетъ широко
 рта; если случится
 чихнуть, чихаетъ ти-
 хо; не вертитъ голо-
 вой, не смотритъ по
 сторонамъ; не бол-
 таетъ съ тѣми, кото-
 рые возлѣ него сид-
 ятъ, а внимательно
 слушаетъ учителя и
 старается совнимани-
 емъ слушать каждое
 его слово; сначала
 учиться и трудно и

ცხნის თავს და რო-
 დესუც უხდა დიჭ-
 რის ფრხნილებს, დი-
 ლით აღრე ადგება.
 მშვილობიანათ ცხნთ
 იკვამს. ყველას ექ-
 ცევა აღერსიანათ და
 ყოველთა უფროსთა
 ეპიორხილებთა.

კარგი მოწაფე სწა-
 ვლის დროს ზის
 მშვიდობიანათ, არ იკუცე-
 ბა, არ იქნევს ფე-
 სებს, არ დაბჯენს
 თავს კელებზედ, და
 არცა დააწეობს კე-
 ლებს სკამებზედ.
 მოქნარებაში ძრიელ
 არ ალებს ჰირს. თუ
 მოუგა ცხვირის და-
 ცემინება წყნარათ
 დააყვინებებს. თავს არ
 იქნევს, აქეთ იქით
 არ იყურება, არა
 ებედაობს მათთან, რო-
 მელნიც კვერლით
 უსსვლან. არამედ
 ყურსუგლებს მსწა-

ibva tanuoy dra-
 yavnyam, akrr i-
 zrrfrya drizzrr-
 eyejt, yjiavkabom
 ixshro azrümtnr
 dazrr-eyejt na-
 sa afara gurërgj
 goun egjfabaaun,
 axa isejnrñymr-
 lar agizfayam.

აოც რუკა.

сөрүһак дрдан
 усдгүадрүаніта-
 ца ірëейфартз і-
 мамгзт, хулан-
 за імлайуант і-
 дан, аайак ја-
 хуант ігулајахј
 дрүейт шгла пса-
 ара. дрүрүа
 дринечаз лга

скучно, но надо при-
 выкать къ труду, а
 то ни чему не науч-
 чнися.

БѢДНЯКЪ.

Одинъ бѣдный че-
 ловѣкъ былъ въ та-
 кой нуждѣ, что его
 семенение не имѣло
 хлѣба и уже цѣлый
 день голодало. Онъ
 взялъ мѣшокъ и по-
 шель къ сосѣду за-
 нять муки. Бѣднякъ
 шель и было уне-
 го тяжело насердцѣ.
 Вдругъ съ нимъ встрѣ-
 чается старикъ и го-
 ворить ему: я знаю,
 что ты бѣдѣнь, я те-
 бѣ насыплю золото,
 но знай, что золото
 мое если упадетъ на
 землю, въ ту же ми-

ვლებელს და ცდი-
 ლობს, რათა ეურად-
 ლებოთ ვაიგონოს
 ეოგელი სიკეთეს მი-
 სი. პირველში სწავ-
 ლა მხელიცა და
 მოხაყენაროცა, მაგ-
 რამ უნდა შეეხვო-
 შრომასა, თორემ
 ვერას ისწავლო.

ღ ა ნ ი ბ ი.

ერთი ღარიბი კაცი
 ისეთს ვაჭარებაში
 იყო, რამ იმის სა-
 სლობას არა ჰქონდა
 პური, და კიდევ
 მოელს დღეს შმი-
 ერნი იყენებ. მან ხო-
 ლა ცუდარა და წა-
 ვიდა შემობღვლიან
 სახესებლად აღვი-
 ლისა. ღარიბი მიდი-
 თდა რაკულდასრო-
 ბილი, უკრად შე-
 მოეყარა მისუკებუ-

ახკ ბრინჯი,
 ალგავი ყვერ-
 იმ: უმრუხაუ
 ჯრუეჲთ, სარა ყ-
 სრბეჲნ უაჲა ჯა-
 ასრმჴაუკრ ახი
 უზმასრჴსან, ახა
 სარასხი ადგილა-
 ნი იუჴკანსარ ი-
 ხუშრბრბხრუეჲთ
 აჲა ხინჯათაჲი
 უნანრ ხინჯან-
 ჲი იხი ბჴაუჲ, უჲ
 იუჴაუმრრუჲთ
 უაჲა ჯასრმჴან სე-
 ჲასრჴსან. ალგავი
 ახი შარდა მე-
 ჲსეჲთ, იჲთა იუ-
 ხოუნ ჯანრ ჯრ-
 ჴიდა უმოუნა ა-
 რუჴა იეჲრიმ:
 უაჲა უზჴა იუ-

ნუთუ обратится въ
 сорь, а покуда оно
 въ мѣшокъ или въ ру-
 гахъ, бываетъ хоро-
 шимъ золотомъ. Ты
 забывай этого, и
 держи мѣшокъ, я бу-
 ду въ него сыпать.
 Насыпалъ старикъ
 много и говорить бѣ-
 дняку: довольно бу-
 деть, уже у тебя
 есть тысячь десять,
 ты навали мѣшокъ на
 плечи и ступай до-
 мой. Еще насыпъ,
 сталъ просить бѣд-
 някъ, хоть одну ты-
 сячу. Пожалуй, ска-
 залъ старикъ, но смо-
 три, чтобы твой мѣ-
 шокъ не разорвался,
 а то все пропадать.
 Старикъ насыпалъ
 еще тысячу и мѣ-
 шокъ выдержалъ, не
 лопнулъ. Бѣднякъ
 еще просилъ насы-
 пать; старикъ е-
 ще насыпалъ и сказалъ:
 теперь довольно, смо-
 три, уже твой мѣшокъ
 трещить; но бѣдный
 сталъ еще просить
 хотя одну горсть.
 Старикъ покачалъ го-
 ловой, и еще насы-
 палъ. Вдругъ лоп-
 нулъ мѣшокъ, все зо-
 лото посыпалось на
 землю и все пропало.
 Старикъ ушелъ, а бѣ-
 дный остался по пре-

ლი და უოსრა მის:
 მე ვიტყვი რომ ლა-
 რიბი სარ მენ, და მე
 ვაგამდიდრებ მენ.
 მომიშვირე ტომარა
 და ხავიერი თქროსა,
 მაგრამ ივლდე კი,
 რომ თუ თქროს ხე-
 მი დავარდა მიწასვედ,
 მაშინვე გარდაქმნება
 ხაგად. და თუ ტო-
 მარაში ახუ სეღში
 ვაქუს კარგ თქროთ
 იქნება. მენ სუ და
 ივრეებ ამს და და-
 იჭირე ტომარა, მე
 დაუწეებ ხაყრასა.
 მოგალი ხაყარა და
 რიბსა და უოსრა მო-
 სუცებულმან, ასა-
 კმალი კიდევ გე-
 ქმნება ათი ათსი, წა-
 მოიკიდე მსარსედ
 და წადი შინა. კი-
 დევ ხამიყარო, და
 უწეო ღარიბმან სვე-
 წნა, ათსი მინცაო.
 კარგი, უოსრა მო-
 სუცებულმან, მა-
 რამ ვაფთხილდიკია
 რომ მენი ტომარა
 არ ვაიხებს და ამის

ზანტ ანტრა ყუა
 არუჩა ბრიყა და
 ლაგრჳმ, ბრეაგჳ
 ჳიჭიდა სრჳმანსა.
 იუახუნ ახა ყა
 აყა ჳრმჳსააჳმ,
 ჳეგი ჳრასჳააჳრუე
 ჳმ. ალგავს ბრე
 ააგჳ ჳიჭიდა იმე
 ჳსეიმ იააყა ჳრ
 მჳსაკყა ინნა
 კრმ, არუჩა ბრ
 რეაგჳ ყრყდა სრ
 ჳაყჳაჳა ბრიჳემ.
 ალგავს ბრეაგჳ
 იმეჳსეიმ, იუჳა
 იუჳაჳუნ, ყახყან
 შრჳიმ აჳჳსაჳა
 ჳალაგრჳმ, არუ
 ჳა ბრეაგჳ ბრი
 ჳყა ბალაგრჳმ აჳ
 ჳრკ სრჳაყჳაჳა.

жному бѣднымъ, ста-
 рый свой мѣшокъ
 разорвалъ напрасно.
 Этотъ разсказъ озна-
 чаетъ, что кто жа-
 денъ, тотъ старает-
 ся имѣть по больше, и
 отъ этого терять все.

ცმა უფველივე არ
 ვაფუტდეს. მოსუ-
 ტეებულმან ხაყყარა
 ააბსოყა, ცომარამც
 ლაიმაგრა და არ ვა-
 ისა, ლარიბმა კიდეც
 სისხოვა ხაყყრა, მო-
 სუტეებულმაც ხაყყა-
 რა და უბსრა, ესლა
 კი სკემაჳა, უეჳურე,
 მენი ცომარა კიდეც
 ისეგა, მაგრამ ლა-
 რიბმა კიდეგაც და-
 უწყო სვეჩხა ერ-
 თის მუჭისოყა. მო-
 სუტეებულმან ვაიქ-
 ნია თავი და კიდეც
 ხაყყარა. უეცრად ვა-
 სქლა ცომარა, ლა-
 ბნა აქრო მიწასედ
 და სულ ერთიან ვა-
 ფუტლა. მოსუტეებუ-
 ლი წავიდა, ხალთა
 ლარიბი დამთა უწინ-
 დელსავით ლარიბად,
 და თჳსი ძველი ცო-
 მარაც უბრალოთ და-
 სივა. ეს მოთხრო-
 ბა ნიშნავს, რომ
 ვინც ლარიბა, იგი
 ცდილობს რათა ჳქო-
 ნდეს მრავალი, და

აღვასი იუზმა-
ცრუან ახა ჯა-
ყა ჯაზნიკლა-
გუიარემ იხან
ბრეაგეჲ მუეჲსე-
ჲმ ჯააჲა ჯაზნიკ-
კლაკუა იუგვე-
ჲმ, ახი ჯეგი ად-
გილ იუჲუან, იჲუ-
შირ ბრბოჲჲმ, ა-
ღვასი ბრეეჲმ,
არუჲა ბრირდა-
ჯეჲნი დაანოჲჲმ
ჯააჲავსეგი ამალა
იუგვეჲმ არი ავსა
ჯამანოუ უჲოუნი:
აოამტ, ანცრუგეა
ავსენაკ ბრირრე-
ჲჲაჲ იმაჲგი იუჲ-
ხაჲთაჲრეჲმ.

ამის გამო ჭკარგებს
ეოგელსავე სრულე-
ბით.

ადაჯი აურჯი

ადაჯი აბრ იურკუ
 ჯაჯ უკრ აბეიმ,
 აონიჯ სეგადარქრ
 უეჟთხა აეარგუა
 ჯალა გრჟმ. ბჯია
 აეანარქრ არიაუ
 სადარაჰახეუმახა
 ავრჯა ჯაჯფააჟმ.
 მაპ, არი აუ ყადა
 რა ჰაშამ ანეჟმ
 ავრჯა. უსრჟილე
 იმთ სვესრ სადარა
 მჰარ უბან, ანან
 ბრეაგჯი აეარქირა
 ჯალაგრჟმ, სვესრ
 სრჟიჟადაუხა ეჯფა
 აჟმ, უსრჯაჯ უდო
 ურხა ანაჰეიმ ა
 ვრჯა უჯაჟთაჰჯი
 აეშარგუაჯ ეჯუ

ЛЯГУШКА И БЫКЪ.

Лягушка увидѣла
 на полѣ быка и захо-
 тѣла сравниться съ
 нимъ въ величинѣ, на-
 чала дуться. Когда
 она понадулась не-
 много, хорошо ли я
 падулась? спросила
 она свою подругу,
 буду ли я такъ ве-
 лика какъ этотъ быкъ?
 нѣтъ, не будешь та-
 кою. Взгляни теперь
 на меня, какъ я на-
 дуюсь. Ну, а что те-
 перь, какова я? Какъ
 была, такая и оста-
 лась. Послѣ этого
 такъ долго дулась,
 что наконецъ лопну-
 ла. Кто завидуетъ и
 хочетъ равняться съ
 большими людьми, съ
 тѣмъ случится то же-
 что съ лягушкою.

ბაყაყი და გარბი.

ბაყაყმა ღანსას რა
 გარბი მიხდომბი, მო-
 ინდამა შედარება
 მასთან სიდიდით, და
 იწყეთ ვაბებოვა. რო-
 დესაც ვაბებოვა, იგი
 ცოცხათ, ჭკობსა თა-
 ვის შევობარსა, გარ-
 ვათ ვაბებოვე? ვი-
 ქმნები შე ისეთი
 დიდი როგორიც ის
 გარბი? «არა» არ იქ-
 მნები იმისთანათ; აბა
 ასლა მიეუბრე რო-
 ვორ ვაბებორო. აჰა,
 როგორი ვარ ქს-
 ლათ! როგორიც ი-
 ყავ ისეთივე სარათ
 შემდეგომ ამისა იმ-
 ცელს სანს იბერე-
 ბოდა იგი, რომ
 უკანასკნელ კიდევ
 ვასქდა. ვისაც შურს
 და უხდა შესწორება
 თუბი უდიდეს კაც-
 თან, მას შეემთხვევა
 ისა, რაც შეემთხვა
 ბაყაყსა.

ვანთ იწით ავერ
უაგია ვრეზვრმ
ბრუა სეი ნაბუა
სრადარახანდაჩა
ილმშარა იგუა
აურ არი ადაჯი ჯა
აივ ვიჯი.

აუარბეი აკუთკუეი

აუარბა ურუან
აუთააფდა, ვნილ
ბაან ათვი აბრბ
რა იკუჭეიტ, ნან
უაკანჯი ინაუ
რენ ბაეა აბრან
ინკუჭეიტ. აკუთ
კუა იენრბა კუ
თნკავრუა უსირა
ნაჩრემ: იზბან ზე
გი ნათუ ივანუ
რვრუაზეი აუარბა,
ჯაკოუზეი უეიქმი

ОРЕЛЬ И КУРЫ.

Орель леталъ подь облаками. Однажды спустился на землю и сѣлъ на крышу дома;—посидѣвъ на этой крышѣ, перелетѣлъ на другую. Куры на это смотрѣли и одна изъ нихъ сказала своимъ подругамъ: зачѣмъ всѣ такъ уважають орла, что въ немъ особеннаго? у него также, какъ унасъ, два глаза, два крыла, двѣ лапы, да и летаетъ онъ не лучше насъ; смотрите, я, если пожелаю, тотчасъ также какъ и онъ съ крыши на крышу сама перелечу. Орель слушалъ эти пустыя слова и сказалъ той глупой курицѣ: это

ორბი და ქათმები.

ორბი ფრინველ
ქათმები. დაეძგა ერთ
სეულ მარჯვედ და
დაჯდა იგი სახლის
ბანსვედ. იქდა რა ამ
ბანსვედ სოჯას სანს,
შემდგომ გადაფრინ
და მეორესვედ. ქა
თმები უუუურებდენ,
და ერთმან მათგან
მან უთხრა თავის მე
ტობართა: რას-თვს
უველანი ბავგი-ქვე
მენ ორბს? რა გან
სვავება არის იმაში?
იმს აქუს ჩვენსავით
ორი თვალთ, ორი
ფრთა, ორი თათი და
ჩუჭუნვე კარგათა?

მრუცუ სიდაკ; ჯარ-
 გი ხარა ხაჯუში აბ-
 ლაკრ, ავმურვიო-
 აკრ, აიანტკ ამა-
 უნ, ხაჭკრე აჯინ-
 გი ჯაჯრუამ, ის-
 ტაახარ სარგი უჯ-
 აქუში აბრაკ ად-
 ნრე სურნრ დაგა
 აბრაკ სრუყან.
 არი აგაზავაბჯი
 აუარბა ჯაჩაქმ
 აკუტრბჯამუდ უს
 ანაჩქმ აბაბრ-
 გრუნ, აუარბა ად-
 გილ ადნრ ანტბა-
 აუა უსდან აკუ-
 თეჯუში ანტრუეჯმ
 ახა კუტრკ ჯარ-
 ბანზაალაგჯ აუარ-
 ბა აქუში ანტა-
 დრნზა აჯრუამ

правда, что орелъ
 когда спускается на
 землю, то надъ зем-
 лею онъ летаетъ то-
 чно также какъ и ку-
 ры, но никакая ку-
 рица не долетитъ до
 облаковъ, гдѣ летаютъ
 орлы. Такъ и чело-
 вѣкъ не долженъ хва-
 статься о томъ, чего
 онъ не можетъ сдѣ-
 лать.

არ ფრინავს. უეუ
 რეთ, და მუც რომ
 მოიხილავთა ჩქარა
 ვადგურინდები და
 ნიღამ ზანსვედ, რომ
 გორათაც ის. თრბ-
 მა გაიგონა ეს უბ-
 რალო სიტყვები, და
 უთხრა იმ უეუნიურს
 ქათამს: ეგ მართა-
 ლია, რომ როდესაც
 თრბი დეშეგება მი-
 წასვედ, მაშინ ფრი-
 ნავს იგი მას სველა
 როგორათაც ქათმე-
 ბი. მაგრამ არცა ერთ-
 სა ქათამსა არ ძალ-
 უძს აფრენა ღრუ-
 ბლამდინ, სადაცა
 ჭურინგენ თრბნი.
 ეგრეთვე კაცთა არ
 უნდა მკვესარობდეს
 მას, რისაც ვაკეთო-
 ბა არ შეძლოს.

ჯარა უბარს, ათვი
იღმშაშალა და
ლამხუააქმ.

ამირი ამირი.

უაღა ინაქრ ბა-
ნაქრ იხაუმან.
ამირი ამირი ბნა-
ქრ ჯეჟურლან, აბნა
ეჟმანქრ ჯეჟურან,
უქ აიტაქი ქანეჟ
ებარაანსა ანქრ
უარა ჯაქურქრქმ.
არი აბნა ედარა-
ნქრ ჯაქიანქუა ე-
ბრქრქრქმ; აქა და-
რა რქმალა ირ-
ქრ მხეჟმ, ათქვი
ამიქუ რქმაქრ-
ქმ. უსდან ამიქუ
ჯააგქრლან ურსაქრ-
ქმ: აგრბუა ალა-

БАРСЪ И МЕДВѢДЬ.

Никогда не слу-
шай совѣта врага сво-
его. Медвѣдь и барсъ
жили въ одномъ боль-
шемъ лѣсу; они все
спорили и дрались
за тотъ лѣсъ, и
когда же устали
драться, заговорили о
мирѣ. Раздѣлимъ по
поламъ этотъ лѣсъ,
сказали они; но одни
ни какъ не могли раз-
дѣлиться, потому что
каждый хотѣлъ взять
большую часть. Мед-
вѣдь сказалъ барсу:
выберемъ посредни-
ковъ, пусть они по-
рѣшатъ наше дѣло.
Медвѣдь отъ себя
выбралъ кошку и
сказалъ барсу: вотъ
этому звѣрю пору-
чаю я свое дѣло, онъ
малъ, но честенъ, а
ты свое дѣло пору-
чи ослу, онъ такой
молодецъ и такой ум-
ный, что непременно
рѣшитъ дѣло въ твою
пользу. Барсъ выслу-
шавъ это сказалъ: хо-

გვეფსვი და დათვი.

ნუროდეს ნუ ვა-
იონებ შენის მკროს
რჩევასა. დათვი და
გვეფსვი მუსსოვრე-
ბდენ ერთს ღიღს
ცეეძი. იგინი უა-
გელთვს ცდილობ-
დენ და იბრძოდენ
იმ ცეეფსედ, და რო-
დესუც დაიღონენ
ხსუბითა, ხამოადეს
ლამარაკი შერიგე-
ბაზედ, ვაგიერთ ეს
ცეე მუსედათ, მს-
თქვეს მათ. მაქრამ
თვთ ვერ შეიძღეს
ეყოფა, ამისათვს,
რომ ორივეს უნდა
და უდიდესი ნაწი-
ლის დატერა. დათ-
ვი უთხრა გვეფსვს:
ავირხითთ მუსკა-
ცეეძი და მათ ვარ-
დასწევიცონ ხეწნი

აუარბაკუჯე აელა
 მსერჩრეჯ.
 აუარბაკ ჯეჯინრ-
 ჯარაჲ იხაკუაკ
 რგრინტე იურჩრ
 ბნადრუკ ადრჩა-
 აქმ, რტურჩაჯრ რე-
 ჯკაჯიდურჯ ჯიუნა
 ჩარაკ ბრუკ ჯალ-
 რჩუშაქმ. აჲ აიშა-
 შადრჩე ელამსერ-
 ჩრჩაკ იჲან, აუ-
 არბაკუა რტურჩა
 ჯაჯარჩუაჯ ჯაბე-
 ქმ, უს რანაკრქმ:
 არი აჲ ბრუ ბა-
 შა ჯალურჩუშაქმ
 იარბანრჩუა აკა-
 კუმ, აბაკუა ბა-
 ახექმ, აგქმრჩრ-
 ჩუა ინაკარა იც-
 ურ. აუარბა უაგჯა

ОРЕЛЬ И КРОТЪ.

Орель съ орлицей
 вместе прилетѣли изъ
 далекихъ горъ въ
 большой лѣсъ и вы-
 брали самый высокій
 и толстый дубъ. что-
 бы на вершинѣ его
 свить себѣ гнѣздо.
 Укорня этого дуба
 жилъ кротъ, онъ ви-
 дѣлъ какъ орлы на
 деревѣ гнѣздились и
 сказалъ имъ: напра-
 сно вы этотъ дубъ
 выбрали, онъ прожи-
 веть не долго, уне-
 го корни все подгни-
 ли и скоро онъ упа-
 деть. Гордый орель
 подумалъ: какъ смѣетъ
 этотъ маленький зѣ-
 рекъ меня учить, и
 что онъ можетъ знать
 въ своей темной по-
 рѣ, когда я вижу
 все кругомъ? Орлы
 сдѣлали гнѣздо на
 томъ дубѣ и вывели
 дѣтей; но вдругъ въ
 одинъ несчастный день
 сильнымъ ветромъ
 дубъ сланлся съ гнѣ-
 здомъ и маленькіе ор-
 лы все убились. Ор-
 ель послѣ этого въ
 горести вспомнилъ,
 что говорилъ кротъ.
 Кротъ этотъ изъ своей
 норки сказалъ ему:

ორბი და ისუნელა.

დედალ — მაძლი
 ორბი მაფრინდენ
 შარას შთიდკან,
 დიდს ტეეში, და
 აღონიეს თუთ უდი-
 დესი და უსქელესი
 მუქის სე, რომ
 მას სის წვერსეღ
 ვაიკეთან ბუდე. ამ
 მუქის ძარბი ჭესო-
 ვრებდა ისუნელა,
 მან დაინსა რა ორ-
 ბების დაბულება იმ
 სეწეღ, უთხრა მათ:
 რეუღათ თქუწნ ეს
 მუქა აღმოგონივეი-
 ათ, იგი დიდხანს ვერ
 ეასძლეებს, იმას ფე-
 სეები დამალო აქუწ
 და სქარა წაიქცევა.
 ამბობდგანამ ორბმა
 იფიქრა, როგორ ვა-
 ბედა ამ შავთან მსე-
 ტმანემი სწავლებდო,
 და რა შეუძლიან
 იცოდეს თავის ბნელ
 სარობაათ, როდე-
 სუ შე ვსეღავ ვემ-
 ღას იმოყვლივ? ორ-

jaguaxum arianz
 er axfr iuxa gu
 zij safa sabjara
 sejra jabrshazei
 atjra laijca i
 jagudunr, safa a
 kum mui zegi iz
 brucejt. avarba
 kua yj afaqnr
 ruznr darfan,
 ruzca ilruxrjt;
 janrguamxuzuz
 znr muiuzjan ja
 akrudjan afaqz
 kanaxejt ruznr
 shamaz, ruzcagi
 aijrjt. avarba
 ishuzruaz aela
 mcrnrtra jahaz
 agualaiucejt. ae
 lamcrnrtra a
 tcrtra adnrē uc

за чѣмъ ты не по-
 думалъ. что ты все
 видишь только сверху
 и дерево повренилось
 тебѣ спаружи, а въ
 землѣ живу и роюсь
 около корней; я ви-
 дѣлъ, что они подгни-
 ли, а ты объ этомъ
 знать ни какъ не
 могъ, меня не послу-
 шалъ, за то съ то-
 бой случилось несча-
 стье. Эта сказка озна-
 чаетъ, что часто про-
 стой челоѣкъ знаетъ
 то, надъ чѣмъ и ум-
 ные люди призаду-
 маются.

ბებმა ვაკვირებს
 დე იმ მუხსსვე და
 ცამაღვებს ბლარცე-
 ბი. ერთს უბედურ
 დღეს უხევე მა-
 გვეხსი, რომელ მუ-
 ხს წამოაიქცა ბუ-
 რთია და ბლარცე ბი
 დანსოცენსა. შემ-
 დგომ ამ მუხსსო-
 ბისა ორბს მოავთხ-
 რა ისუნელას ხათ-
 ქეგმი. ამ ისუნე-
 ლამ თავის სიარო-
 დვან ამოქსძასა; რთ
 არ იფიქრე მუნ ესა,
 რამ მუნ სეღავევე-
 რას მსოლოდ მა-
 ლოიდვან, და სეც
 მოგეწონა ვარედ-
 ვან, და მე გი მა-
 წაში ვცხოვრებ და
 ვსისრი მსლობე-
 ლად ვცხვებობს? მე
 ვხსენე, რომ იგიბი
 დამალოევენენ, სო-
 ლოა მენ ამისი
 სწავლება სრულე-
 ბით არ გინდოდა და
 ამისათჳს შევექმონ-
 ვა მენ ეს უბედუ-
 რება. ეს მოასრო-

jаnаhеjт ауарба:
уmхуузакуа хахѣ
мацара иудуаз
аflа угу jаху-
ejт, сара адаукуа
hднr ангу изохr-
уеjт, ишбаасjаз
избахjan уара уj
бзанафagj иудрr-
шамгзт, уара са-
ра усзrмдрrерjт
аргунара уанje-
jт. аri алаку ja-
маанау уjоун
аоо хуfr азiса i-
jнца ауà друкца
janрзrмдрrуagj
идалуеjт. знr
зrнла аооr хуfr
идрша уjejнш
аукуа jарбан за-
алагj знr зrнла

ბა ნიშნებს, რომ
სწორად იქნის დაბლო
მა კაცებს ისა, რომ
მელსაც გონიერნი
კაცნი ძლიერს-
ღებულნი იქნებიან.

აუადუკუაგი ირ-
ზრმდრმა.

ალეი იზერუი.

აფრ ლაკ იმან
აონრ აგრე ჯაბალა-
ეი ზეგე აგრუან; იზ-
ერუ იგუცლა უეი-
ან, ზეკუნი ეიუან
ააა, ალა აგირა
ჯადუმერუმ, იგულა
ენრება უც ჯეჰრუმ
ჯაგრუა ამუმახუა
ჯეგა იუიერგი უი
იუზადუხამ. ალა-
ზერუ იგულა ინაერ
ხაჟან, ალა ჯაგრ-
უა ემერგეუა და-
ნა ლაგა ალა აგი-
რა ჯადუუმ. არი
ალაკუ იმაანაუ
უიოუნ: აოთ აგირა

ХОЗЯИНЪ И СОБАКА.

У одного человека была собака, которая все съѣстное у него воровала. Хозяинъ былъ строгій чело- вѣкъ, и часто билъ собаку; но она про- должала воровать; со- съдъ замѣтилъ это и сказалъ: ты если не будешь отбирать краденнаго, какъ ни бей собаку, не оту- чнись ее воровать. Хо- зяинъ послушался этого, сталъ отнимать всѣ куски ворованные и собака, не получая пользы отъ воровства, скоро исправилась и перестала красть. Эта басня учитъ, что если хочешь отучить человека отъ воров- ства, то нужно всегда отнимать у него все краденное.

პატრონი და ძაღლი.

ერთი კაცი ჰქონ-
და ძაღლი, რომე-
ლიც ჰპარავდა სოლ-
მე იმს უოველ საჭ-
მელსა. პატრონი მი-
სი ფიცხელი კაცი
იყო და ხშირად ჰს-
ცემდა ძაღლსა, მაე-
რამ მან არ დაიძალა
ქურდობა. მესო-
ბელმან შენიშნა ესე
და უთხრა: უკეთუ
უოველსავე ნაქურ-
დალსა არ გაძიარ-
თივეგ მაგას, რომ-
გორც გინდა ჰსცე-
მე, ვერ ვადახვევ
ქურდობისაგან. პატ-
რონმა დაიკურა, და
უწყო წართმევა მო-
პარულის ნაჭრებისა.
ძაღლმა რადგანაც
ვერა შერი სარე-
ბლობა მიიღო ქურ-
დობისაგან, ხეარს
გაძიართა და ძიო-

დადუხივარ ივუა
იმრხნრ აჯაბაა
დანრქა.

აიხაურქ ამრქ.

მრქრ აბვიუ ქიუ
ჯანრ ამრანრ ა
ვარქორუან აიხა
აიუთქუა ადუიუ
ან აუხავრ. ამრქ
აიხა ჯანარქმ:
იზბან იკქინგქ აჯა
ბა უვვალოუ, სარა
ენაკუვაალაგქ უს
ვუამ, ახა იკქინგქ
სრჯარაფანრ სრ
დაუნ, სარა უსს ი
სრმაუ უჯოუნ: სრქ
რუა, სარა სბრკუნ,
იიბოკოუნხექ სეან

МУХА И ПЧЕЛА.

Муха сидѣла на листикѣ и грѣлась на солнцѣ, а пчела съ цвѣтовъ медъ соби- рала. Муха сказала пчелѣ: зачѣмъ ты всегда труднисься? ты бы поучилась у меня, я никогда не работаю, а всегда сыта бываю, я только и дѣлаю, что летаю въ гости, всегда бываю на всѣхъ обѣдахъ, на свадьбахъ, на пирахъ, всегда я первая сажусь на кушанье и ѣмъ все, часто и твоего меду достаётся мнѣ поѣсть. Пчела сказала мухѣ: я слышала, что ты вездѣ бываешь, но также мнѣ сказали, что тебѣ нигдѣ не любить, вездѣ тебя бьютъ и часто выгоняютъ вонъ. Эта басня означаетъ, не му-

შლი ქურდობა. ეს
სლანაოი ამს ცვას
წავებს, რომ თუ
ვინდა ვადაახვიო ვა
ცი ქურდობას, უნ
და ვამართვა მს
ვაგელოვე ნქურ
დალი.

ბუსი და ფუთკარი.

ბუსი ივდა ფურ
ცელსე და სობე
ბიდა მსქში, სოლო
ფუტკარი ვვაგილო
ბიოთ თაფლს იკრებ
და. ბუსმა უთხრა
ფუტკარს: რისთვის
მქეგი შენ ვოგელ
თვს ურამას? ხემ
ვან მაინც ისწავლე,
რომ მე არა თდეს
არ ვმუქაობ, მე
რამ ვოგელთვს კი
მქლორი ვარ, მე
მსოლოდ იმს ვა
კეიებ, რომ მიგ
ფრინდები სტუმროთ,
ვოგელთვს ვიმეო
ფები სადილებსე,
ქორწილებში, ღს
ნებში, ვოგელ სა
ტემელსე პირველად

orijuejt, anox
 axjuej, agara dr
 yuej, rrgnr ran
 aja sneuejt, acic
 • kya zegi xkrxkr
 la isfuejt, yara
 yuxagj janrfya
 qcup. айха амр
 janahtjt: yemda
 ya yuidrky zdr
 ruejt axa ycr
 huejt yaxjnejlaj
 ocr yjgyaqxyam
 yndant ydrnr
 yruejt ari alaky
 jamaana y jcup:
 jejzcup, aocr ixa
 la israancant
 jcr nrqyrj ga
 razr demdya drdr
 kyzarafrs.

чше ли жить сеоннѣ
 трудомѣ, чѣмъ по лю-
 дямъ всегда таскаться
 и часто имъ паскучать
 собой.

მე დავდებო და
 ვქნამ, შენი თაღლიტ
 სძირად შემსვდება
 სოლომე საქმელად.
 ფუთკაობა უთსო
 ბუსსა: მეც ვავი-
 ვიბნე, რომ შენ ეთ-
 გელოვან სარ სოლო-
 მე და ესეც კი მო-
 თისრეს, რომ შენ
 არავის არსად უწ-
 ვარსარ, ეთგელოვან
 შენ ეცემენ და კარ-
 ში ეცდებიანო. ეს
 მღაპარი იმის ნამ-
 ნავს, რომ უძ-
 ვიბნესი არ არის,
 რომ კაცის იქნოგ-
 რის თავისის შირა-
 შით, ვიდრემდის
 სალსში დაესეცე-
 ბოდეს და თავს აწ-
 უენდეს შით.

აჟჯა ყუყავრ.

ХВАСТЛИВЫЙ ЗАЯЦЪ.

შვედისარი კურდღელი

ჯნრ აყარახჴუა
 ჴეგი რეიზრგან,
 ამრუ ჯაიტაღე
 ჯმ, აბნა იმუანრ
 აბადრრ ირკრნი იყუ
 არნრ ირჴრჯმ,
 რენუფდა ირშაყა
 ჯალაგრჯმ. აყურუ
 ჴა აჟჯა იყუა ჯა
 აინ ამრუ აღმ
 ჴაკნრ ჯაჴრუა ჯა
 ჴაგრჯმ, აყარახ
 ჴუა ჴეგი აჟჯა ჯა
 ჴუდააიტ ყარა უზ
 ჴააჴეი ოჴრ უს
 დან ყაბადაჴარა
 ამრუ ჯანაჴრ
 ყაჴ; აჟჯა უს რა
 ნაჴეი; იჴრმბაი
 სრეყა ჴასა აბნა

Однажды звѣри со-
 брались всѣ вмѣстѣ
 и гонялись за мед-
 вѣдемъ въ лѣсу. Ког-
 да выгнали его на по-
 ляну, задушили и ста-
 ли его дѣлать меж-
 ду собой, то вдругъ
 заяцъ прибѣжалъ и
 сталъ тянуть медвѣдя
 за ухо. На заяца
 всѣ звѣри закричали:
 ты что пришелъ ко-
 сой, гдѣ былъ ты,
 когда ловили медвѣдя?
 Вы развѣ не видали,
 сказала заяцъ, какъ
 я первый въ лѣсѣ
 вбѣжалъ, нашель мед-
 вѣдя, напугалъ его и
 къ вамъ на поляну
 выгналъ? Вы безъ ме-
 ня его ни какъ бы
 не могли поймать и
 задушить. Всѣ звѣри
 громко засмѣялись
 надъ хвостуномъ, и
 чтобы онъ не хвас-
 талъ, оборвали ему
 уши и онъ убѣжалъ
 отъ нихъ со стыдомъ.
 Эта басня означаетъ,
 что хвастливый чело-
 вѣкъ самъ себя дѣ-
 лаетъ смѣшнымъ.

ერთხელ მოგროგო-
 დნენ ყოველნი მსე-
 ცნი ერთათ და გა-
 კვიდნენ დათვის ტყე-
 ში. როდესაც გა-
 მოადგეს იგი შინ-
 დორხედ დასრხეს
 იგი და დაუწიეს გა-
 ყოფა ერთმანეთში,
 მოვარდა უცებ კურ-
 დღელი დაუჭირა და-
 თვის ყური და იწ-
 ყო გათრევა. ყო-
 ველმა მსეცებმა და-
 ქსძახეს კურდღელს:
 შენ რისთვის მო-
 სველ ბრუცინათ, სდ
 იყავ შენ, როდესაც
 მოვიხადირეთ ჩუქს
 დათვი? განა თქუქს
 ვერ დამინახეთ, უთ-
 სნა კურდღელმან,
 როგორ ხიოგელად
 მე შევარდი ტყე-
 ში, ვინაოვე დათვი
 დავაღთსე იგი და
 თქუქსკენ გამოვა-
 გდე, თქუქს უხე-
 მოთ ვერ შეიძლე-
 ბდიო ამის დაჭერა

სანტლალა ამტუ
 უშაანტ, ირუანტ,
 ყაყაჯი აბაგნტ
 იკტლგუა, სარა სა-
 უნ, ყარა სასტა
 ბჟანაფაგჯიურჯკრ-
 შამტვტ. აყარა-
 ჟუა ზეგი რტბჟტ
 ჩარანტ აოქა
 ჯაქტვეტ, ბაეა
 ჳტნგი უეხუარტმ
 რჩან ამტჩა-
 ჟუა ჭტრჳეჟტ, ა-
 ჟა იქხაიანტ ირ-
 დუდჯანტ იეჟტ.
 არი ალაკუ ჯამა-
 ანოუ უჯოუნ: ეხუ-
 არტლა აოსტ ჯაქტ
 იტარხუჯეჟტ.

არეჟ აჩანტრჳაკიჯ.

მით ბჳჯან აჳრ

სა და ვერცა დასრ-
 ხობსა. ეგულა მსე-
 ტეშინ დიდათ ვა-
 იტინეს ამის ბჳე-
 ხნაზედ, და რომ
 აღარ იკმეხოს იმან,
 ამისათჳს დაეკლიოეს
 იმას ეურეობი, და იგი
 ეაიქცა მათეან სირ-
 ტხვილეული. ეს
 ზღაპარი ამის გგას-
 წაგებს, რომ მკ-
 გეხარა კაცი თაგის
 თაგს თჳთ გახედის
 სსაუცილოდ.

ОРЪХЪ И АРБУЗЪ.

Въ одинъ ясный

კაკალი და სანამთრო.

ერთს მოწმენდის

orḡa ejucaz ejuca
 ejuca inecan, ad-
 eil, azvan anca
 ijuaz zegi afr ir-
 ecuan; agij dḡa-
 dan uc iḡrjm: ya-
 piḡim anrj a-
 raḡru iḡau aka-
 kanca. zaḡa iḡu-
 fru arrj akaskjn
 xufr iḡau aka-
 ḡrzakjca zaḡa
 iḡruy ujaiḡaxj
 aar-ḡegj inein ar-
 айанаḡnr iḡejm.
 iḡrucaz kakan-
 lḡaaycan agazr
 iḡrnfā jakuycan
 айа анаḡjm. i-
 orḡa daḡrḡan urc
 iḡejm: iḡna yxj
 maz arrj akakan

день два друга вме-
 сть шли и разгова-
 ривали. Одинъ все
 хвалить и небо и зем-
 лю и все созданное
 Богомъ; другой по-
 глупѣе, не соглашаясь
 съ нимъ, замѣтилъ:
 посмотри, на этомъ
 орѣховомъ деревь
 растутъ такіе малень-
 кіе плоды, а на та-
 кой низкой маленькой
 травѣ растутъ боль-
 шіе арбузы. Послѣ
 этихъ словъ оба эти
 пріятели легли отдох-
 нуть подъ орѣхо-
 вымъ деревомъ. Во-
 время ихъ сна, одинъ
 орѣхъ упалъ на не-
 довольнаго глупца и
 разбилъ до крови ему
 носъ; пріятель его
 при этомъ разсмѣял-
 ся и сказалъ: а что
 еслибъ вмѣсто орѣха
 съ такой высоты уп-
 алъ бы тебѣ на носъ
 большой арбузь? Луч-
 ше Бога бѣдный че-
 ловѣкъ ничего не
 придумаетъ.

დღეში, ორნი მე-
 ვობარნი მიდიოდნენ
 ერთად და შეამბუ-
 დნენ. ერთი აქებ-
 და ცასა და ქუჩუ-
 ნასა და ყოველსავე
 ქმნულებასა ღუთი-
 სსა. სოლო მეორე
 უტკუო იყო და არ
 ეთანხმებოდა მს,
 შენიშნა, უეშურე ამ
 კაკლის სეს როგო-
 რი წვირილი ხაყო-
 ფი მოუსხავსო, და
 ამ დაბალ ფოთოლს
 დიდრონისა სამთრო-
 ებით. შემდეგომ ამ
 სიტყვებისა ორნივე
 მევობარნი დასდ-
 ცენ დასსვენებ-
 ლოდ კაკლის სის
 ძირში. ამათ მილის
 დროს ხამოვარდა ერ-
 თი კაკლი და გა-
 უტყვსა ცსვირი უმა-
 დურ უტკუოსა; ამა-
 სვედ ეაეცინა თა-
 ვის მევობარსა და
 უთხრა: რა იქმნებო-
 დო, უკეთუ ამ სი-
 მალიდგან კაკლის
 მიგიერ ხამოვარ-

აუჩნ ხურას ანა-
ბრზაკი ძრუ უჩრ-
ნა ჯაყუჩარ. ან-
აა ჯეჩა ეჯინრ
ავერ რუჩა იძრ-
შავე.

აჯიჩ ხუჩრ.

ჩკუნა ხუჩრე ი-
შაააა რეძნი ა-
ხუჩრ მჩკუნა რ-
გარა ბაიუჩრმ.
ჯინრ ანაჩრ იმრ-
ანრ ანაკან შჩ-
ჯაჯაჯ, ჯან ბაყულ-
კრემ. ჯან ლუ-
ჯალსენ მჩკუნ
ძრლიუა ბალაგრემ
აჩკუნ ძრუა უს-
ლჩხემ: კანან
ხუჩრე აჯაუმა არ-
სდარ ბრეუაანრ ს-

МАЛЕНЬКІЙ ВОРЪ.

Былъ одинъ маль-
чикъ, который при-
выкъ красть у сво-
ихъ домашнихъ раз-
ныя мелочи. Одна-
жды мать его пойма-
ла, когда онъ орѣхи
изъ карзинки воро-
валъ. Мать была огор-
чена этимъ и рѣши-
лась наказать негод-
наго мальчика. Онъ
сталъ плакать и ска-
залъ матери: зачѣмъ
она сердится за та-
кую мелочь? для то-
го то я тебя нака-
зываю, сказала мать,
чтобы ты отъ бездѣ-
лицъ не научился
красть большое. Кто
сначала воруетъ орѣ-
хи, тотъ и послѣ на-
чнетъ воровать и боль-
шія вещи. Не бери
ничего безъ вѣдома
хозяина — ни иголки,
ни нитки. Глазами на

დნელიყო საზამთ-
რო და დავცემოდან
ცსვიონზედ? უკუ-
თესს ღუთისა კა-
ცი ვერა ოდეს ვერ-
ას მოიფიქრებს.

პატარა ქურდი.

იყო ერთი უმა-
წვილო, რომელიც
შეეჩვიოთათვის სხლ-
ში სხუა და სხუა
უბრლოების მანარ-
გასა. ერთხელ თა-
ვის დედამ დაიჭირა
იგი როდესაც იმა-
რავდ ევადრიდუან
კაკლსა. დედა მისი
ვანობსდა ამხედ და
დაუწყო ცემა ცუდს
ემქვილს. მან და-
იწყო ცირილო და
უთხრა დედას: რის-
თხს სჯავრობ ამის
თანა უბრლოზედო?
კიდევ ამისათხს
გცემ შენ, უთხრა
დედამ, რომ შენ მეც
უბრლოებითა არის-

ჰრბიურა. ურზკუს-
 იურა უჯოუნ, აგიზ-
 ღაჟამ ახუჩრ მრჩ-
 ჰუა რღლა ადრუ-
 ჰუა რღარა უანა-
 რჩიურაღარა სუა-
 უეჟმ. უასა ანა-
 ჯანჰუა ჰუა, უჯ-
 აიშაჰი ადრუჰუა
 რღარა ბალაგრუე-
 ჟმ. იზერუ უჯიზრ-
 ჰაიჰუა გურჩი
 რაჰუჰიჩი ანჩი
 ჯაჰუჰუან. უნა-
 პალა ბალა ჰეგი
 უჩრჰუაჰიღლა, ა-
 უაიჰი უშაჰეჰი ირ-
 ურუჰაჰიშ ანა ან-
 უა იუჯიუჰაშამ.
 ანუა ჰეგი იბრ-
 უეჟმ იღარჩუა
 ჰაგუიშოჰი ჰეგი ი-

все смотри, а руками
 ни чего не бери. Хо-
 тя воровство может
 нѣсколько разъ ута-
 иться отъ домашнихъ
 и другихъ людей, но
 отъ Бога оно нико-
 гда не скроется; Богъ
 знаетъ все, что мы
 дѣлаемъ и думаемъ;
 рано или поздно Богъ
 все худое обнару-
 жить.

წავლო დიდობნების
 შინაარგა. ვინც
 შარველში შინაა-
 რავს კაკალს, იგი
 შემდგომშიც დაუ-
 წუებს შინაარგასა დი-
 დობან ნივთებისა.
 ნუგას აიღებ უცხო-
 ბელოდ პატრონისა,
 ნუცა ნემსსა და ნუ-
 ცალ ძაფსა. თვა-
 ლით ეგვლას უუ-
 რე და კელს ნურა-
 ფერს ახლებ. თუმ-
 ცალა შეიძლება და-
 იფაროს ქურდობა
 შრავლოგზის სხ-
 ლობისაყან და სხუ-
 კატავანაც, შიკამ
 ღმერთს არა დაეფა-
 რება რა, ღმერთსან
 იცის ხუცნი ყოვე-
 ლივე, რასაც ვმო-
 ქმედებთ და ვფი-
 ქობთ. ადრე თუ
 გვიან ღმერთი ყო-
 ველსავე ხუცნს
 ცუდს საქმესა ვა-
 შინაგსადებს.

ნაკვია ჯააჯუა
ნაუჯარაკუა ზეგი
ანუა ჯარგამეჯტ
რა დრდოუნ.

ამრუხაოერ ხუჟრ.

არკუნუა ბზიანუა
ჯინგჯ აზადრგ
უხალა. ამრუხარა
აშარა აოე იჯრ იგ
რადოუნ ჯეიჯუი აუც
ანუა აოერ იდუჯ
ხაჯმ, ამრუხოერ
აუა ზეგი დრრუმ
ფრუნ; ავდაეიჯუი
ზეგი ჟრერჯ იურრ
არჯეიჯმ ჯერგი დრ
ნასრუდახა დრდრ
კუნ. ამრუხარა
ჟკუნაკდაიურმ
სგულაუა იჯოაუე
ჯმხა ვაჯმათკ ი

МАЛЕНЬКИЙ ЛГУНЪ.

Милыя дѣти, гово-
рите всегда правду.
Лгать и обманывать
есть самый ужасный
порокъ для людей. Бо-
же сохрани отъ не-
го всякаго челоуѣка!
Лжець презираемъ
всѣми честными лю-
дьми; отъ него бе-
гаютъ, какъ отъ за-
разы и онъ всегда
бываетъ несчастливъ.
Одинъ мальчикъ при-
выкъ лгать, часто по-
днималъ на улицѣ
крикъ, чтобы обмануть
своихъ сосѣдей, какъ
будтобы съ нимъ слу-
чилось какое нибудь
несчастіе. Когда же,
услышавъ голосъ его,
испуганные родите-
ли и сосѣди выбѣга-
ли къ нему на по-
мощь, то негодный
мальчикъ смѣялся, что
ихъ обманулъ; маль-
чикъ повторялъ это
нѣсколько разъ. Од-
нажды играя на по-

ნაკვია ცრუ ბავშვი.

სასურველნო ემა-
წვილნო, ღლანარ-
ბეო უოველთჳს მა-
რთალო. სიტრუვე და
მოჯეუქება არის ავთ
უმძიმესი ბიჭიერება
უოველთა კაცთა. უ-
ფალო, დაიყარე უო-
ველი კაცი ამისგან.
ცრუ მოძაგებული
არის უოველთა ნა-
ციოთსანთა კაცთაგან,
მისგან ივლიოჯიან,
როგორათაჳც სენი-
საგან და არს იგი
უოველთჳს უბედუ-
რი. ერთი ემაწვი-
ლი მიხვეულ იყო
სიტრუვეს და სძი-
რად აღადგენდა ქუ-
ხაში ევირილსა, რომ
მოეცეუებინა მეზო-
ბლები, ვითომც მას

*აიშა, ჳი ჳილა
 ავნი ბობლენი
 ბრალაჲნი; იშა-
 ჳეიგულაჳეი იბჳი
 ანრაჲალაგი იუ-
 ანი ჳეგი იალაჲნი
 უსანი აჩუნი გუ-
 მხა იუჯჳეიშა
 ბრახგუანი. აჩ-
 კუნი უოჳიგჳი უ-
 ვიგჳი რიბჳარა უ-
 იშალანი, ჳი აბ-
 ანი ბრახგუმა-
 რუაჲ ჲაპკკი ი-
 გუდღეიშ. ბრანი
 ბრჳაჲნი. ბრ-
 ჳლარჳი აგიმა-
 ჲიშნი იურა ენიგჳი
 ჳრმბრ იშ იმბრ
 ბრჳაჲნი ბალაგნი:
 იგაბჳი იჳაჲაჲ
 ანჳეიჳი იშაჲაჲ*

ჲ, ინი უიდეჲ ბ-
 შენუი სობაკუ, კო-
 ტორა ბჳჲალა პრამო
 ნა იეო. ტაკჳ კაკჳ
 ნეჲჲა ბლო უბჳჲა
 იეი ი იეი ბეი ბი-
 ბო ბორიბი, ბო
 ინი ნაჲალ კრიჲა
 იზო ვეი სიჲ: პო-
 მოგიე! პომოგიე! სო-
 სბი სჳიშალი იეო
 კრიკჳ, ბო დუმა, ჳო
 ინი იეი ჳოჲე
 იხჳ ბმანი, ნე ვი-
 ში კჳ იეო ნა პო-
 მოში. მეჲუ ბეი
 სობაკა ნაჲალა ნა
 ი უჳაიბო უკუსი
 იეო. პოსე იეო ინი
 ვსორჳ იმერჳ. უში-
 რა ინი სოვებალჳ
 სოიშ ბრატჳი ი
 სესრამჳ ნე ჲაბი
 იეი შუტკუ.

შეეძიბეჲ უბელჳე-
 ბა რაჲ მე. რადე-
 სჳე მოესმოდა რა
 სჳე მისი, შეეძიბე-
 ბულნი მშობელნი
 ჲე შეეძიბე ბი ვარ-
 ბოღენ სჳეგულა,
 ის სუღი ემჳიჳლი
 ბო ჲიჳეგებლა სო-
 სილსა, რომ მოეგე
 იეი. ამს ეანიბე-
 ბრებლა სოლბე იეი
 მოგულ-გის. ერ-
 თხელ თამაშობლა რა
 იეი მიბლარჳედ,
 მს ჲინსა სოფი-
 ბი მალბი, რომე-
 ჲიგჳ მიბობლა პირ-
 ჲა პირ მს ჳედ,
 ჲა რადეანჳ არ მე-
 იბლებლა ეჳჳე-
 ბლა მს ჲა ან მო-
 ეგერებინა რითმე,
 ჲიჳეჳე ეგირილი
 რაჳ მალი ჳეიბლა.
 მიშეგულეთ, მიშე-
 ჲეთო! თუმჳა
 გაივინეს მეხო-
 ბელთა მისი ეგირი-
 ჲი, მაგრამ არ ე-
 ვიდენ სჳეგულა,
 იფიქრეს, ამს კიღე

ჭირიან აჭი ბრ-
 ჯრმნესმ. ალა ია-
 აჟი ყგა იუჩაჟმ,
 ყჯაჟთახჟ იარდა
 იარმჩუა ბრწერ-
 ჟმ დანწყაჟ ჯა-
 იშეჟ, ჯაჩიშეჟ ირეჟ
 ჩეჟმ: ამტუჩარა
 ახუმარფადრნი ი-
 ყგაჟუნა.

აჟა ბჯია.

უოფრუჩან იჟა
 ბრახუფრჟ, აუს-
 ურა იგუაჟუან.
 ესმია აკრტარ-
 ნან იღნრ ყდრუ-
 აჯარა ბრუალუან
 ივრუა ზეგი რეჟა
 ბეჟჟმრ აკრჩჟა-
 უან. აჩუნი ენ-
 ჟჟა ბრვლავ აკრ-

უნდა ჩქმნი მოც-
 ყუყბაო. სსუთა მო-
 რის მივარდა ძალლი
 და უბინა მას სს-
 შარლად. შემდგომ
 ამისეგან ჩქარა მო-
 ტულა იგი. ტულე-
 ბოდა რა იგი, ურ-
 ჩველა თავის ღებთა
 და მძებთა, რომ არ
 იტრუნონ მათ სუმი
 რობაძიაც.

ДОБРЫЙ СЫНЪ.

კეთილი შვილი.

Одинъ мальчикъ
 былъ сынъ бѣднаго
 крестьянина; съ са-
 мыхъ юныхъ лѣтъ
 отличался трудолюбі-
 емъ. Онъ ходилъ
 учиться къ деревен-
 скому священнику со
 своими товарищами и
 былъ всегда приле-
 жнѣе всѣхъ. Когда
 онъ выросъ, его сдѣ-
 лали управителемъ
 той деревни, гдѣ онъ
 жилъ. Привыкнувъ съ
 малолѣтства къ умѣ-
 ренности, онъ не
 издерживалъ всего
 жалованья и нако-

ერთი უმაწვილი
 იყო, შვილი ღარი-
 ბი ელეს-კაცისა; თა-
 ვის ახალგაზღობაში
 ჭრჩეოდა შრომის
 მოუფარებოთ, იგი
 დაიარებოდა სსწავ-
 ლებლად თავის ამ-
 სანაყებოთ სოფლის
 მღვდელთან და იყო
 იგი ბევითი უკუ-
 ლასედი. როდესაც
 გაიშორდა, ის დად-
 ეინეს გამკებლად

თა რყინი ჟია
 ჰჯას ბრძარჴიჲმ.
 ბრძარჴუნაჲ ახრ
 ეჴაჴარა დაიყრ
 ლან იარდაჴრ
 ჴრჴუა აჴარა ვიჴა
 იჴაჴმ. იჴარა
 რჴუჴაჴუა აჴაბაა
 ვიბრჴუეჴმ აიჴა
 ლან დააიჴუჴან ი
 ჴუან, იჴარა ჴეგი
 ჴაბრჴი ჴანრჴი იჴრჴი
 ჴეჴმ. ანჴა იბ
 ჴაჴროჴი იიჴა
 სარა სარაჴაჴეჴმ,
 სარა სრჴარ ჴაჴა
 საბრჴი საანრჴი რა
 ვიბრჴმ ჴრჴეჴა სრ
 ავიჴანრ ჴუარჴაჴს
 საჴჴრაჴჴა ჴჴინ
 გი ჴაჴსა ჴალან.
 ჴრჴა ირჴრჴინრ

шиль довольно значи-
 тельную сумму Тогда
 онъ отдавъсь сбе-
 реженныя имъ день-
 ги своимъ бѣднымъ
 родителямъ, чтобы
 они могли избавиться
 отъ трудной кресть-
 янской работы, на-
 нявъ себя работника.
 Слава Богу, говорилъ
 онъ часто, что я былъ
 въ силахъ успокоить
 старость моихъ до-
 брыхъ родителей. Они
 теперь пріятно и спо-
 койно проводятъ дни
 свои, и не должны
 при своихъ ослабѣв-
 шихъ силахъ тру-
 диться; благодарю
 Бога, я успѣлъ по-
 мочь имъ за попече-
 нія ихъ.

იმ სოფლისა, რომ
 მეღმთავრე ცხოვრე-
 ბდა იგი. მიხვეულ
 იყო რა სიყრმიღ
 განგე ზომიერებას
 იგი არ სარგავდა თა-
 ვის ვაჴაჴიროსა, და
 შეკრბდა საჴაოღ სა-
 მუოაფი ფული; მა-
 შინ მიჴსტა თჴსი
 შენსული ფული თა-
 ვის ლარობ მუოა
 ბელთა, რათა შეი-
 ძლონ მათ განთა-
 ვის-უფლება ძნელის
 გლესჴაჴურის მუ-
 შაობისგან, და და-
 იჭირა თავისა-თჴს
 მოჴაჴაჴიერე. მად-
 ლობა ღმერთს, ამ-
 ბობდა საოღმე იგი
 სშირად, რომ შე შე-
 ვიძელ მოსგეგება
 მოსუჴებულთა ხემ
 თა კეთილ-მშობელ-
 თა. ისინი ასლა სია-
 შაგნით და მოსგე-
 ნებით განაჯარებენ
 თავიანთ ღლესა, და
 არჴალა მართებდათ
 თავიანთის მოუძლუ-
 რებულის ძალით

სურსა რრ მამკუა
 რრ მრუ იკუსფემ
 ჯაბაა ჯალამკუა.
 ანკა იუჟიოურ,
 ურტუ აჯაბაა ისრ
 დრბალაზ აზრ აუ
 არტას სახჟრუ
 ტაზ.

ააიშარა.

უაბდეჟ ნაკ დრჯ
 მან ჯაბ იოა ბჯა-
 რეჟ იმარეჟ დრ-
 რკუგუენი აგჯ
 ჟუამრუმ. იკუ-
 ლაჟა აგჯ იკუკჟუ-
 ავეჟა ენრჯჟალა
 გჯ: ჯალასრუვეჟა
 ირეჟიუან. სრჟუ-
 მარუაზარ, ამრუ
 ჯგრუაზარ ეგჯიუნ,
 აუდრ სახადუალა

НЕРАДѢНІЕ.

Одинъ мальчикъ
 былъ сынъ очень бо-
 гатыхъ родителей.
 Надѣясь на богатство
 и значеніе своихъ ро-
 дителей онъ вовсе не
 хотѣлъ ничему учить-
 ся. И когда товари-
 щи его, прилежные
 мальчики, спрашива-
 ли его: отъ чего онъ
 никогда не занимает-
 ся чѣмъ нибудь по-
 лезнымъ, то онъ от-
 вѣчалъ: «да на что
 мнѣ это! Гораздо ве-
 селѣе играть, неже-
 ли сидѣть за книгой.
 Вотъ вамъ такъ на-
 добно учиться, что-
 бы послѣ доставать
 себѣ деньги трудами.
 Ваши родители не бо-

შრომად. გმდლობ
 ღმერთსა, რამე მე
 შევიძიებ შემიწოდება
 მათი მსურსველო-
 ბისათჳს მათისჳცა.

დაუღებებლობა.

ერთი ემაწვილი
 იყო შვილი ურად
 მდიდართა შობელ-
 თა. იმედულობდა
 სიმდიდრეს და წარ-
 ხინებდას თჳსთა შობ-
 ბელთასა, მის სრუ-
 ლებით არა სურდა
 არაურის სწავლა, და
 როდესაც თავის ამ-
 სნაკები ბევრთანი
 ემაწვილნი, ჭკით-
 სავდებენ მის, რასსა
 თჳს არას სწავლობ
 სსარგებლობს რას-
 შეო, იგი მიუგებ-
 და: რათ მიხდა მე

сапхѣара айкѣс.
 цѣраицѣт дааакт-
 ун акѣрѣанѣт ѣа-
 баала рахуцѣмѣр-
 хар, цѣт зланѣ-
 дузѣгама цѣау-
 рѣм. цѣара цѣта-
 аца агѣрѣтѣм. са-
 ра саб ѣмазара
 етѣт ахѣнзатѣау
 ѣсѣзѣаун. цѣарѣда
 мѣрѣрѣнѣа ѣабѣрѣ
 ѣанѣрѣнѣсѣрѣт. етѣ-
 дрѣнѣ рѣман ѣма-
 лаза дрѣнахѣрѣт.
 айкѣун айааѣт ан-
 ца лахѣ ѣтѣ-
 тѣ. ѣаѣрѣбѣсѣоунѣ
 азѣ аца зегѣ ѣа-
 нѣуаз ѣанѣт амѣа
 ѣауѣралѣт. амѣа
 зегѣ еѣеѣханаакѣтѣ,

гаты. А иѣтѣ вѣрно
 догѣльно будѣтѣ на
 всю жѣзнь нашего
 богатѣтѣа. Скоро онѣ
 лишился своихъ ро-
 дѣтелей. Послѣ нихъ
 у него остался боль-
 шой домѣ, въ кото-
 ромѣ онѣ жѣлѣ. Но
 вѣрно Богу угодно
 было наказатѣ лѣни-
 ваго мальчиѣа. Ночью,
 когда всѣ спали, сдѣ-
 лался у него въ до-
 мѣ пожарѣ. Огонѣ
 такѣ скоро распро-
 странѣлся и обхѣа-
 тѣилъ лѣстѣницы, что
 онѣ самѣ едва успѣлѣ
 выскочѣтъ въ окошѣо.
 Отцовское имущѣ-
 стѣо его совершенно
 все сгорѣло. Не у-
 мѣя ничѣго работатѣ,
 онѣ не зналъ что дѣ-
 латѣ; пошелѣ на-
 конецѣ въ деревню къ
 одному крестьянѣну
 и папѣлся у него въ
 пастухѣ. Но и эта
 работа была не по-
 немѣ. Онѣ былѣ из-
 нѣженѣ и не могѣ ос-
 таватѣся долго на по-
 ль, не привыкнувѣ къ
 холодузаболѣлъ. Кре-
 стьянѣну пенужно
 было такого больнаѣо
 работѣника, и онѣ ему
 отказалѣ. Послѣ этого
 онѣ не могѣ пайтѣ кро-
 ва и умерѣ въ нуж-
 дѣ и грусти. Челѣвѣкъ

ეს, უმეცესად სა-
 სიამაგებნაა თამბიას
 ვადრეკდის უღამ
 წიგნთანა. აი თქუქს
 გინდათ ეკრეთი სწა-
 ვლა, რომ შემდეგად
 იძაგოთ შირომით
 ფული, თქუქსნნი
 მძაბელნი არ არი-
 ან მდიდარნი, სალო-
 მე მეორემუნეთ, მე-
 ეოვუ ხუქსნი სიძღ-
 რე ხემს სიკოტეს-
 ლეშითა. ხეგრა მ-
 აკლდა იგი მშო-
 ბელთა თვსთა, შემ-
 დეგად მათის სიკუ-
 დილისა დარბა იმის
 დიდი სასლოი, რომ
 მეტშიავს ცხოვრებ-
 და. მაკრამ სხანს
 ლმერთის უნდადა იმ
 შარმატი ემანვილის
 დასრუა. ღამე რომ
 დესავს ეგელას ემ-
 ნათ მოეკიდა იმის
 სასლოს ცეცსელი და
 ისე ხეგრა ვაძრი-
 ელდა, რომ მსწ-
 რავლ მოეღა კბე-
 ებსა, რომელ ძოვ-
 სლა მოასწროა ვად

აკიდუა ჯადღუმ,
 აჩუნი ყარჯანი-
 მოუ აქენჯირ აჯ-
 ნი დრკრღუმ.
 ჯად იტრნაჯ იმა-
 ჯარა ზეგი ბღუმ.
 ყურჯაჯორა იჯრ-
 ჭუმ, ინანრ აჯ-
 აჯდრყამრჯმ, იჯრ
 ჯაჯაჯარა იჯრ
 აჯრჯ იმოუმ აჯრ-
 თარჯღნი დრჯან
 იჯრრა აჯრ იჯრ
 დრჯღმ. აჯრა ი-
 ჯადა დაიჯრღამრ-
 ჯმ, ყადაგი იჯრ-
 რა დრჯკ იჯრჯუმ.
 აჯრჯა იჯრღჯაჯმ
 დრჯმაჯასჯან. ჯრ-
 ჯნი დრჯაჯ არჯრ-
 შრა ჯაიჯრღაჯ
 აჯრჯ აჯრჯრ დრ-

перадивый и лѣпный
 проживаетъ все пос-
 лѣднее подобно это-
 му мальчику и умира-
 етъ безъ крова.

მაისკომ ფანჯრ და
 გან. მაისსიგან და
 ნაშისენი სასკოვრე-
 ბელი ეოგელეგე
 დაეწვა. რადგანაც
 მის არაფრის მუქათ-
 ბა არ შეეძლო, მან
 არ იცოდა რა ექმნა.
 უკანსკნელ წარვი-
 და სოფელში ერთის
 გლეხკაცთანა და
 დაუდგა მის შენასი-
 რეთ. ესეთი მუქათ-
 ბა არ იყო იმისე-
 ბური, იგი იყო ნა-
 ში, შეუხვეველი
 სიცივისა და არ
 შეეძლო დიდხანს
 ყოფნა მინდორში,
 ვასდა ავით. გლე-
 ხიკაცისათვის რად-
 განაც არ იყო სა-
 ჭირო სხეული მო-
 ვამაგირე დაითხოვა
 იგი. შემდგომ ამისა
 ვერ შეიძლო მან
 შოგნა საფარველისა
 და მოკეთა საჭი-
 როგბასა და მწუხარ-
 რებასა შინა. კაცი
 დაუდევნელი და სარ-
 მუცი შექსტამს ეო-

სოფარტამ იჰან,
 დრჟუტრჟმ. უჯ
 აიტაჯი ხრნრყუ
 გარტა იმოყადრუ
 გურყაჯ დრჟსრ-
 ჟმ. აოერ ჯაიმა-
 ნრ აგჯჟყა, ჯრ
 ხრ ჯამრუყრაყა
 იმავარა ხუფრ იმ-
 ხაფუეჟმ. ნას ი-
 ოტახრჯგარა იმოყა
 არჯაფკუნ ჯეჟჟი
 დრნკრლაჟსრ დრ-
 ყაჟეჟმ.

აფკუნ რყუჩა.

ჯნუნა რყუჩაკ
 დრრყუჩაიჰანრ ოს-
 ბეჟკ დრჯდრჯკრლმ,
 უჯ ილეჟყა ბჯია-
 რაჟრ აოობეჟ იჟა-
 ყარდნრ დრჯაჯაყან

БѢДНЫЙ МАЛЬЧИКЪ.

Бѣдный мальчикъ
 изъ состраданія былъ
 принятъ въ домъ къ
 богатому купцу, и за
 хорошее поведение
 былъ воспитанъ на
 равнѣ съ дѣтми сво-
 его благодѣтеля. Ку-
 пецъ отправлялъ въ
 Остъ-Индію корабль
 и каждый изъ живу-

გელსვე უკანსკ-
 ნელს ცსოგრებსა,
 მსყავსად ამა ყმარ-
 ვილისა და მოკუ-
 დება იჯნიერ ყოგ-
 ლისა საფორგელისა.

ლარიბი ემარვილი.

ლარიბი ემარვილი,
 შებრალებიო იყო
 მიღებული მდიდა-
 რის გაჭრისევან ო-
 მის სასლში, და
 კარგის ყოფასკვი-
 სა-თჟს აღზრდილ
 იყო თანასწორ შვი-

ყუ აბეჯზნე გრბა-
 კრ ი სრკუჭუან ინ-
 ძადა, იანი იმავ
 ზეგი აგბა ახგლან-
 შიგ აკრქრქუან
 აფეიდაზრ, აჩკუნ
 ძრკუქმრვ აგმა-
 ჯამრვმ, აიწრა
 ჯაუნქრქავ ყრგუ-
 კადა. აუმარშა-
 ნუ აგბა ჯახგლან-
 შივ იქმან აბრქ
 აუგყავრ შარდა
 ჟარა ისააგრნა
 ექჟემ. ჯახაუქ
 სბეჯყანდა, არყ-
 ნაყუა სრყუწრა-
 ლარქნა ჯავსა
 ჯალან. მაურშა-
 ნუ გაქან ადრ
 აწნაყუა ჯახქრ-
 ყავ ყრგუ ჯახქრ-

шихъ въ его домѣ
 давалъ что нибудь
 корабельщику, день-
 гами или товарами,
 въ надеждѣ получить
 отъ того прибыль. У
 мальчика не было ни-
 чего своего собствен-
 наго, кромѣ кошки,
 которую онъ изба-
 вилъ отъ смерти. Въ
 шутку отдалъ онъ ее
 на корабль и сказалъ,
 чтобы ему привезли
 за нее много денегъ.
 «Ахъ! еслибъ я въ
 самомъ дѣлѣ разбо-
 гатѣлъ,» говорилъ онъ;
 «я бы непременно
 сталъ помогать бед-
 нымъ» Случайно при-
 сталъ корабль къ од-
 ному берегу, гдѣ бы-
 ло очень много мы-
 шей; мыши эти при-
 чиняли большой вредъ
 жителямъ. Кошекъ же
 тамъ вовсе не было.
 Хозяинъ корабля от-
 далъ владѣльцу бе-
 рега кошку, взятую
 имъ у мальчика. Кош-
 ка въ короткое вре-
 мя истребила множе-
 ство крысъ и мышей.
 Король былъ такъ
 благодаренъ за кош-
 ку, что далъ за нее
 боченокъ золота, ко-
 торое корабельщикъ,
 по возвращеніи въ
 свой городъ, отдалъ
 мальчику. Мальчикъ

ლეობსა თავს კე-
 თილს-მეოფისაცხ.
 ვაჭარი რადესაც
 ვსვნიდა ექმსა იხ-
 ლაყიში, თითაყუ-
 ლა ამ სსლში მკ-
 სავრება მსკვლ-
 ნეს სოლმე მეკე-
 მეს ფულსა ახუ ვა-
 სკიდ საქონელსა,
 იმ იმედით, რომ მი-
 ილებენ მისკან მა-
 კებით. ამ ემაწ-
 ვილს არა ქქონდა-
 რა თავისი საკუთრება
 თვინიერ კაცისა, რა-
 მეღმონც ასსნა იგი
 სიკვდილისაცხ. სუ-
 შობით მისკა იგი
 მეკემეს და უთს-
 რა: რომ ამის მა-
 გიერთ მოუცანობ
 მს მოვლი ფული.
 «ახ! მართლა რომ
 ვავდიდრდეო, სთქმს
 მს, უეჭველად მე-
 ვქვევი ლობითათა.»
 შემოსვევით დაჭლ-
 ე ექმი ერთ სანი-
 რას, სადცა იყო
 მოვლი თავგი. ეს
 თავგები დიდს ვნე-

ზრმბრუაზ აგბა
 აქემ. აჩრნაჲ
 ჴუა აჴრმა იარ-
 და ჴხაჴა რრ-
 ჴუან. აგბა ჯახრ-
 ლაჴირჴ აჩუნ
 იჴგუ აჴრმა იჩრ-
 ლაჴირჴ იჴემ.
 იახუნ ჴრჩჴკუა
 აჴგუ იარდა ჩრ-
 ნაჴრ აიჴემ. ა-
 ჴრმა რახ ბეჴურ-
 გჴანრ აჴგუ აჴრ-
 უალრ ჴუჩრ აჴ-
 ნა აჴ იჴემ, აგ-
 ბა ჯახრ ლაჴირჴ
 იჴტრაჴი დანაჴ
 აჴი ჯაჴ აჴგუჴერჴ
 აჩუნ იჴემ.
 აჩუნ იარდა დან-
 ბეჴა ჯავსა დამეჴ
 ჴაკუა ესმია

сдѣлался очень богатъ
 и не забылъ своего
 общанія дѣлать до-
 бро бѣднымъ.

ბას ძღვედნენ იქორ
 მტხოვრობთა რადეა-
 ნაც იქ სრულყოთ
 არ იყო კაცა. ნაც
 რონმან გემისმან
 მიჴსტა ემაწვილი-
 სანს მიბოიყოლი
 კაცა ჴლუის ნანი
 რის მულოებელსა,
 მტორედ ემ ვასწე-
 გიტა მან შრავალი
 თაგვი. მეჴე ისეთი
 მადლობელი იყო იმ
 კაცისა, რომ მიჴსტა
 იმაში კასრით თქრო,
 რომელიც მიჴსტა
 ემაწვილსა მევემემ
 შემდგომ დაბორუნე-
 ბისა მისისა ქლოქ-
 ში. ემაწვილი ვასდა
 ფრიად მდიდარი და
 არ დაივიწყა თაგვისი
 აღიქმა ვლასკთა-
 თჴს კეთილის ქმნა.

არცუხანუა ანრ-
რჩუან.

ПРАВОУЧИТЕЛЬНЫЯ НАСТАВЛЕНІЯ.

სრფუნუა ნა-
მრუ რჩუიფალა
იყარა ირჯხრლა-
აჲ; დარბანზალაგჲ
ჯაბ ნამრუ იკუზ-
ფუა, იგუნაჲრა
იჯერუეჲმ, იჰშა-
არალა ბრგურჯიუა,
ანუა იფრე ბრჯჯრ-
ხალაგჲ ჯაუეჲმ,
დარბანზალაგჲ ჯაბ
იწუაზრჩგუა უჲ
იმრუი ნჯაჯარა
ჯაურუეჲმ. ანუა
ბრჯბრუა ჯან ბრჯ-
იქხალალუეჲმ. ან-
უა იუიუა ჯაბ
ნამრუ იკუიფო-

ДѢТИ МОИ, ПОЧИТАЙ-
ТЕ СВОИХЪ РОДИТЕЛЕЙ;
КТО ПОЧИТАЕТЪ ОТЦА,
ТОТЪ УМНОЖИВАЕТЪ
БОГА ЗА СВОИ ГРѢХИ,
БУДЕТЪ ИМѢТЬ РА-
ДОСТЬ ВЪ СВОИХЪ ДѢ-
ТЯХЪ, И ВЪ ДЕНЬ
МОЛИТЫ СВОЕЙ БУ-
ДЕТЪ УСЛЫШАНЪ. КТО
ПОЧИТАЕТЪ СВОЕГО ОТЦА,
ТОТЪ БУДЕТЪ ДОЛ-
ГОЛѢТЕНЪ, И КТО ПО-
СЛУШАЕНЪ ГОСПОДУ,
ТОТЪ УСПОКОИТЪ СВОЮ
МАТЬ: КТО БОИТСЯ БО-
ГА, ТОТЪ СТАНЕТЪ ПО-
ЧИТАТЬ СВОЕГО ОТЦА И
БУДЕТЪ СЛУЖИТЬ СВОИМЪ
РОДИТЕЛЯМЪ. ПО-
ЧИТАЙ СВОЕГО ОТЦА
СЛОВОМЪ И ДѢЛОМЪ,
ЧТОБЫ ИМѢЛО НА
ТЕБЯ ЕГО БЛАГОСЛО-
ВЕНІЕ: ИБО БЛАГОСЛО-
ВЕНІЕ ОТЦА УТВЕРЖ-
ДАЕТЪ ДОМЫ ДѢТЕЙ И
ПРОКЛЯТІЕ МАТЕРИ РАЗ-
РУШАЕТЪ ИХЪ ДО ОС-
НОВАНІЯ. НЕ ИЩИ СЛА-
ВЫ ВЪ БЕЗЧЕСТІИ СВОЕ-
ГО ОТЦА: ИБО БЕЗ-
ЧЕСТІЕ ОТЦА НЕ ЕСТЬ
СЛАВА ТВОЯ. ДѢТИ МОИ,
ПРІЙМИТЕ СВОЕГО ОТЦА

შვილნო ხეძნო, ნა-
ტვიგ-ქსტეცემს მშო-
ბელთა თქუცნთა,
ვინც ნატვის-ქსტეცემს
მამსა, იგი მაწყულე
ჭყოუს ღმერთისა ტა-
ღუთა ზედა, ექმნე-
ბა სისარელი შვილ-
თა, და ლოცუა მათი
შესმენილ ექმნების.
ვინც ნატვიგ-ქსტეცემს
მამსა თუსსა, იგი
ექმნება ღლეგომელი,
და ვინც მოახილი
არის უკლისა, იგი
განუხვევებს დედასა
თუსსა. ვინც ემი-
ნან ღუთისა, იგი
ნატვიგ-ქსტეცემს მამ-
სა თუსსა და ემსა-
სურება მშობელთა
თუსსა. ნატვიგ-ეც
მამსა შესსა სიტყ-
უთ და სიქით, რათა
მოვიდეს კურთხევა
მისი შენ ზედა. რა-

ყეჲმ იმაჲჯეჲმ.
უსლაგი, ავსალაგი
ყაბრჯი ყანრჯი რრ-
გუ ჯაუმრგან,
ნამრუ რრკუჲა-
ლა, ყრმუ რრნრ-
ნაჲჯიჯრ ყარა ჯუ-
კუჲყეჲმ. ყაბ ი-
ნრნა უჯიჯრ უკუ-
ყარ ყენრ ყუა-
მა არგჲყეჲმ,
ყან ლყურჯრა ია-
მაგულა ყინაჲ-
ყეჲმ. ყაბ იქჲმრ-
ჯერ ყარა იუჯიჯრ-
ჯერუნ; ყაბ ნა-
მრუ იკუყ, ყაბ იჲ-
შადნრე იჲაგი ნა-
მრუ იკუნ. აჲკუნ-
ყა იჲრჯორ შაჲ-
აყარჲაჲ რავორ მ-

ვь его старости, и не огорчайте его, доколѣ онъ живъ. Если онъ становится слабъ умою, то имѣйте снисхождение и не презирайте его. Не забывайте никогда оказанной вамъ родителѣмъ милости. Кто оставляетъ своего отца и оскорбляетъ свою мать, тотъ будетъ проклятъ Богомъ. Дѣти мои, съ кротостию совершайте свои дѣла, и всѣхъ возлюбайте всѣхъ. Чѣмъ вы выше, тѣмъ больше смиряйтесь, и найдете у Господа милость. Много людей высокихъ и знаменитыхъ; но тайны царствія познають одни только люди кроткіе. Ибо Богъ открываетъ себя однимъ смиреннымъ.

მეოუ კუროსევა მა
 მისა დამტკიცებს
 სსსლსა შვილიასა და
 წყევსა დედისა აღ-
 მაჲჯვსგობის მათ სს-
 ვუძვლამდე. ნუემო-
 ებ დიდებოსა უნაჯო-
 ებოსა შინა მამისა
 შენისას, რამეთუ
 უნაჯოება მამისა
 არა არს შენი დი-
 დება. შვილნო ჩემ-
 ნო, მიიღეთ მამა თქ-
 ვენი მოხუცებაში და
 ნუ განარისებთ გი-
 დრემდის იგი ცოც-
 სლო არს. უტეთუ
 მოაკლდეს იგი მეც-
 ნიერებასა, ექონდეთ
 მოწყალებითი მოხედ-
 ვა და ნუ უგულო-
 ბელს-ჭყოფთ მათ.
 ნუროდეს ნუ დი-
 ვაწყებთ მოწყალე-
 ბასა მშობელთაგან
 ქმნილსა. ვინც დაუ-
 ტყვეებს მამას თვს-
 სა და განარისებს
 დედასა, იგი იქმნე-
 ბის შეხვეცებულ
 ღვთისაგან. შვილნო
 ჩემნო, სიმშვილით

მუცეა იურერუ
 შალა, რგუ ჯა
 იურგალან. რა
 ვიგმუცეა რრ
 ბრრა ჯაგუაზარ
 ექ ჯაშაიურმან,
 რრუამგუა
 ინამრუ დაიურმ
 ენი. იურჯარმა
 აბაბაა იურბრბა
 ჯა ბჯანაბა იუხა
 იურმრუტუნი ჯაბ
 ბჯია ბრრმბრუა,
 ჯანმრუ ბაზრ
 რუა ანუა ბრ
 უეეეეე. მუნი
 რლა იურუყუა
 ვიგულარ ჯეგი იურ
 რუაჟან. ჯეგა
 უეეეეეეეეეეეეე
 ხარგე უეეეეეეე

აღსრულებით თქ
 უცნნი საქმენი და
 თქუცნ უველანი მე
 ვიგვარებენ. როდენ
 დიდ ხართ თქუცნ,
 ევოდენ დამაბო
 დით და ჭპოვით
 ღუთისაგან მოწყა
 ლებას. მრავალნი
 არიან მდიდარი და
 წარხინებულნი, ხო
 ლო საიდუმლოს
 სასუფეველისას იუ
 ნობენ მხოლოდ მშ
 ვიღნი. რამეთუ ღმე
 რთი ეამაეცხადება
 მხოლოდ მშვიდთა.

ჟაგჯალარ ანუა
 იღნტე ასაბაჟუნ
 ლან. აუაა დრუჟუა
 ამი ჳმაც იმარ-
 დაჳუნ აჳა ანუა
 იღნტე ადრრა ჳა-
 ჳა იჟაგჯამჳა
 ჳრედრნრ იჳიჳოჳ
 უჳოჳნ. ანუა დრ-
 ჳრჳრრეჳა.

სრჳუნჳა იჳრ-
 ჳიჳალა არჳუჳა
 იჳრჳუჳარალა, იჳრ-
 ჳაჳი იჳიჳმრჳა-
 ლან. ამლაი სერ
 იჳრჳმაჳჳან, აჳჳ-
 ეჳა იჳუნრჳმრჳ-
 ხან, იჳრმაჳრჳერ
 დრჳმრჳეჳადრნ,
 აო სერ რჳუჳა უჳეჳ-
 რა ადრრა დრნა-

Дети мои! не от-
 казываютъ бѣдному въ
 пропитаніи, и не то-
 мите очей нуждаю-
 щагося. Не оскорб-
 ляйте души голодной,
 и не огорчайте чело-
 вѣка въ его бѣдно-
 сти. Не давайте пово-
 да бѣдному челоѳку
 проклинать васъ; ибо
 если онъ будетъ про-
 клинать тебя въ го-
 рести души своей,
 то Творецъ его ус-
 лышитъ моленіе его.
 Старайтесь быть лю-
 бимыми въ обществѣ
 и преклоняйте главу
 свою предъ старшими.
 Наклоняйте ухо свое

შვილებო ჩემებო!
 ნუ უარს უყაუთ
 სასრდეკლსა ელასაკ-
 თა და ნუჳა მოლა-
 ლავთ თვალითა თქ-
 ჳსნთა შისოგეკლთა-
 გან. ნუ შეჳტირგებთ
 სუკლსა შშეკროსსა
 და ნუჳა განარის-
 სებთ კაცსა სიელა-
 საკეს, შინა. ნუ
 შისჳემთ, შისეჳსა
 ელასაკთა დაჳეგვად
 თქჳსნდა, რამე თუ
 უკემ თუ დაჳეჳეკლს
 შენ, შეუხარებას

უმჯან. არცუა
ვუადნი იუეჟა
იუეჟაჟრ ანუა
ჩაშაჟაკაუემ.
აუაჟრგუჯახუარა
იულა, იუეჟაბუა
პატრუ ჩრუუ
ჩალა, არცუა ი
იუეჟა იუაჟრ
ერ იურქმეჟიკუა ა
ურჩხურა ჩრუა
იარჩლა ირაიურ.
აოერმქიქა იმ
უმჩრატუა იდნი
იურქუაჩალა. მურ
ჩა ბრჟმან აჟ
ბაუა იუაჩრლმაჟ
ჩეჟნი ირცუაიურ
იარ, ანუა იურცუ
ჩაჟიან, იუაბრქ
იუანრქ ჩეჟჩაგი
ბჟია იურქბან.

къ бѣдному, и отвѣ-
чайте ему съ кро-
тостью. Избавьте притѣ-
сняемаго отъ руки
притѣснителя. Будь-
те сиротамъ вмѣ-
сто отца. Если все
это исполните, Богъ
помянетъ васъ боль-
ше, нежели мать твою.

შინა სულისა თჳსი-
სსა, მამინ შუქ-
მელი შეისმენს მის-
სა. ეტადეთ იუენეთ
საუგარელ საზოგა-
ლოებასა შინა და
დაუძღაბლოეთ თავნი
თქუქსნი მოხუცე-
ბულთა. მიუყარათ
ყურნი თქუქსნი ვლა-
ხასა, და მიუცეთ
მას სიმძღით. ის-
სენით შექუცებული
ჯგლისაგან შემაქუ-
ცებელისა. ეუგებით
ობოლთა ხატულად
მამისა. უბოუ ამას
ყოველსაგე აღსრუ-
ლებთ, ღმერთი შე-
გიყულებს თქუქს
და შეგიუგარებთ
თქუქს უმეტეს დე-
დისა შენისა.

უმაზარა უაკუმ-
 გუგნი, უმაზარა
 ესჯა ირაუა ჯარ-
 გინასტუ დრუუ ზრ-
 უმიან. უგუჯ უმ-
 იქი ურრკუგუგნი
 სრქრც ესჯაუა დრ-
 დალარტმ უგუამ-
 ხუნ. ავგრბასქ ა-
 ხუასქ ანუა დრ-
 გუაჟხრუამ. აგუ-
 ნაჩა ჯრუქმ ახა
 უჯავრ ისრჯიჟეჩა
 ბჯანაჟა იუმჩან.
 ჩაჟმას შარდა ი-
 ჩაჯექმ, უგჯარა
 ჯუ უაჯაუ რრგნიტ
 უგუადნი უაქრუ-
 ნი ანუა იშანრ-
 უნტრ საჯაუმჩა-
 ნჩა, უგუნაჩაკუა
 არი ნაქრსგი გუ-

Не надѣйся на свое
 богатство, и когда
 имѣешь богатство, не
 считай себя счаст-
 ливымъ. Не надѣй-
 ся на силу свою и
 крѣпость свою, и не
 говори; кто меня пре-
 возможетъ? Богъ не-
 терпящій гордости
 унижитъ тебя. Не
 говори: я уже грѣ-
 шилъ, и что случи-
 лось со мною! ибо
 Господь долготерпѣ-
 ливъ. Очищай совѣсть
 свою отъ всѣхъ не-
 чистотъ и не прила-
 гай грѣховъ ко грѣ-
 хамъ. Не говори: ми-
 лосердіе Бога велико;
 Онъ проститъ мнѣ
 множество грѣховъ
 моихъ. Ибо милость
 и гнѣвъ у Него, и
 на грѣшникахъ па-
 деть гнѣвъ Его. Не
 медли обратиться къ
 Богу и не отлагай
 со дня на день: ибо
 гнѣвъ Господень вне-
 запно придетъ, и ты
 погибнешь во время
 мщенія. Не надѣйся
 на не прсведное бо-
 гатство; ибо оно не
 принесетъ тебѣ ни-
 никакой пользы въ
 день постыженія. Будь
 твердъ въ своихъ
 мысляхъ, и твое сло-
 во да будетъ одно.
 Слава и безчестіе въ

ნუ სსოებ მონა-
 გებთა შენთა ზედა,
 და როდესუც ექონ-
 დეს მონაკები, ნუ
 უწოდებ თავსა შენ-
 სა ბედნიერად, ნუ
 სსოებ ძალსა შენსა
 და ძლიერებასა შენ-
 სა ზედა და ნუ იტ-
 ვები: ვინ მოპერიოს
 მე? დამერიო მოუთ-
 მენელი ამარჯავა-
 ნებისა და გამდაბლებს
 შენ. ნუ იტვივი: მე
 შეძლებ შევკოდე და
 რა შეემეძობე მე!
 რამეთუ უფალი სულ-
 გრძელ არს. ეა-
 ნიქმინდე სინიდი-
 სი შენი ეოვლისა-
 გან არა წმიდებისა
 და ნუ დასძინებ
 ცოდუასა ზედა ცო-
 დუსა. ნუ იტვივი:
 მოწყალეება ღუთისა
 დიდ არს, იგი მო-
 მიტვევებს მრავალთა
 ცოდუათა ჩემთა. რა-
 მეთუ მოწყალე-
 ბაცა და რისხუცა
 მას აქუს და ცოდ-
 ვილთა ზედა განის-

ნაჩა რეცუმჴან
 ურეცუჩაჯიან. ან-
 ყა ჩაშაზ ი-
 მრუხა იმარდოუნ
 სეცუნაჩაჩუა სა-
 მეჯარემ უცუამ-
 ხუნ, ანუა იმრუ-
 ხა ბრუნ ახა ა-
 ლახგი იმოუნ აცუ-
 ნაჩა ჳრუარჳრ. ე-
 აჩა ახასტამაჩა
 იმრუჩაჩა ანუა ი-
 მანრკრავრ უცუ-
 მრდუან, უა იმრ-
 ჳა ანუა ლახჯი-
 ჳმარ უშეჯბაკ-
 უგი უნრქრქრე-
 ჳმ, ჩარამლა იურ-
 ჩავ არახუ უა-
 ჩუმგუჯრნ; ანუა
 იმრე ხუარტას
 უარა უჯიუაუშამ.

რეჩი, и языкъ чело-
 вѣка орудіе паденія
 его. Не слыши наущ-
 никомъ, и не строи
 козней языкомъ сво-
 имъ; ибо вора пре-
 слѣдуетъ стыдъ, и
 злое порицаніе дву-
 язычнаго.

ველებს რისხუა მი-
 სი. ნუ ჳეოვნი მოქ-
 ცევედ უვლის, მი-
 შიოა და ნუ ცდას-
 დებ დღიდვან დღე-
 ჳედ, რამეთუ რის-
 ხუა უვლისა მის
 გარდამონდების და
 შენ წარწყმდები
 უმესა მოკვებისასა.
 ნუ სსოეებ შინა-
 გებთა ჳედა უსა-
 შიოლოსა, რამეთუ
 იგი არა რასა სარ-
 კებლობასა მოგ-
 ცემს შენ დღესა
 განხილვისასა. იუვენ
 მტკიცე შენს ჳასრ-
 ჳედ და ერთი ოდენ
 იუოს სიჯეგა შენი.
 ნაჯივი და უნაჯიო-
 ებასა სიჯეგასა შინა,
 და ენისეგან კაცისა
 დაცემა მისი. ნუ
 იწოდები განმაქიქე-
 ბელად, და ენითა
 შენითა ნუ აღაშე-
 ნებ სპობსეთა. რამე-
 თუ შაჩაგსა ჳედა
 განხილვებებს სიორცხ-
 ვილი და ორ ენას

უფუხინი უავისა
 ჯანნი უფაჲ. ანა-
 ტრუი ახჳმრვერ
 ავისაჲნი იჳმრჳა,
 ჯანნი ავისაჲნი
 სერგი ბრძაჲრ-
 ხრუა. ხუტხუტლა
 უგჳაჲაერს უფამ-
 ლან, ავირა აო-
 ერ ხიმრვერ ინ-
 ნარვერუეჲმ, ავბ-
 ნი უფოჲნი ინატრუ
 არვერუეჲმ.

აუაჲ ვეგი ბჳია
 იბალა, ანუა იჳ-
 შაჲ აოვირ ვას
 უერდაჲნი; აჳ-
 ვარა ანუა იჳრ-
 გრუნი, ანუა აუა
 ბრვერჳა ბჳია ჯეჲბა-
 ბარაჲოჲნი. აოერ

Люби всѣхъ, и
 никогда не будь вра-
 гомъ челоѳку; знай,
 что вражда не при-
 ятна Богу, потому
 что Онъ создалъ че-
 ловѳка для любви, а
 не для вражды. Стыдъ
 и поношение лежитъ
 всегда на томъ чело-
 вѳкѣ, который враж-
 дуетъ противъ ближ-
 наго. Не будь ни-
 когда ни чьимъ вра-
 гомъ; кто враждуетъ,
 тотъ погубитъ все

მკელა ბოროტი მისა
 სვა.

ეყვარდეს ყო
 ველნი და სურათ
 დეს სუ ექმნები
 კაცსა მტერი; იყო
 დე, რომელ მტე-
 რობა არა არს სა-
 სიამოვნო ღუთისა,
 ამისა-ოჲს, რომელ
 მის შექმნა კაცი
 სიყვარულისა-ოჲს და
 არა მტერობისა-ოჲს.
 სირცხვილი და ეგე-

ejnu zeinurcu a
yaà ymnc iz
krca iepnarhuce
jm, inamru ar-
zrucejm. bzanafagi
aoerizr zas uer-
daumfan; ayaà
rzr zas zergaz
brca imazara ze-
gi iunarzrucejm,
jažaca rguzurnc
sa iunariucejm.
azkaāā ayaça
iznarhucejm; a-
yaà yrcya zrrnc
xama ijuā. aya
bzia drcrphanāda
yçyaxyažar dr-
drnr drpha; ya-
naladaç yj ma-
xnr yançyaqrn
xyařtas zrer-

свое стяжаніе, и сдѣ-
 лается послѣднимъ
 враговъ своихъ. Слад-
 кія уста умножаютъ
 друзей: поступай
 такъ, чтобы всѣ по-
 любили тебя. Если
 ищешь друга, то ищи
 его въ искушения, и
 не тотчасъ вѣтряйся
 ему; потому что иной
 бываетъ другомъ на
 свое время, и не
 пребудетъ съ тобою
 въ день твоей скор-
 би. Другой другъ
 сдѣлается врагомъ,
 и возвѣститъ всѣмъ
 о тайнахъ твоихъ.
 Иной другъ есть за-
 стольный другъ и не
 останется вѣрнѣ въ
 несчастіи твоёмъ.
 Держи себя дальше
 отъ враговъ своихъ,
 и съ друзьями свои-
 ми будь остороженъ.
 Вѣрный другъ—кря-
 кая защита, и кто
 нашель его, нашель
 сокровище. Вѣрный
 другъ ни чѣмъ въ
 горести души: ибо
 есть смрающій и
 возвышающій. Не го-
 вори никогда лжи.
 Не будь болтливъ въ
 обществѣ старшихъ.
 Не гнушайся труд-
 ною работою, ибо
 земледѣіе отъ Бога.
 Не приобщайся къ
 обществу грѣшни-

ღრება ამეგს ეო-
 გელ-ოუს იმ კაცსა,
 ვინც მტერიობს მო-
 ეუბსსა. ნუ იქმნები
 სურათდეს ვისიმე
 მტერი. ვინც მტე-
 რიობს, იგი წარწყ-
 მედს უოველსავე
 მონაცებსა და ვახ-
 დება საცინელ თხს-
 თა მტერთაჲს. ტე-
 ბილნი ბაგენი ვა-
 ნამოვლიენ მეუო-
 ბართა; მოიქვც ისე,
 რომ უოველთა შე-
 ვიუგარონ შენ. თუ
 მოიკებ მეუობარსა,
 მოიუე იგი ვახსუ-
 დელთა შინა და ნუ
 მსწრაფლ ეოქმე-
 ნები მას, რამეთუ
 იქმნება იგი მეუობ-
 რად უამსა თჳსსა,
 და არა დადგრების
 შენთანა დღესა ჭი-
 რისა შენისასა. ზოგი
 მეუობარი ვარდა
 გამძვავა მტრად და
 მაუთარობს უოველ-
 თასაიღუმლოთა შენ-
 თა. არს ზოგი მე-
 გობარი მხოლოდ

ყვრმტრუა აუაუა
 რაუაუ. უარა
 ვას უდაფანრ უ
 მაზა ზეგი ჯარგა
 მაჯუა აუაუა რა
 უაუ. უსეი უფრ
 კაი იჭრუა აუაუა
 უანუადრუააენრ
 ზეგი რაჟხა იუ
 ზაკუა დოუნ. ხა
 რა ურუგერლ უა
 ვაუა, უუაუა ბარა
 იაჟა, აუა ბჯია
 დრუგერტადრუნ,
 აუა ბჯია დრუგუდოუ
 ჯირკაზ ზეგი დრეი
 გუნ. აუა ბჯია
 ჯარბან ჯაბააზა
 ლაგ დავეჯარნუ
 ა.მ. აბარს იდოუ ან
 უა დრკარეიკუეი.

კოვ. Смирят свою
 душу. Не мѣняй че-
 ловѣка на золото.
 Не обижай служители
 своего, и свободного
 челоѣка не дѣлай
 рабомъ. Если у тебя
 есть скотъ, то за-
 боться о немъ. Если
 у тебя есть сыновья,
 то учи ихъ, и съ
 юности приучай ихъ
 послушанію. Если у
 тебя есть дочери, то
 бодрствуй надъ тѣ-
 ломъ ихъ, выдай ихъ
 въ замужество, и ты
 совершишь великое
 дѣло. Отъ всего серд-
 ца почитай отца сво-
 его и не забывай ро-
 дильныхъ мукъ своей
 матери. Не удаляйся
 отъ сѣтующихъ и
 плачь съ плачущими.
 Не лѣнись посѣщать
 больного; за сіе ты
 приобретешь любовь
 къ себѣ.

შარი ცაბლათა და არა
 დადგრების იეიცა
 სარქმუნოდ უამს
 ჭირისა შენისსა.
 განქმორე მკერთა
 შენთა, და შეგო-
 ბართა შენთავან იუგ
 ფრთხილ. მეგობარი
 სარქმუნო არს ძლი-
 ერი საფარველი, და
 ვინც ჰქნავს იგი,
 ჰქნავს მან სასუნჯე.
 მეგობარი სარქმუნო
 არა რითმე შეიც. ნუ
 ილანარაკებ ნურათ-
 დეს ცუეულსა. ნუ
 უბედ იქმნები სა-
 ზოგადობასა შინა
 უფროსთასა. ნუ ი-
 თაკილებ ძნელსა მუ-
 შობასა, რამეთუ
 მიწის მოქმედება
 ღუთისაგან არს. ნუ
 შეერთდები საზო-
 ვადობასა შინა ცოდ-
 ვილთასა. დაიმდაბლე
 სული შენი. ნუ გა-
 სცვლი კაცსა ოქ-
 როსა ზედა. ნუ შეა-
 წუსებ მოსამსახუ-
 რესა შენსა, და თა-
 ვის-უფალ კაცს ნუ

ბანაზაგჯ მრუ
 უმხან. უაჟხაბუა
 რგუნრ შარდა უმ
 უავისან. აუც ზა
 ბააუპნა იჭიჭიჭი
 აუმიან, იზბან
 უნაზარ აეტერა
 ლაზარა ანუა იფ
 ნტე ჯაუგუნ. აგუ
 ნაჩა რაუაზუა უე
 რეჟუშუმტნი. უგუ
 დრუმჯალან; ააქ
 დახტნოუმჯან აო
 ატ. იუტრუ დრუ
 მრგუაგუნ, იუ
 ტრმ ტრც დრდოუმ
 ჯან; არახუ უმა
 ზარ ირუჩაიანრ
 ინტდუგა. უა დრუ
 მაზარ ანტრ ირჯა,
 დრახუჭრუ უნაჲ
 ხაზარა დარჲურლ.

ეახლი მონად შენ
 და. უბოთუ გუგს
 შენ ნირ-უტყვი იზ-
 რუნვე მის-თვს. უ-
 ბოთუ გუგს შენ
 ძენი, ასწავლე მათ,
 და სიურმიდგანვე
 შეახვიენ იგინი მორ-
 ხილეთას. უბოთუ
 გუგს შენ ასულნი,
 განეკრძალე ჯორც-
 თა მათთა, და ვათ-
 სოვენ იგინი, რომ-
 ლითა იქმ შენ ღიდ
 საქმესა. უოგლითა
 გულითა შენითა ნა-
 ტიგ-მც მამას შენ-
 სა, და ნუ დაივიწ-
 ებ ტანჯვასა დე-
 დისა შენისსა შო-
 ბაზედ. ნუ მოერი-
 დები მელოვარეთა
 და მეტირალთა თანა
 იტირე. ნუ დაიწა-
 რებ ავათ-მყოფის
 ნახვასა, ამის-თვს
 მოიპოვებ შენ სიუ-
 ვარულსა.

ჟრა დრუმაზარ დრ-
 აჯრა ჯაფა ბჯა დრ-
 ჟმ, უჯ უარაუჯრ
 ისაბანუნ. უაბჯნი-
 ნგი უჯჯუჯ, უან
 ლჯაბაა უჯაუმ-
 რუშტუნ.

ალმაზას იბარა
 უაჯრ მააიან უჯა-
 ლა ზეგი უალარ-
 უაჯხან. აგუნა-
 ზა ჯურმერჯაჯა-
 კუმალა ურმაჯა-
 ვისან; იდრ უარგი
 აგუნაჰა იშუ-
 მაუ. აოსერ ჯავრმ-
 ტურჯა. უჯ ჯრმ-
 გან უარგი უავს-
 რა უდოუნ. საჯა
 დრუჯრუჯრა უმჯუ-

Не укоряй челове-
 ка, который обра-
 щается отъ грѣха;
 помни, что и ты самъ
 грѣшникъ. Не пре-
 зирай человека въ
 старости его; потому
 что и для тебя на-
 станеть старость. Не
 радуйся смерти грѣ-
 шника, бывшаго вра-
 гомъ твоимъ; помни,
 что всѣ мы умремъ.

ნუ დაუკორებ
 კაცსა, რომელიც
 მოიქცევა ცოდვისა-
 გან; ეასხოვდეს, რომ
 მელ შენც თუთ
 ცოდვილი ხარ. ნუ
 შეურაცხყოფ კაც-
 სა მოხუცებაში, ა-
 მის-თვს რომელ
 შენც შევეძობევე
 მოხუცება. ნუ ეაი-
 ხარებ სიკუდილსა
 ცოდვლისასა, ეთ-
 ფილისა მკრად შენ-
 და; ეასხოვდეს, რომ
 მელ ხუცსუ ეოველ-
 ნი ღვიბოცებიო.

რჯან, ზეგი ჩაჟ
სოჲრა ჩადოჟნ.

სრქუნ ანუა იგ
ნრე ანჩარა ჯა
ნრკუ გრუა უ
გურჩალანრ აგუ
ნაჩაჟუა უხინა
აზრმრჳტრკუა უ
მუჯანტკუა უ
ტრნინრ უნჩუა
ლა. გურჩალარეჟ
საბაჟ უსლეჟ ანუა
უჯააჟუა, აუგა
უეადუტხანრ. ან
უა ბრგუაჟუა ბრ
უუხრაან, უბაჯა
რა ირეჟნ, ჯარა
უქუგუგლა. ანუა
უჯუა ილჩუა
უმოუკუა უნხა
შამ.

Дитя мое! когда
молишься Богу, очи-
сти свою душу, у-
даляй сердце отъ
всѣхъ пороковъ; будь
мужественъ и не у-
нывай во время мо-
литвы. Твердо дер-
жись Бога и не от-
ступай отъ Него, и
ты получишь отъ Не-
го милость. Возлю-
би Бога, и Онъ за-
щититъ тебя; управь
путь свой и надѣйся
на него. Боящіеся
Господа! ждите Его
милости.

შვილო ჩემო! რო-
დესაც ეველებოდე
ღმერთსა, განიწმინ-
დე სული შენი ყოვე-
ლისგან ბოქორე-
ბისა; იყავ მსხედ
და ნუ მოუძღუო-
დები უამს ლოც-
ვისას. მტკიცედ
იპყარ ღმერთი და
ნუ განშორდები მას,
და შენ მიიღებ მის
გან მოწყალებას.
შეიყვარე ღმერთი
და იგი დავიფარავს
შენ; განამსდე გზა
შენი და ესევლი
მას. მოშიშნო უფ-
ლისანო! ელოდით
მოწყალებას მისსა.

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪ АБХАЗСКОЙ АЗБУКѢ.

Сборникъ словъ (*).

<i>анца</i>	Богъ	ღმერთი
<i>анца</i>	Святой	წმინდა
<i>амалежж</i>	Ангель	ანგელოზი
<i>анчамбар</i>	Пророкъ	წინასწარმეტყველო
<i>австаа</i>	Дьяволъ	ეშმაკი
<i>анцайманкгер</i>	Набожность	ღუთის-მოყვარება
<i>адин</i>	Вѣра	სარწმუნოება
<i>анчкара</i>	Молитва	ლოცვა
<i>афар</i>	Крестъ	ჯვარი
<i>ацахуана</i>	Церковь христіанская	ეკლესია
<i>анан</i>	Священникъ христіан.	ძღვდელი
<i>абер</i>	Монахъ	ბერი

(*) Сборникъ этотъ составленъ для того, чтобы дать первоначальную возможность Абхазцамъ къ ознакомленію съ нѣкоторыми Русскими, а Русскимъ и Грузинамъ съ абхазскими словами. Порядокъ принятъ не алфавитный, такъ какъ порядокъ этотъ могъ бы быть примѣненъ къ одному только изъ столбцовъ, чрезъ что въ другихъ столбцахъ розысканіе словъ было бы крайне затруднительно.

აყაზ
კურბან
კურბან დაჯარჯა
ანგხა
აკურა
აგუნაჩა
აგუნაჩაჰაჰა
აურჯა
ადინდა
ჯანათჰ
ჯანანგჰ
ავისან
აჰსაბარა
ამრა
ამრაგტლარა
ამრაჰაჰა
ამრალაჰა
ამრალაშარა
ამრა
ამრაგტლარა
ამრალაჰა
ამრაგტლარა

Проповѣдь
Жертва
Жертвенникъ
Образъ
Клятва
Грѣхъ
Грѣшникъ
Еврей
Невѣрный
Рай
Адъ
Небо
Миръ (вселенная)
Солнце
Восходъ солнца
Заходъ солнца
Затмѣнiе солнца
Солнечный свѣтъ
Луна
Восходъ луны
Затмѣнiе луны
Полнолуниѣ

ქაღება
მსვერკელი
ჯრანკენი, მსვერ-
კელის შესწირავი
საჯი
ფიცო
ცოდვა
ცოდელი
ურია
ურქმუნო
სამოთხე
ჯოჯობეთი
ცა
ქვეყანა
მზე
მზის ამოსვლა
მზის ჩასვლა
მზის დაბნელება
მზის ნათელი
მთვარე
მთვარის ამოსვლა
მთვარის დაბნელება
მთვარის ავსება

ამზეა	Новолуніе	ასალი მთვარე
აყაყირ	Тѣнь	ჩრდილი
აჯაყყა	Звѣзды	ვარსკვლავები
აყაყი	Зарево	ცის სინათლე
შარჟი ჯაყა	Зарница	ცაოლი, ცაოე
აშარჟაჟრ	Заря	ცისკარი
ამყა	Огонь	ცეცხლი
ამრშ	День	ღღე
აიმეი	Утро	ღღა
შიბჟაყი	Полдень	შუადღე
აყმჟაჟრ	Вечерь	საღამო
ყაყრა	Ночь	ღამე
ჭარბჟაყი	Полночь	შუალამე
საათჱ	Часъ	საათი
საათბჟან	Полчаса	ნახევარ-საათი
საათბჟა	Четверть часа	ერთი რუბი
ჟან		
მინუტჱ	Минута	მინუტი
ეჟა	Сегодня	ღღეს
ყაყრ	Завтра	სვალ
ყოყაყთაჟი	Послѣ завтра	სვალ-სყვიით
იეჟრ	Вчера	გუშინ

ჟაუზ
აჟაჯა
ააამ
აჰამ
აჟჰამ
აჟჰამ
ააბრჰ
ამეგჰ
აჰკუსა
ამჯა
ამგობჰ
აამჰ
ააჟჰ
აჟჰ
აჟჰრა
აჟჰრა
აჟჰრა
აჟჰრა
აჟჰრა
აჟჰრა
აჟჰრა
აჟჰრა
აჟჰრა
აჟჰრა

Третьяго дня	გუშისსწინ
Понедѣльникъ	ორშაბათი
Вторникъ	სამშაბათი
Среда	ოთხ-შაბათი
Четвергъ	ხუთ-შაბათი
Пятница	პარასკევი
Суббота	შაბათი
Воскресенье	გვირა
Годъ	წელიწადი
Мѣсяць	თვე
Недѣля	ერთი გვირა
Время	დრო
Весна	გზაფხული
Лѣто	ზაფხული
Осень	შემოდგომა
Зима	ზამთარი
Жаръ	სიცხე
Теплота	სითბო
Холодъ	სიცხე
Морозъ	ეზვა
Ледъ	ყინული
Засуха	გზაღვა

<i>აუანტრა აუცათა</i>	Сырость	სინოციე
<i>ახრნიურ</i>	Грязь	ტალახი
<i>აბარრა</i>	Болото	ჭაობი
<i>ამიშიურუა</i>	Ясная погода	წმინდა ამინდი
<i>ამიშიაიურ</i>	Пасмурная погода	ნისლიანი ამინდი
<i>ალაიშარა</i>	Темнота	სიბნელე
<i>ამაურც</i>	Молнія	ელვა
<i>აფრუშარა</i>	Ударь молніи	მესის ტემ
<i>ადრძ</i>	Громъ	ქუსილი
<i>აფრ აურცა</i>	Ударь грома	მესის ღაცემ
<i>ადრძბიურ</i>	Раскаты грома	ერიალი ქუსილი
<i>აუაგუა</i>	Радуга	ცის-სარცეველი
<i>ამაურც ჳირა</i>	Гроза	ქუსილი ელვით
<i>აურტუ</i>	Буря	ალმული, ქარიშხალი
<i>აკრრუა</i>	Градь	სეცევა
<i>აუტა</i>	Облако	ღრუბელი
<i>აჰრუშა</i>	Воздухъ	ჭაერი
<i>აუტუჩა</i>	Туча	შავი ღრუბელი
<i>აუა</i>	Дождь	წვიმა
<i>აუშა</i>	Вѣтеръ	ქარი
<i>აუშაბჯი</i>	Вой вѣтра	ქარის ბერვა
<i>აუშაგი, ანააი</i>	Порывъ вѣтра	

<i>ანაგუა</i>	Туманъ	ნისლი
<i>აზაზა</i>	Роса	ცვარი
<i>ასრ</i>	Снѣгъ	თოვლი
<i>ასრჴა</i>	Снѣжный заваль	თოვლის ნაქერალი
<i>ასრჴაჴა</i>	Снѣжная вьюга	თოვლის ბუქი
<i>აჴრ</i>	Вода	წყალი
<i>აჴრჴრა</i>	Наводнение	წყლის აღიდება
<i>აჴძრუ</i>	Рѣка	მდინარე
<i>ამირი</i>	Море	ზღვა
<i>აჴმარ</i>	Озеро	ცბა
<i>აბალა</i>	Волна	ცალა
<i>ჴრჴჴბარჴ</i>	Капля	ცვარი
<i>აჴაჴ აჴჴჴრ</i>	Пѣна	ღარბლი, ქაფი
<i>აჴშაჴა</i>	Берегъ	ნაპირი
<i>აჴრჴჴ</i>	Родникъ	წყარო
<i>აჴრ აჴჴჴა</i>	Притокъ	ნაკადული
<i>აჴჴარა</i>	Ручей	მდინარე წყარო
<i>აჴჴჴ</i>	Колодець	ქა
<i>აჴან</i>	Бродъ	ფონი
<i>აჴრ ელალარჴა</i>	Устье	შესართავი
<i>აჴჴბჴარა</i>	Русло	ადგილი, რაშაჴკ მდი- ნარე მომდინარეობს
<i>აჴრჴჴრა</i>	Проходна	ნადვარევი

<i>აჲრ მოხუ</i>	Протокъ	ნაკადული, ცოცხი
<i>ადგილ</i>	Земля	მიწა
<i>აქაჲ</i>	Камень	ქვა
<i>ასაჲარა</i>	Заваль	უორე, საფარი
<i>აქაჲსა საჲარა</i>	Каменный заваль	ქვის საფარი
<i>აჲაე</i>	Обрывъ	ჩაქცეული
<i>აჲსლმჲ</i>	Песокъ	ქვიშა
<i>ასაბა</i>	Пыль	მუცვერი
<i>აიქა</i>	Гора	თიხა
<i>ათჲანგარა</i>	Проваль	ჩაქცეული ადგილი
<i>აჲრა</i>	Скала	კლდე
<i>აჲრუა</i>	Хрусталь	ბროლი
<i>ანრუაჲი</i>	Глина	თიხა
<i>ამარმალ</i>	Мраморъ	მარმარილო
<i>აჲაჲჲა</i>	Плита природная	ფიქლი, ფილაქანი
<i>აჲუჲჲუ</i>	Хребетъ	თიხის ზურგი
<i>აჲუ-ჩუჲრა</i>	Курганъ	ბეგობი
<i>აიქა აგრლარა</i>	Вершина горы	სიმაღლე თიხისა
<i>აიქაიჲანრ</i>	Подшва горы	თიხის მიწი
<i>ადეჲჲარა</i>	Долина	სევი
<i>აჲჲჲა</i>	Ущелье	სეობა
<i>აკაჲრ</i>	Пещера	ქვაბი კლდისა

აჭრთავეთა

აიხაართა

ატიშა

ალაგჯაუგჯა

აბნა

ამხრ

აბრ

აანდა აჭარგულ

აგუართა

ახუბრუ

ამოხუაშტა

ახასკინ

აგა

აყუტუჯა

აბახრა

აყუტრა

აყურბახრა

აყურრ

აკუაჭა

აჯახუა

აჯი

ამურრუჯურ

Водопадъ

Трущоба

Оврагъ

Круча

Лѣсъ

Нива (посѣвъ)

Поле

Ограда

Заборъ

Дорога

Тропинка

Трава

Сѣно

Цвѣты

Садъ

Огородъ

Фруктовый садъ

Фрукты

Виноградный садъ

Виноградная лоза

Виноградъ

Изюмъ

ვადმოძქეფარეწუა
ლო

სვრელი

სვეი

ცუდი დამართი

ცემ

ენა, სხული

მინდორი

ვალავანი, ზღუდე

ლობე

გზა

ბილიკი

ბალახი

თივა

უვავილები

ბალი

ბოსტანი

სესილიანი ბალი

ხილი

ვენახი

ვანი უურძნისა

უურძენი

ქიჰმიჰი

ავერ

არავერ, აყამკა

აფლა

ამაღუტაჟუა

აკრდჷანრ

ამაღუ

აბჯი

ამრუამი

აჯაუა

ადაუ

აბჯენტრა

აჷუტუ

აჷ

აჷჯას

ამრუჩა

აჯი

აჷ

აჷააჷლა

ამჯა

აჷსლჩი

ამ

აჷსა

Вино

Водка

Дерево

Вѣтвь

Пень

Сукъ

Листъ

Мохъ

Кора

Корень

Почка

Цвѣтокъ

Дубъ

Жолудъ

Тополь

Осина

Чинарь

Береза

Сосна

Ива

Ольха

Ель

ღვინო

არაჷ

სე

შტო, ტოტი

სის კუნძი, ჟარკ

სის ტოტი

ფოთალა

სახსი

სის ქერქი

ფესვი

კოკარო, კვირტი

ყვავილი

შუსა

რკო

ალვის სე

ვერსვი

ჩინარი

არაჷ

ფიქვი

ტარიფი

შურყანი

ნამვი

ამრე	Колочка	ქეძე
აბარძ	Кустарникъ	ბუჩქნარი
აყუ	Плющъ	ლიქი
აზერქმე	Бурьянъ	} კურუს-თავი, ბორცა
ამრქქჯ	Ренейникъ	
ახუაყ	Крапива	ჭინჭარი
აზარაჯ	Подсолнечникъ	შვეუჭგოვტა
აინძრა	Марена	ყსტრო
ამამური	Табакъ	თამბაკო
აყური	Плодъ	ნაყოფი
ამყუბარ	Дыня	ნესვი
აკაპურიჯაკე	Арбузь	სამძირო, ყაბუსე
აყა	Яблоко	ვაძლი
აყაფლა	Яблоня	ვაძლის სე
აკა	Груша	მსელი
აკაფლა	Грушевое дерево	მსელის სე
ამამა	Перенкъ	აგამი
ამამფლა	Персиковое дерево	აგამის სე
აფარამ	Абрикосъ	ჭერამი
აფარამფლა	Абрикосовое дерево	ჭერამის სე
აკაკან	Орѣхъ	კაკალი
არა	Орѣховое дерево	კაკლის სე

<i>აჭრჭმრჭ</i>	Гранатъ	ბროწეული
<i>აჭრჭმრჭაფლა</i>	Гранатовое дерево	ბროწეულის სე
<i>აკაფაჰურ</i>	Барбарисъ	კოწახური
<i>აიხარაჭ</i>	Смородина	მოცხარი
<i>ამჯია</i>	Шелковица	თუთის სე
<i>აგარჰან</i>	Малина	შთის მყევალი
<i>აჭრჭრძირ</i>	Земляника	მარწყვი
<i>აიური</i>	Ягода	სილი
<i>აურრცურდუდ</i>	Горохъ	მუსუღო
<i>აგურდუდ</i>	Бобы	ცერცვი
<i>აჭიმირ</i>	Лукъ	სახვი
<i>აჭრუ</i>	Чеснокъ	ნიორი
<i>აგა</i>	Рожь	ჭვავი
<i>აგაჯილაჭრუ</i>	Яровой хлѣбъ	ახალთესლი
<i>აგაჯილა ჯაჯრუ</i>	Озимый хлѣбъ	ძველთესლი
<i>აგარაჭ</i>	Пшеница	სორბალი
<i>ამრ</i>	Просо	ფეცვი
<i>აკჯარ</i>	Ячмень	ქერი
<i>აჯაი აჯა</i>	Колось	თავთავი
<i>აგაჯ</i>	Солома	პყე
<i>აჭიკურეჯ</i>	Кукуруза	სიმინდი
<i>აბრინჭ</i>	Рисъ (сарачин. пшено)	ბრინჯი

<i>აბრუა</i>	Хворость	ფიხნი
<i>აკალამ</i>	Камышь	ლერწამი
<i>აძი</i>	Чала	ხალა
<i>ამრლა</i>	Мука	ფქვილი
<i>აძრუ</i>	Отруби	ქაჯა
<i>აგა</i>	Хлебъ	პური
<i>აიანარ</i>	Сахаръ	შაქარი
<i>აუხა</i>	Медъ	თაფლი
<i>აუხა ყა</i>	Воскъ	ქმინდა სანთელი
<i>აიანრმა</i>	Улей	სკა
<i>აკუთაჯი</i>	Яйца	კვერცხები
<i>აკუთაჯი ააჯრ</i>	Бѣлокъ	კვერცხის ცილა
<i>აკუთაჯი გუ</i>	Желтокъ	კვერცხის გული
<i>აკუთაჯი ყა</i>	Скорлупа	ნატეჭი
<i>აქრკა</i>	Соль	მარილი
<i>აჰი</i>	Молоко	რძე
<i>ააქრჷრ</i>	Кислое молоко	მწონი
<i>ააქამუ</i>	Сливки	ნალები
<i>აუ</i>	Сыръ	ყველი
<i>ააჰა</i>	Масло	ერბო
<i>ააქრჷრქამუ</i>	Сметана	ნალები
<i>ააქრუ</i>	Сыворотка	შრავი

აბჯესე	Укусъ	ქმარი
აგაკუაჩა ამვისა	Тѣсто	ცხიმი
აგაღუ	Широгъ	საჭა პური, კუპაცე
აყაჯა	Творогъ	საჭო
ამშია	Жиръ	ქონი, ს.მ.სუქსე
აწყრე	Рыба	თევზი
ამტრ	Мясо	სორცი
აკუაღ	Говядина	
აკეჩაა	Ветчина	ლორი
აყასამტრ	Баранина	ცხვრის სორცი
აყასამტრჩაა	Копченая баранина	ცხვრის ლორი
აკუაღჯრ	Шашлыкъ	შეგლი
იიბჯაჯა	Обѣдъ	სადილი
ყაბჯა	Ужинъ	გახამი
იეხჯა	Закуска	სუსმე
აფაი	Кушанье	საქმელი
აგე	Чай	ხაი
ანავეჩუა ჩრგე	Калмыцкiй чай	კალმიკური ხაი
აბაგმა	Буза	ბურღი
აოცრ	Человѣкъ	კაცი
აგაჩა	Мужчина	მამაკაცი
აჟჩრც	Женщина	დედა-კაცი

<i>აჭკუნ</i>	Мальчикъ	ბიჭი
<i>აჭრზბა</i>	Дѣвочка	გოგო
<i>ათჱან მადა</i>	Старикъ	მოსუცი-კაცი
<i>ათჱანუ ავჱ</i>	Старуха	მოსუცი-დედაკაცი
<i>არჱრზბა</i>	Юноша	ურმა
<i>არჱრ შჱა</i>	Дитя	უმწგლო
<i>ლჱაჱა</i>	Мужъ	ქმარი
<i>ინჱრც</i>	Жена	ცოლი
<i>აად</i>	Отецъ	პაპ
<i>ანი</i>	Мать	დედა
<i>აგუჱჱუ</i>	Родственникъ	ნათესავი
<i>ადეჱა</i>	Дядя	ბიძა
<i>ადჱახჱჱა ანლახჱ</i>	Тетка	ძალუა, დედი-და, მ- მი-და
<i>ჱა</i>		
<i>ადძრუ</i>	Дѣдъ	პაპ
<i>ანძრუ</i>	Бабушка	დედი-დედა
<i>ადჱუა</i>	Тестъ	სიმამრი
<i>ათჱაჱა</i>	Невѣстка	ჩქალი
<i>ანჱუა</i>	Теща	სიდედრი
<i>ადრჱსა</i>	Вотчимъ	მამი-ნაცვალი
<i>ლადჱუა</i>	Свекоръ	მამა-მთილი
<i>ლანჱუა</i>	Свекровъ	დედა-მთილი

<i>ანხუჭა</i>	Свояченица	ცოლის-და
<i>აჟა</i>	Сынъ	შვილი, ძე
<i>აჟხა</i>	Дочь	ქალი, ასული
<i>აეჟა</i>	Братъ	ძმა
<i>აეჟია</i>	Сестра	და
<i>აეჟაჟა</i>	Племянникъ	ქმის-წული, დის-
<i>აეჟიაჟა</i>	Племянница	წული
<i>აჟეინა</i>	Внукъ	} შვილის შვილი
<i>აჟეინა</i>	Внука	
<i>ჟირცძრჟხაჟ არ</i> <i>ნრცბა</i>	Женихъ	სუცოლი
<i>ათჟრჟა ზეჟა</i>	Невѣста	საქრმო
<i>ეჟბადრჟა</i>	Знакомый	ხაცნობი
<i>ამაჟრჟერ</i>	Слуга	შსხური
<i>აჟრჟრც</i>	Служанка	შობსლე
<i>აჟჟეჟ</i>	Кормилица	ძიძა
<i>აგანდალ</i>	Нянька	გამდელო
<i>იტჟრჟხაჟ</i>	Наслѣдникъ	შემკვიდრე
<i>აჟა</i>	Другъ	შეგობარი
<i>ასას</i>	Гость	სტუმარი
<i>აჟა</i>	Врагъ	შტერი
<i>აგჟლა</i>	Сосѣдъ	შეზობელი

აჭი
აორზრეაზრჩიყა
აგაზა აბჯამუც
აყუშ
არჯაერ
ამაჭან
აჩანქმ
აჯააერ
აჯაჯაერ
აბაშმაქჯ ჯახერ
აგარჯერ
აბაჩა ეჩაჩაერ
აყაქქმეანჯაერ
აყაქქაჯაერ
აქიქ
აბაგაგაჯაერ
აქიქ
აკუადრქდაჯაერ
ამაჯაერ
ამხრუაჯაერ
აქქა
აკაჯა

Воръ
Пьяница
Дуракъ
Умникъ
Учитель
Ученикъ
Лекаръ
Цирюльникъ
Портной
Башмашникъ
Хлѣбникъ
Садовникъ
Слесарь
Оружейникъ
Кузнецъ
Мѣдникъ
Серебряникъ
Сѣдельникъ
Плотникъ
Хлѣбопашецъ
Пастухъ
Погонщикъ

ქურდი
ლოათი
ბრიყვი, სულოლი
ჭკვიანი
ოსტატი, მასწავლე
ბელი
მაეირდი, მოსწავლე
აქიმი
ღალქი
მკერვალი
მეწულე
მეფურნე
მეპაღე
ზეინკალი, მეხსმხე
სატურგელი ბელი-
სანი
მჭედელი
რვალის მჭედელი,
მეჭებე
ოქრო - მჭედელი
მეუნებორე
ღურგალი
მიჩის-მხვნელი, გუ-
ონის დედა
მეცხვარე
მდეგარი

ამაზრუცთ
 ავაზა
 ათაყად
 აამრსთა
 ათუჯარ
 აბეჯ
 არრუკა
 აპურვა
 აპურაუგჯა
 ადაუ
 აევაზა
 აჯბაიხთ
 აბჯარ
 აკუალურ
 ააჩუ
 ააქა
 ააქათურ
 ამანრვა
 ააჲ
 ამანრვა
 აკუაჲ არმა
 აყააკჯ

Работникъ
 Мастеръ
 Князь
 Дворянинъ
 Купецъ
 Богачъ
 Бѣднякъ
 Красавецъ
 Уродъ
 Богатырь
 Наѣздинъ
 Воинъ
 Оружіе
 Папцырь
 Лукъ
 Стрѣла
 Колчанъ
 Щитъ
 Копье
 Латы
 Шлемъ
 Ружье

მუშა
 ოსტატი, ხელოსანი
 თავალი
 აზნაური
 ვაჭარი
 მდიდარი
 ღარიბი
 მშვენიერი
 მხინფი
 გმირი
 მსყდარი
 მოლაშქრე, ჯარის
 კაცი
 იარაღი
 აბჯარი, ჯგუფანი
 შვილი
 ისარი
 ჯგუფანი
 ფარი
 ლხვიარი, შუბი
 აბჯარი
 ხახჩანი, ხაბაღასი,
 ხაფსუცი
 თოფი

<i>ათანანია</i>	Пистолетъ	ღამბახი
<i>აგაჭარა</i>	Оковка	ღატყელა
<i>ააჩა</i>	Шашка	სმალი
<i>ამტა</i>	Рукоятка	სმლის ცარი, სანჯღლის ცარი
<i>აჩა აჯა</i>	Клинокъ	სმლის პირი, სანჯღლის პირი
<i>აგამა</i>	Кинжалъ	სანჯღალი
<i>ატრა</i>	Ножны	ქარქაში
<i>აჭერ</i>	Лезвие	პირი დანისა
<i>აგანგალა</i>	Крѣпостное ружье	ჯუზაირი
<i>აყაქჯი ემეაჭა</i>	Двухствольное ружье	ორ-ლულთანო თოფი
<i>აყაქჯეჯა</i>	Стволъ	ლულა
<i>აყაქჯასნაყუჭა</i>	Дуло	თოფის ცუხი
<i>აკჯაჭაბრეყ</i>	Казенникъ	თოფის ღუმე
<i>აყაქჯამჭერ</i>	Ложа ружейная	კონდახი
<i>ავაჯა</i>	Гайка	სალტა
<i>ასამტალ ადაჯა</i>	Замочная доска	კლიტის უიკარი
<i>ალბააგარტა</i>	Спускъ	ხსმსი
<i>აიანჭა</i>	Кремень	ცალი
<i>აშტარა</i>	Полка	თარო
<i>არხუა</i>	Пружина	მარტული
<i>ალაუ</i>	Затравка	ფალია
<i>აყგურ</i>	Протравникъ	ფალიის ესაქმენდი

<i>აწსა</i>	Курокъ	ჩსმძნის ფესი
<i>ახნჩჩჩჩგა</i>	Отвертка	ბურღის მოსაშვები
<i>ახტუცალაგ</i>	Прибойникъ	თოფის საცენი მუჭით
<i>აკჯანცერქი</i>	Шомполъ	სუშბა
<i>აეწყუყუყუტრა</i>	Пороховница	სსსწრავო
<i>ახუყუტრა</i>	Пороховой рогъ	თოფის წამლის რქა
<i>აკასტვჟტრაგა</i>	Пыжовникъ	ბურღუჯი
<i>ახუყუ</i>	Порохъ	თოფის წამლი
<i>ახჩაჩა</i>	Пыжь	ძონძი, შხვარი
<i>ახრ</i>	Пуля	ტყვია
<i>აბჯარბჯანახრ</i>	Ядро	ზარბაზნის ტყვია
<i>აგუმბჩრ</i>	Граната	ეუმბარა
<i>ასაგ.მა</i>	Дробь	საფანჯი
<i>ადანტარყაზ</i>	Натронница	სსსწრავო
<i>ასამტრმ</i>	Картечъ	კარტეხი
<i>აფტქლ</i>	Фитиль	ნატონქი
<i>ჯაგაკრ</i>	Зарядъ	ერთი სროლა, თოფის
<i>აბჯარბჯან</i>	Пушка	გატყნა
<i>აბჯარაბჯან ჯრყუ.</i>	Лафетъ	ზარბაზნი
<i>გრლაყ აგარტ</i>		ზარბაზნის დასადგო- მი
<i>აბჯარბჯან რიყუქი</i>	Банникъ	ზარბაზნის ეპოსა
<i>აგა</i>		წმენდი

აჭუყურნძრგურა	Пороховой ящикъ	თაფის წამღობს ეუთი
ჩრგუარა	Походъ	ლაშქრობა
აჩჩრმურუ	Лагерь	ბანაკი, ურდო
აკჯალა	Шалашъ	ფანხაცური, ქიანი
აჩარეჯ	Палатка	კარავი
ამჩარა	Балаганъ	ქობი
აეცა	Конница	ცხენოსნები.
აეჩრმურჩ	Партія конная	ცხენოსანი
აიშადაცა	Пѣхота	ქვევითი ჯარი
აქბაიჩრა	Сраженіе	ბრძოლა
აქჩრცრა	Перестрѣлка	ერთმანეთში სროლა
მუაჯარაკ	Колонна	სვეტი, რაში
ამეაჩრჩა	Осада	ვაოქემოდებობა
ამეაჩუა	Засада	საფარი
აसाцара	Заваль	
აჩჩაბჩრ	Тревога	არეულობა
აიჭურა	Побѣда	გამარჯვება
აბაანდააე	Плѣнникъ	ტყვე
აეჩრა	Выкупъ	გამოსყიდვა, გამოხსნა
აქბაიშა	Цѣпь стрѣлковъ	თაფის მსოალების მოწინავენი
აქა	Жельзо	რკინა
აჩაგუჩ	Цѣпь	ჯაჭვი

<i>აიამტლაჲ</i>	Кандазы	ბორკილი
<i>ასაღათჳ</i>	Солдатъ	საღათი
<i>აფრაულ</i>	Часовой	ყარაული
<i>ამოაჟიუა</i>	Пикетъ	ღარჯუა
<i>ადაულ</i>	Барабанъ	ბარაბანი
<i>ადრეა</i>	Значекъ	ბიარასი
<i>აკულარა</i>	Нападение	ღაცემა, ღასხმა
<i>აჯგარა</i>	Измена	ღალატე, სიმუხთლე
<i>ამჯარსრა</i>	Набѣгъ	ღასხმა
<i>ახიჯაუა</i>	Погоня	გამოდგომა, მდევარი
<i>აემპრა</i>	Бѣгство	გაქცევა, გაპარვა
<i>აუჯაგრჯა</i>	Проводникъ	გამცილებელი
<i>ახრნჩრა</i>	Отступление	უაშუცევა
<i>ახრსრა</i>	Пальба	თოფის სროლა
<i>აეჟუჟუ ახდჯარა</i>	Вспышка	აღვსნება, გაფიცება
<i>აბაანდავ უსაჟრა</i>	Обмѣнъ плѣнныхъ	ტყვეების ცაცვლა
<i>აიჯანჯი უაჲლაქშა- რა</i>	Подача ружья	თოფის მიცემა
<i>აეჟუჟუ აჯგარა</i>	Осѣчка	თოფის ყევა
<i>აიჯანჯი უსაჟრა</i>	Разрывъ ружья	თოფის გასეთქა
<i>აერეგუარტა</i>	Укрѣпление	სიმაგრე, ციხე
<i>აჯსრა</i>	Война	ომიანობა, ლაშქრობა

<i>ანუყარა</i>	Миръ	შუგელობა
<i>ახამტა</i>	Награда	ვოლღო
<i>აბაა</i>	Крѣпость	ტსე
<i>ათაბია</i>	Батарея	ბატარეია
<i>აყუანკლანტრტა</i>	Бойница	ღოლაბი
<i>აჟრა</i>	Ровъ	ოსრილო
<i>აჟტრაჟი ატრჟრა</i>	Отступленіе	შუტუტსევა
<i>აჟტრა</i>	Стрѣльба	სროლა
<i>ადრეა აახაჟარა</i>	Значекъ (знакъ отлич.)	ბაირალი
<i>ჟრ აბეჟრაგ</i>		
<i>აჟრ</i>	Голова	თავი
<i>აჟრბოე</i>	Черепъ	თავის სარქველი
<i>აჟრუკოკუნი</i>	Маковка	თავის კინკრისხო
<i>აჟაჟერ</i>	Лице	პირის-სახე
<i>ალაჟი</i>	Лобъ	შუბლი
<i>აბლაჟუა</i>	Глаза	თვალები
<i>აჟიმჟუა</i>	Брови	წარბი
<i>აბლაჟუჟუა</i>	Рѣсницы	წამწამი
<i>არგუჟრტა</i>	Високъ	საფეთქელი
<i>ალაგუ</i>	Зрачекъ	თვალის ვუვა
<i>ალაგუ აიჟუაჟუა</i>	Блокъ	თვალში ვუვას ვა
<i>რა</i>		რეჟამი თეთრი ტილა

აბლაყანუა	Вѣки	ქუთუთო
აბურ	Волосы	თბა
აბურ	Щека	ლოყა
აბურნა ვააბარა	Ноздри	ნესტო
ბუა		
აბერ	Ротъ	წირი, ბაგე
აბანურუბუა	Зубы	კბილები
აბანურუ აბუბუა	Десны	ღრძილები
აბზ	Языкъ	ენა
აბიბუბუა	Губы	ტუჩები
აბლამხრ	Подбородокъ	ნიკანი
აბსანჯა	Борода	წვერი
აბურჩუა	Усы	უღვაშები
აბურჩურ	Горло	ეგლო
აბუდაბალ	Затылокъ	ბეზა
აბუდა	Шея	კისერი
აბრმა	Ухо	ეური
აბისა	Плечо	მხარი
აბრჯხურჩ	Локоть	წერდა, იდაყვი
აბუბუა	Спина	მურგი
აბუბუ არჯა	Позвоночный столбъ	სერსემლო
აბისტეიბუა	Лопатка	ბეჭი, ნიხბი

<i>ანაჲუა</i>	Руки	სელები
<i>არჯანანრ</i>	Правая рука	მარჯვენა სელი
<i>არმანანრ</i>	Лѣвая рука	მარცხენა სელი
<i>ანაჲაჩსკუა</i>	Ногти	ბრხსილები
<i>ანაჲაჲკუა</i>	Пальцы	თითები
<i>ანარგუზ</i>	Ладонь	სელის გული
<i>აშიურ</i>	Грудь	მკერდი, გული
<i>ამგუა</i>	Животъ	მუცელი
<i>აჲარ</i>	Желудокъ	გუტი, სტომაქი
<i>აჲანან</i>	Пупокъ	ჭიანი
<i>ავარა</i>	Бокъ	გვერდი, ფერდი
<i>ავაკიუკუა</i>	Ребра	კაცის წიბო
<i>აჲანანრ</i>	Нога	ფეხი
<i>აჲაჲუა</i>	Пята	ფეხის ქუსლი
<i>აჲარგუზ</i>	Ступня	ფეხის სადგომი
<i>აჲაჲკუა</i>	Икры	წვივები
<i>აჲარგურზ</i>	Подошва	ფეხის გული, ძირი
<i>აბოე</i>	Кость	ძვალი
<i>აჲა</i>	Кожа	ტუპი
<i>აჲა</i>	Кровь	სისხლი
<i>აჲაჲრა</i>	Кровомщенье	სისხლის მიება
<i>აჲაჲბოე</i>	Мозгъ	ცვინი

<i>ადა</i>	Жила	ქარღვი
<i>აგუ</i>	Сердце	გული
<i>აგუაჲრ</i>	Печень	ღვიძლი
<i>აღიმაჯარა</i>	Болезнь	აგაო მყოფობა
<i>აჯტალალარა</i>	Простуда	გაციება
<i>აგრა</i>	Опухоль	სიმსივნე
<i>აშირჱ</i>	Дихорадка	ცემა
<i>აჰანრუჯირა</i>	Зубная боль	კბილის-ცეკვილი
<i>აჰრჯირა</i>	Головная боль	თავის-ცეკვილი
<i>აჱრნჯაჯარა</i>	Насморъ	სურღო
<i>აემჩა</i>	Кашель	ხველება
<i>აფარა</i>	Рвота	ნირის ღებინება
<i>აგუჰრჩირა</i>	Тошнота	გულის რევა
<i>ამგუა-აჯა</i>	Рѣзь въ животѣ	მუცლის გვრემა
<i>აჰურა</i>	Рана	წყულელი, იარა
<i>აჰურაჲაჩარა</i>	Перевязка раны	შესაკრავი-წყულელისა
<i>აკრძდგერა</i>	Ушибъ	ხატკენი
<i>აჱჯართა</i>	Переломъ	მოცეხილობა
<i>ათჯარა</i>	Вывихъ	ღრძენა
<i>ანჩრცმრრ</i>	Лшай (болѣзь)	ქეცო
<i>აურჩჱიჯა</i>	Оспа	ევაგოლი
<i>ავეჯრა</i>	Чажотка	სიჭლამქე

<i>აჩიურა</i>	Горячка	სასაღი
<i>აურბარა</i>	Чесотка	მუხი, ქვეტი
<i>ათალაუ</i>	Холера	ხორგელა
<i>აჯაა</i>	Чума	ჭირი, ყაში
<i>ამგუჯი</i>	Кровавый поносъ	სისხლზე გასვლა
<i>აჟუჟ</i>	Лекарство	წამალი
<i>აჟსერ</i>	Животное	პირუტყვი
<i>აიამადა</i>	Рогатый скотъ	რქიანა საქონელი
<i>აუაჯი</i>	Быкъ	ხარი
<i>ავი</i>	Корова	ფური
<i>აუ</i>	Воль	ხარი, მამალი ძროხა
<i>აუკამბაი</i>	Буйволь	კამბეჩი
<i>ავიკამბაი</i>	Буйволица	დედალი-კამბეჩი
<i>აჟრუა</i>	Хвостъ	კული
<i>აჟუჟ</i>	Шерсть	მატყელი
<i>აჟრე</i>	Теленокъ	ხბო
<i>აჟრ</i>	Баранъ	ცხვარი
<i>აჟრე</i>	Барашекъ	ბავჯანი
<i>აუასა</i>	Овца	დედალი ცხვარი
<i>აჟაუგუარტა</i>	Стадо	ნახირი
<i>აბ</i>	Козель	ოსა
<i>აჟმა</i>	Коза	დედალი ოსა

აჟრც

აერ

ანჯანუა

აეაბა

აეან

აეჟრც

აკუარ

აბრუბრუ

აერხემტა

აერჩხა

ანადრჯ

აკუზაერ

აერჯბარა

აერც

ახრუაჩაგ

აერა

ანარა

ანდუაშა

ანრრუყუ

აეეჟმაა

აერუამარც

აჟრმჟ

Козленокъ

Лошадь

Жеребець

Меринъ

Кобыла

Жеребенокъ

Иноходець

Рысь

Тяжелая лошадь

Пугливая лошадь

Лѣнливая лошадь

Кляча

Горячая лошадь

Скаковая лошадь

Треножникъ

Скачъ

Скачекъ

Шагъ

Грива

Подкова

Копыто

Гвоздь

თიკანი

ცხენი

ულაყი, აჯილა

იაბო

ტაკი ცხენი, ფაშატი

კვეტი

თახარიკი

ხორთით სიარული

ცხენისა

მძიმე ცხენი

მუშარა ცხენი

ზარმატი ცხენი

უგლაგი ცხენი

ფიცხი ცხენი

სატყეხელი ცხენი

სამფესი, ზედაღვარი

ტყენება

ვალსტომა

ბიჯი, ნაბიჯი

ფაფარი

ხალი

ხლიქი

ლურსმანი

acvianvianara

agura

anaxuta

ajdara

adamrca

akvadri

artzmaqa

axurjri

abalnii

aqantr

acupana

aqantr

acupanfariu

afuxfad

akvadriboe

akvadrixr

azkua

axriur

amgurxa

aikril

aprtj

aanua

Ковка

Уздечка

Недоуздокъ

Вьюкъ

Клеймо (тавро)

Сѣдло

Сума

Сумка

Подушка

Нагайка

Чапракъ

Плеть

Потникъ

Подхвостникъ

Арчакъ

Лука у сѣдла

Спинка

Черезсѣдельникъ

Подпруги

Стремена

Пряжки

Ремни

ჭველა

ლაგამი

ავშარა

სანალბე

თაგრო

უნგერი

ცომარა, თოფრა

სურჯინი

ბალიძი

მათრასი, შალუტი

ყაყარი

მათრასი

თაქალთი

სამუე

უნგერიის კენი

კენის თაგი

ზურგი

მოსართავი სამკერ-

ლული

უნანგები

აბზინდები

თასმები

<i>ასახურეჯ</i>	Попона	ჩულო
<i>აგუარტა</i>	Табунъ лошадей	ჯოეო
<i>აგუარაგ</i>	Арканъ	თოკი, არლანხა
<i>აერვ</i>	Мастъ гвѣдая	ქურანი
<i>აერჟუა</i>	Вороная	შავი ცხენი
<i>აერჯუა</i>	Сърая	უომრალი
<i>ამუჟრითლა</i>	Бурая	მოშავო
<i>აზარდაგჯ</i>	Буланая	} ხალის ფერი
<i>ახიჟიტალა</i>	Рыжая	
<i>აერვრა</i>	Пѣгая	ამლაკი
<i>ალარჟ</i>	Бѣлая	თეთრი
<i>აჩაა</i>	Свинья	ღორი
<i>აიიიი</i>	Поросенокъ	გოჭი
<i>აგუჟმა</i>	Волкъ	შეგლო
<i>ალა</i>	Собака	ძაღლი
<i>ალაბ</i>	Кобель	მამლო ძაღლი
<i>ალაჟს</i>	Сука	ქუტხა ძაღლი
<i>ალასბა</i>	Щенокъ	ძაღლის ლეგბო
<i>აეა</i>	Олень	ირემი
<i>აბჯაბ</i>	Туръ	ჯესვი
<i>აჟა აბრჩა</i>	Кобанъ	ცახი
<i>ამახე</i>	Верблюды	აქლეგი

აუგუაბაჯი

აუგუაჯე

აუგუჟიკა

აეადაბაჯი

აეადაჯე

აეადირე

აჟეა

აბრბეა

აჟსლ

აჟრე

აბეა

ააჟიჟი

აჟიჯა

აჟმ

აბგრე

აჟრნაჟრე

აჟრნაჟ

აჟულამჟრე

აჟრე, აჟსაა

აჟრესჟიკა

აჟრესჟიგრა

აჟარბაჯე

Котъ

Кошка

Котенокъ

Осель

Ослица

Осленокъ

Заяць

Лисица

Выдра

Куница

Шакаль

Барсукъ

Бѣлка

Барсъ

Рысь

Крыса

Мышь

Летучая мышь

Итица

Итенець

Гнѣздо

Орелъ

კოტა კოტა

კოტის კნუტო

გირი

ტკევი გირი

მუტარუკი, ხოხობი

კურდღელი

მელა

მწევი წევი

კეკონა

ტურა

მახვი

შინჯავი, თრიითინა

გეგსი

ფოსქვევი

გორ-თაკვა

თაკვი

მახქიელი, ლაშურა

ხიტი

ბლარტი

ხიტის ბუდე

აოქვი, აობი

ააქიი
 აიშაუარბონი
 ამაჰრჭაგუ
 აკუკუ
 არბონა
 ავიარბონა
 აზლარკუჸ
 აჟჟას
 აკუაგა
 აჟრკუტ
 ასარსაღეჟ
 აჟრჟ
 არბაგჟი
 აკუტრ
 აკუფიი
 ამსრრკუტრ
 ამსრრკუტარბაგჟი
 ალაჰა
 აკაჟკაჟ
 ავიჟ
 აბრნკუტრ
 აჰრჩ

Ястребъ	ქარი,
Соколъ	შავარდენი, შიშინა
Коршунъ	ქერა
Кукушка	გუგულო
Дроздъ	შ.შგი
Скворецъ	შროშანი
Дятель	სეკოდა, კოდალა
Сивница	წყალ-წყალა
Утка	ისგი
Дикая утка	გარეული ისგი,
Стрепетъ	სარსარაკი
Гусь	ბაგი
Пѣтухъ	მამლი
Курица	ქათამი
Цыпленокъ	წიწილა
Индѣйка	ინდაური
Индѣйскій пѣтухъ	ინდაური მამალი
Ворона	ვგვო
Сорока	ჭაჭაკი
Ласточка	მერცხალი
Фазанъ	სოსობი
Голубъ	ცრელი

აბაჯრქ	Воробей	ხიჯი
აქსრჯ	Рыба	თევზი
აქსრჯაკან	Чешуя	თევზის ქერქი
აკალიმაჩ	Форель	კალმისი, გელაქსურა
აჯლამ	Сомъ	ლოქო
აკჯბეჯა	Ракъ	კიბო
აინური	Ящерица	სვლიკი, ვოვო
ამათუ	Змѣя	გველი
აჯრლაიუ	Ужъ	ახკარა, გველ-სოკერა
აბაჯქ	Лягушка	ბაყევი
აკუა	Черепаха	ბუ
აიხა	Пчела	ფუტკარი
აქჟირრუაჯქ	Оса	ქოსანა
აუმრქ	Шмель	
აბკატაჩარა	Паукъ	დედა-სარდლი
აბკატაჩარაკათუ	Паутина	აბლაბუდა
ამურიალ	Скорпионъ	შარიელი
ამრქ	Муха	ბუნი
აკუბრქ	Комаръ	კილო
ამაჩა	Саранча	კალია
აირსკამრს	Муравей	ჭიანჭველა
აქჟაჟრქ	Бабочка	ბეწელი, ფარფარი

ადანჯახუაუ
 ახუაუ
 აჯ
 აკაჯა
 ანაჯა
 აჯა
 აძქანრა
 აჯრთა
 ახაბლა
 ამაა
 აუხა
 აძრ
 ასურ
 ასასაიჯრა
 ამხარა
 ამაჯურთა
 აეთრა
 ანანურ
 აჯლაგარა
 აოქრა
 აქსურგირ
 აჯუარგ

Шелковичный червь
 Червякъ
 Блоха
 Клонъ
 Клещъ
 Вошь
 Городъ
 Ауль
 Деревня
 Улица
 Мостъ
 Площадь
 Домъ
 Кунацкая комната
 Женская комната
 Кухня
 Коюшная
 Сарай
 Мельница
 Кузница
 Наковальня
 Башня

აბრეშუმის ჭია
 ჭია, მავლა
 რწელო
 ბალღინჯა
 ტვიანი
 ტილო
 ქლაქი
 სოფელი
 ქუჩა
 ხიდი, ბოგირო
 მეღანა
 სახლი
 სასტუმრო ოთახი
 დედაკაცის ოთახი
 სამზარეულო
 საფინიბო
 სარაია
 წისქვილი
 სამტყედლო
 გრდემლი
 კოშკი

ამჯამი
აკჯანთავი
აკიბ
ააქობრა
ამაყან
ამუ
აგუამუ
აქენჭრჩ
ადრუმა
აგუარა
აქერესთა
ამრში
აგუ
აქქმსარ
აგადუა
აკრგურა
აყაჭაგ
ასაჭანკ
ალა
აჰუა
აყარძინ
აყარძინ აგეოჰ

Стѣна
Развалина
Лѣстница
Крѣпость
Потолокъ
Дверь
Ворота
Окно
Полъ
Заборъ
Бревно
Плетень
Доска
Соръ
Куча
Полки
Камниъ
Очагъ
Дымъ
Зола
Повозка
Колесо

ქველი
ხანგრები
ტიბე
ბანი, ხაროული
ჭერი
კარი
ალაყფის კარები
უანჯარა
ფილაქანი
ღობე
ქელი, ხალი, კოჭი
ღობე, წესული
ფიცარი
ხევაგი
ეროვა, ხროვა
თარი
ბუსარი
ქრა
ქვაძლი
ხეცარი
ურემი
ურემის თვალი

<i>ალერა</i>	Ось	ღერძი
<i>აერერლართა აბ</i>	Стойло	ცხენის ბე
<i>აგჟი</i>		
<i>აკამამ</i>	Баня	აბანო
<i>აშთა</i>	Дворъ	ეზო
<i>აჟერ ჟერთა</i>	Кладбище	სსაფლო
<i>ანრურნთრა</i>	Гробница	} საფლავი
<i>აძამრა</i>	Гробъ	
<i>აუა</i>	Анбаръ	ანბარი, ბეღელი
<i>აგაყა</i>	Гумно	კალო
<i>აჟარერთრა</i>	Мякинница	საბძელი
<i>აუახუა</i>	Плугъ	ეუთანო
<i>აუყუ</i>	Ярмо	უღელი
<i>ალაჰარა</i>	Молотильня	საცხელი, საქეკვე-
<i>აჰარანათ</i>	Вилы	ლი ორთითი, ორკანი
<i>აგალთა</i>	Борона	ფარცხი
<i>აებრეა</i>	Коса	ცელი, თმის საწნავი
<i>ასაკასა</i>	Носилки	ცახვრეგანდი
<i>აბაგან ამაგანა</i>	Серпъ	ნამელი
<i>აჰაგა</i>	Грабли	ფოცხი
<i>ამაჟანჯერე</i>	Брусокъ точильный	საღესავი ქვა
<i>ატრეყუ</i>	Лопатка	ნიხბი

<i>აქრლად</i>	Ломъ	წყრატე
<i>აქარქჯ</i>	Пила	სეოსი
<i>აკურკოუ აჯაჩა</i>	Молотокъ	ხატეხი
<i>აქა</i>	Топоръ	ცულო
<i>აბრუ</i>	Видъ	ბურლი
<i>აყრმჳ</i>	Гвоздь	ლურსმანი
<i>ასალ</i>	Клипъ	სოლი
<i>აჩრზბა</i>	Ножъ	დანა
<i>აყურ</i>	Книга	წიგნი
<i>აკლაად</i>	Бумага	ქაღალდი
<i>აბვი</i>	Листъ	ფურცელი, ფოთოლი
<i>აზრმა</i>	Страница	გვერდი წერილისა
<i>აურაკ</i>	Строка	სვრიქონი
<i>აყურ იყითრო</i>	Письмо	წიგნი, წერილი
<i>იუჯააქ იქ</i>		
<i>ამარაკჯაფტურ</i>	Черпильница	საწერელი
<i>ამარაკჯაფ</i>	Чернила	მელანი
<i>აკალამ</i>	Перо	კალამი
<i>ამჩირ</i>	Печать	ბეჭედი
<i>აქუა</i>	Столъ	სცოლი
<i>ასკამ</i>	Стулъ	
<i>არტმჳ</i>	Скамейка	სკამი

აუარჰაუ	Коверъ	საღიზი
აჭამ	Чашка	ჯემი
ასარქია	Зеркало	სარკე
ახინია	Ящикъ	უუთი
აუიუნდრგურა	Сундукъ	სეკვარი
ადულაუ	Щкабъ	შეკაფი
აჭაჭყაჯარტა	Постель	ქვეშეცები
აღურ	Подушка	ბალიში
აღურჯა	Одѣяло	საბანი
აბამბრღ	Перина	ბუმბულის ღეობი,
აუარტა	Тюфякъ (матрасъ)	ღოშქი
აიმარიაფ	Простыня	ღეობი
აჭარდაგჯ	Запавѣсь	შეწარი
ასაგურეჯ	Свѣтильня	ფარდა
აუიუნჯა	Свѣча	ნატრუქი, ფილო
აკანბრღ	Лампада	სანთელი
ამჯარქა	Лучина	კანდელი
აიმანდალ	Подсвѣчникъ	შეკარი
ააჯა	Мешокъ	შანდლი
აქრეჯ	Кувшинъ	ჯომარი
აკუაბ	Котель	თიხის სელადა, ღოქი
ალაგჯან	Тазъ	ქვაბი
		ტაშვი

აყრ
 აგუბლაა
 აჯაჩა
 აგუჯალ
 აკაჭრ^რ
 აბაგულ
 აყადრ^რყუ
 ადრ^რგან
 აყალ^რყაყ^რ
 აბატ^რკაჩა
 აყრ^რაგ^რა
 აყრ^რა
 არ^რგა
 აჭ^რრ^ე
 ალაბ^რ
 აჭატ^რრ^ეჩა
 აჭატ^რრ^ეგაყ^რ
 ყრ
 აჯ^რმ^ა
 აიან^ა
 აყ^რმ^ა

Вертель
 Блюдо
 Корыто
 Горшокъ
 Корзина
 Ведро
 Обручъ
 Сковорода
 Боченокъ
 Пробка
 Замокъ
 Висячй замокъ
 Ключъ
 Задвижка
 Палка
 Трубка
 Чубукъ
 Огниво
 Кремень
 Трутъ

შამგური
 ბლული
 გობა, თაბასი
 ქოთანს
 კალაა, გოდორი
 ჩაგი
 ხლტე
 ტაფა
 კსრი
 შროპკა
 კლიტე
 საკილი კლიტე
 გასაღები
 ურდული
 ეგზი
 ელიონი
 ხაბუხი
 კემსი
 ტალი, კაუი
 ბედი

<i>აჭაჩიერ</i>	Полотенце	{ ჰიოსხიოცი
<i>ანაჩიერ</i>	Утиральникъ	
<i>აჩიერ</i>	Гребень	საგარცხელი
<i>ალჩარეკუა</i>	Серьги	საყურე
<i>აჭარეა</i>	Башлыкъ	ბაძლიეი, ებალახი
<i>აუაი</i>	Бурка	ნაბალი
<i>აჭამერ</i>	Шуба	ქურქი
<i>აკუმრუა</i>	Сукно	მოუდი
<i>აკუაჭერ</i>	Холстъ	ჭილო
<i>აჭუჭერ</i>	Мѣхъ	ბეწვეული, ქურქი
<i>აჭარე</i>	Рубаха	ჯერანგი
<i>აკუჭაჭერ</i>	Платье	ჯანისამოსი
<i>აკუა</i>	Штаны	ნიბსაგი
<i>აჭერეჭარე</i>	Папаха	ფაფანაკი
<i>აჭერეა</i>	Шапка	ქული
<i>ამადა</i>	Поясъ	სარცხელი
<i>აკუმვიერ</i>	Чекмень	{ ხეჭმენი, კაბა
<i>აკაბა</i>	Бешметъ	
<i>ამაგუ</i>	Сапоги	ხეჭმები, წაღები
<i>აკლაჭადრუა</i>	Чулки	ხულქები
<i>აკლაჭად</i>	Носки	წინდები
<i>აიჭაჭაჭერ</i>	Обувь (какая есть)	ფესსაცმელი

ამჳრა
 აკრღჳარა
 აჯაბა
 აჯორ მუატრა
 ადუნკუა
 აჯახკუა
 აპრჳ
 აჳრნჳრა
 ადაჯთან
 აჯჯაჳსრ
 აკასრ
 აჳჳრსინკუა
 აჯმაჳჳ
 აჳესჳრჳ
 ამაჳაჳ
 აბრლსარკჯა
 აჳრგმაჳაჳ
 აჯსაგა
 ამარკატრღ
 ამადაჳი
 არაჳჳჳ
 აგურკუა

Рукавъ	სახელი
Дырка	ხახვრეტი
Карманъ	ჯიბე
Кошелекъ	ქისა
Пуговицы	ღიღები
Крючки	ღუგჳები
Пряжка	აბინდა
Петля	კილო ღიღისა
Тесьма	ზონარი
Позументъ	სიონა
Платокъ	ცხვირსახოცი
Шарвары женскіе	ნიფხავი დედაკაცისა
Ожерелье	მანიაკი
Четки	კრილოხანი
Кольцо	ბექელი, რგოლი
Очки	სთვალეები
Наперстокъ	სათითე
Бритва	სამართებელი
Ножницы	მაკრეცი
Щипцы	მაჳაში, მაშა
Нитки	მაფი
Иголки	ნემსები

აბრეკვანა

აბარფინ

ადაჟან

აშაიურ

ამარკან

აჟეფინ

აგრუ

ალასალხიამ უა-
რა

აბარფინი უარა

აკადჟა

აკუმაი

ახაჟალა იკუჟრუ

აჟარა

ამანათ

ახჯ

არაჟი

აჟა

აჟაშაიურ

აბა

აბაშაიურ

ატსა ამურსა

Булавки

Шелкъ

Снурокъ

Снуръ

Бязь

Каленкоръ

Ситецъ

Шерстяная матерія

Шелковая матерія

Бархатъ

Парча

Шитье золотомъ

Деньги

Монета

Золото

Серебро

Желѣзо

Желѣзная проволока

Мѣдь

Мѣдная проволока

Свинецъ

ქინძისთავები

აბრეშუმი

{ შონარი

ამეროკა

კალენკორი

ჩითი

მაყულის მაჯერია

აბრეშუმის მაჯერია

სავერდი

ფარხა

ოქროთ ნაკერი

ფული

მანეთი

ოქრო

ვერცხლი

რკინა

რკინის მართული

თითბერი, სწილენძი

თითბერის მართული

ცეცია

<i>აკალეჯ</i>	Олово	კალა
<i>აჭრე</i>	Сталь	ფოლადი
<i>ათანაკჯა</i>	Жесть	თუნუქა
<i>ასარკჯა</i>	Стекло	შინა
<i>ადრუყრა</i>	Величье	დიდება
<i>აყა ეყურძორყა</i>	Знатность	დიდებულება
<i>ჰრუშადრუყ</i>	Слава	მადლობა
<i>აკჯ ჯაჩა</i>	Честность	პატიოსნება
<i>აკუნაგა</i>	Благородство	კეთილშობილება
<i>აბეჯრა</i>	Богатство	სიმდიდრე
<i>აქაჯაჭბარრა</i>	Храбрость	მამაცობა, მსნეობა
<i>აგყარა</i>	Бодрость	მსნეობა
<i>აჰაჯრუყრა</i>	Быстрота	სიძარღე
<i>აქრჯარრა</i>	Осторожность	სიფრთხილე
<i>არგამარა</i>	Откровенность	გულახსნილობა
<i>აქშრე</i>	Умъ	გონება, ჭკუა
<i>აბჯამუდრა</i>	Глуность	სიბრძნევე, სისულე-
<i>აყუანრა</i>	Поспѣшность	ლე
<i>აკუაჩაკუაყარა</i>	Медленность	აჩქარება
<i>ამაიყარა</i>	Суровость	სიწინარე
<i>აყარა</i>	Трусость	პირქუშობა
<i>აქყარრა</i>	Хитрость	სიძლალე
		მცბიერობა, საკვრობა

<i>აბჯრ</i>	Голосъ	ხმა
<i>აყარა</i>	Дружба	მეგობრობა
<i>აჟრშარა</i>	Жажда	წყურვილი
<i>ამლაიწრა</i>	Голодъ	ჰიმშილი
<i>ათაახარა</i>	Желаніе	სურვილი
<i>აბზაზარა</i>	Жизнь	ცხოვრება
<i>აწცრა</i>	Смерть	სიკვდილი
<i>ამრე</i>	Сила	ძალა
<i>ამრემაწრა</i>	Слабость	სუსუსტე
<i>აჩივ</i>	Имя	სახელი
<i>აგუაწყარა</i>	Любовь	სიყვარული
<i>აქგარა</i>	Вражда	მტკრობა
<i>აგუაარა</i>	Гнѣвъ	რისხვა
<i>აგუგრა</i>	Надежда	იმედი
<i>აწაბაარბარა</i>	Наказаніе	სსჯელი
<i>აბტურჩხარა</i>	Наслѣдство	სამკვიდრებელი
<i>აწრეარა</i>	Насмѣшка	ღაცინება
<i>ანასტწრა</i>	Счастіе	ბედნიერება
<i>ანასტწდარა</i>	Несчастіе	უბედურება
<i>აეზრწარა</i>	Согласіе	თანახმოობა
<i>აეზრმწარა</i>	Несогласіе	უთანახმოობა
<i>აქშარა</i>	Обманъ	ცყუილი, სიტყუე

აგუნტრხარა
 აკურგუჯრა
 აძრჩხარა
 აურუჯა
 აკუშიმტი
 აქრმაჯარა
 აგურჴრშიჯარა
 აჯარა
 აიურლარა
 აჩარა
 ავაირა
 აჯავჯარა
 აუსურა
 ანტჩა
 აგგარა
 აგურგჯარა
 ამიგარა
 აიჯა
 აგუჯაი
 აგურაოტ
 აჴსგუაშარა
 აიშატ აჯლა

Обида	წყინება.
Объщавіе	იბელი
Огласка (объявленіе)	უანცხადება
Окружность	სიბურგვლე
Окрестность	უარემემო
Оплошность	უარეწრობა
Нѣжность	სინაზე
Подарокъ	სახუქარი
Привычка	ჩვეულება
Просьба	ოსოვა
Пьянство	სილოთე
Разговоръ	ლანარაკი
Работа	მუშაობა
Праздникъ	ღღესსწულო
Постъ	მარზე
Радость	სისარული
Веселье	სიშისარულე
Пѣсня	სიმღერა
Скука	მოწყენა, კაემანი
Печаль	
Горе	გაო, გავლასი
Родъ (фамилія)	გვარი

<i>აგუჯუჯრა</i>	Родство	ნათესავობა
<i>აპარჯობა</i>	Сновидѣніе	სიზმარი
<i>აყა</i>	Сонъ	ძილი
<i>აქაობა</i>	Свиданіе	ნსვგა ერთიერთმანგ- თისა
<i>აჲრჩა</i>	Сватовство	ღანიძგნა
<i>ანაჯაჯი</i>	Свадьба	ქორწილი
<i>აჲაჲა ყყა</i>	Замужство	ქრმის შეროვა
<i>აჲრსაღგა</i>	Женидба	ცოლის შერთვა
<i>ავია</i>	Слово	სიტყვა
<i>ავია არკა</i>	Слово (обѣщаніе)	სიტყვის ღანირება
<i>აჯა</i>	Собраніе	კრება, შეყრილობა
<i>აქაკრა</i>	Споръ	ბასი, ღაგა
<i>აგუაჯაგა</i>	Ссора	ჩხუბი
<i>აქრა</i>	Драка	შუღლი, ცემა
<i>აგრეგრეგრა</i>	Стукъ	რახირუსი
<i>აჲყა</i>	Тѣснота	ვიწროობა
<i>ამაჲრა</i>	Услуга	სამსახური
<i>აჲალა</i>	Усердіе	გულმოდგინება
<i>ამრსაყა</i>	Вѣжливость	თავაზიანობა
<i>ამეჲაბჯა</i>	Скромность	სიმშვიდე
<i>აქარ</i>	Штрафъ	შკრაფი
<i>აგურა</i>	Злость	სიბოროტე

აგუზაჲრა
 ალახიუგჯარა
 ააჲარა
 აერთარა
 აგუაბჯარა
 ააჯაა
 აბჯარა
 აკუჲარა
 ააუარტარა
 აააკუიტრა
 აჲარაკრა
 აგანმაჲრა
 აურა
 აჲაულარა
 აჲაბაა, აუადაა
 აააჯ
 ააა
 აააჯა
 აააააჯ
 აარა
 აააარა
 ააააააა

Вѣрность
 Скупость
 Лѣность
 Стараніе
 Здоровіе
 Боль
 Доброта
 Удача
 Польза
 Свобода
 Вышина
 Узость
 Длина
 Глубина
 Трудъ
 Верхъ
 Низъ
 Передъ
 Задъ
 Полнота
 Сладость
 Кислота

ერთგულობა
 სიძუნწე
 სიზარმაჯე
 მეცადინეობა
 სიძროეღე
 ტკივილი
 სიკეთიღე
 წარმატება
 სარგებლობა
 თავისუფლება
 სიმაღლე
 სივიწროე
 სიგბე
 სიღრმე
 ურომა
 წვერი
 ბოლო
 წინ
 უკან
 სისრულე
 სიტკბო
 სიმკაცე

<i>àshara</i>	Горечь	სიმწარე
<i>axu</i>	Цѣна	ფასი
<i>ahasaob</i>	Счетъ	ანგარიში
<i>iurriurruca</i>	Блестящій	ბრწყინვალე
<i>aharak</i>	Высокій	მაღალი
<i>adru</i>	Великій	დიდი
<i>axjuzmou iurri-</i>	Знаментый	გამოხეხილი
<i>gou</i>		
<i>avjvč</i>	Старинный	ძველებური
<i>aiudri</i>	Знатный	ხინებული
<i>zreuraou</i>	Честный	ნაცოიხსნი
<i>agunčima</i>	Тихій	შუგილი
<i>atvni</i>	Спокойный	წყნარი
<i>axafažbara</i>	Храбрый	მსხე, მამაცო
<i>ačvxa</i>	Бодрый	მსხე
<i>amruzmou imxa-</i>	Сильный	ძლიელი
<i>rou</i>		
<i>agzu</i>	Крѣпкій	მაკარი
<i>àxafa imuaya</i>	Удалой	უშიშარი
<i>agi anajru</i>	Быстрый	მსწრაყლი
<i>aguzior</i>	Смѣлый	გამბედავი
<i>agum</i>	Умный	გონიერი, ჭკვიანი

ვეუვეანტუ
აოვტ არგამა
აფაბრე
ნასტუმაუ
ანასტუდა
აბამუდ
აუაოტ
ალახეკუ
აჩაოტ
ვლესა. უგჯაუ
აქუმგაგ
ქიმრვევამ
აქნარა
აოვტ ერვერვე
აგუაოტ
აგურ
აფბარა
ვეუმვოცა
ალახრეჯა
ააიას
აჰარაჰმაუ
აგურაოვტ

Осторожный
 Откровенный
 Справедливый
 Счастливый
 Несчастный
 Глухой
 Трусливый
 Суровый
 Терпеливый
 Буйный
 Лукавый
 Подлый
 Хитрый
 Сварливый
 Сердитый
 Злой
 Строгий
 Ревнивый
 Скупой
 Ленивый
 Виноватый
 Грустный

ფრთხილი
 ეულახდილი
 მართალი
 ბედნიერი
 უბედური
 უჭკუო
 შიშვარა, შიხალი
 სასტიკი
 მოძიძინე
 რეცხიანი
 ბრახიანი
 უგებანი
 სერხიანი, მცბიერი
 მეშფოთარი
 ჯავრიანი
 ბორბოცი
 მკაცრი
 ეჭვიანი
 მუნწი
 ზარმაცი
 დანაშაული
 ხალგლიანი, სევდიანი

აგურაძმოუ
აღმაზაფრ
ზრეუ ბჯოუ
აბჯა
ანჯრ
აბჯია
აბაანჯრ
ანჯა
ავეჯ
ანჯანჯი
ჯიმა ჯურაფოუ აგრ
აბაა
ანჯურ
აგარჟუ
ანჯრაფჯა
ანჯრანჯაჯა
აბჯელანჯუ აჭაჩა-
ჭას
აბაგუა
აღაი
აჭაჩა
აურქი

Печальный
Больной
Здоровый
Живой
Мертвый
Хороший
Дурной
Красивый
Стройный
Румяный
Полнокровный
Худощавый
Паршивый
Смѣшной
Уродливый
Курносый
Картавый
Глухой
Слѣпой
Нѣмой
Храмой

ქუსარე
ავათქოფი
კარგათქოფი
ცოცხალი
მკვლარი
კარგი
ცუდი
ლამანი
ცხელი
ფეროვანი
სისსელ - მოჭარბებუ
ლი
გამხლარი
ქვეცანი
სასაცილო
გონჯი
ნაკუა
ენა-ხლინგი
ერუ
ბრმა
მუნჯი
კოჭლი

zrdza mgucy

anapnda

aimapnda

alaxjanu

ala ecaqja

aurpuzatuz z

nyu

a'aha'ac

akrf

axurfr

icoy

ainu

agucy

aphrsdzmau

phrsdrzhaqau

phrsdrzmhaq

aladnr ja'qya

ixtry

a'axuyt

azat zmoq

ilamaq

ilaycau

Горбатый

Безрукій

Безногий

Кривой

Косой

Рябой

Заика

Сморщенный

Курчавый

Бритый

Похжий

Родной

Женатый

Засватанный

Холостой

Видный

Открытый

Свободный

Освобожденный

Свѣтлый

Темный

ბუზიანი

უხელი

უფეხი

ბრუციანი, ცალთვა

ლი

ელაში

წინაუგავილარი

ბლუ

შეკუმხენილი

ხუტუციანი

მონარსული

შგავსი

ნათესავი

ცოლიანი

ღანიშული

უცოლო

სახინო, დასანავი

ახილი, გახსნილი

თავისუფალი

განთავისუფლებული

მხათობი

მოშავო

<i>აწყისი</i>	Блѣдный	წიროსი
<i>აწყისი</i>	Голубой	ცის ფერი
<i>აგისი</i>	Розовый	ვარდისფერი
<i>აგისი</i>	Красный	წითელი
<i>აეფა</i>	Синій	ლურჯი
<i>აქუაფა</i>	Черный	შავი
<i>აეფი</i>	Зеленый	მწვანე
<i>აეფი</i>	Желтый	ვითელი
<i>აქუა</i>	Сѣрый	ტროლა
<i>იყრუ</i>	Крашенный	შეღებული
<i>ამულა</i>	Крипичный	აკუროანი, აკუროსი
<i>აბოა</i>	Костяной	ძველიანი
<i>აბა</i>	Луговой	მინდვრიანი
<i>აეაფა</i>	Гористый	მთიანი
<i>ყელმზრა</i>	Песчаный	ქვიშიანი
<i>აიქარყრუ</i>	Нагорный	მთიური
<i>ბნარა</i>	Лѣсистый	ცუიანი
<i>ხარა</i>	Каменистый	ქვანი
<i>აქარა</i>	Ровный	სწორე
<i>აქარა</i>	Плоский	ვაკე, პრცეელი
<i>აეფერი არიში</i>	Гладкий	სწორე, თანსწორე
<i>აგა</i>	Глубокий	ღრმა

ალაგჯა უგჯა

აჭანგა

ალაგჯარა

ათუა

ათბაა

აუ

აკჯაე

აგეშ

აუაგუ

ეჭბარკი

ახინჩალა

აგაჟა

აქააქ

აყუანქ

აბააქ

არაჯრქ

ააქ

ანრმააქ

ამაქ

ანრუაჟიქ

ანრუქ

აგუათა

Крутой

Обривистый

Покатый

Узкий

Широкий

Длинный

Короткий

Круглый

Тупой

Сплошной

Цыпкий

Кованный

Железный

Чугунный

Мѣдный

Серебрянный

Золотой

Свинцовый

Деревянный

Глиняный

Земляной

Мягкий

აღმართ - დაღმართი,

ცხარი

ღრიანცეებიანი

დაქანებული

ვიწრო

განიერი

გრძელი

მოკლე

მრგვალი

ბლაგი

გაბებული

მოღებული

დაჭედილი

რკინის

თუჯიანი

სწილენძის

ვერცხლის

ოქროსი

ცევიის

ხის

თიხის

მიწის

რბილი

<i>აბაჯა</i>	Твердый	მაგარი
<i>ამხუა</i>	Упругий	მოუღრეკავი
<i>არეი</i>	Складной	ღასაკეცი
<i>იებანი იყაუ</i>	Двойной	ორხაირი
<i>იჭარუ</i>	Острый	მჭრელი, ბასრი
<i>აყუა</i>	Толстый	მსველი
<i>ინაუ იჭაგუ</i>	Тонкий	წვრილი, თხელი
<i>აგუბჟენი აყუა</i>	Средний (относитель- но толщины и вышины)	შუათანა
<i>რა აჩარაკრაგუ</i>		
<i>აქამტა</i>	Тяжелый	მძიმე
<i>ალას</i>	Легкий	მსუბუქი
<i>იჭაბაუ</i>	Трудный	ძნელი
<i>აყუჩ</i>	Маленький	პატარა
<i>ადრუ</i>	Большой	დიდი
<i>აებგა</i>	Цѣлый	ძიელი
<i>ასა</i>	Мелкий	წვრილი
<i>ავა</i>	Сухой	სძელი
<i>აბააზა</i>	Мокрый	სველი
<i>აეზა</i>	Наносный	მოზიდული, მოყრი- ლი
<i>ათყა</i>	Тѣсный	ვიწრო, მჭიდრო
<i>აჭაა</i>	Рѣдкий	თხელი
<i>ამიუხუ</i>	Лишний	ნამეტანი

<i>აქცა</i>	Близкій	ახლო, მახლობელი
<i>აჰარა</i>	Далекій	შორი, შორეული
<i>აითაქი</i>	Задній	უკანა
<i>აჰქიაი</i>	Передній	წინა
<i>აბარაქი</i>	Боковой	გვერდისა
<i>აფაი</i>	Нижній	ქვემოთი
<i>ააქი</i>	Верхній	ზემოთი
<i>აბჟარაი</i>	Средній	შუათანი
<i>ათაურ</i>	Пустой	ცარიელი
<i>აზნა</i>	Полный	სავსე
<i>ზრჰუდრუ</i>	Дорогій	ძვირი, ძვირფასი
<i>იმარჯა</i>	Дешевый	იაფი
<i>იყარჯა</i>	Полезный	სასარგებლო
<i>იუთაქრჰა</i>	Нужный	საჭირო
<i>აბაა</i>	Гнилой	დამწალი
<i>აუქია</i>	Чистый	წმინდა
<i>აქი</i>	Грязный	ცალსიანი, უწმინ- დური
<i>აფერძია</i>	Пахучий	სუნანი
<i>ზრფრგა</i>	Вонючий	მურალი
<i>აგუჯა</i>	Пріятный	სსიამოვნო
<i>აბაანერ</i>	Дрянной	ცუდი
<i>აკანჯა</i>	Вялый	დამკნარიდუნდული

inkrǎr
ayǵjaǵy
agymǵa
ajlaǵer
ǵarǵazǵarǵyǵa
ǵazǵyn
aǵry
amlaǵloǵy
aǵa iǵkynoǵy
aǵyartǵa
aǵaa
aǵryǵr
aǵa
aǵaa
aǵa
amaǵra
ǵǵaǵy
iǵǵyǵyǵy
iǵaǵyn
aǵryǵa
aǵaǵaǵyǵa
aǵaǵer

Увидшій
 Мерзкій
 Гладкій
 Помятый
 Давнишний
 Старый
 Новый
 Съдой
 Молодой
 Годный
 Сладкій
 Кислый
 Горькій
 Солёный
 Горячій
 Жаркій
 Теплый
 Холодный
 Замерзшій
 Конный
 Пѣшій
 Сигнальный

დამტკნარი
 მსამეგლო
 დამუტხული
 დიდისნისა
 ძველი
 ახალი
 ტადო
 ახალი, ახალ-გაზდა
 გამოსადეგი
 ტბილი
 მუჟე
 მჟარე
 მლაძე
 ცხელი
 თბილი
 ცივი
 გაყინული
 ცხენოსანი
 მძვეითი
 სანიშნო

<i>ინახუა</i>	Осѣдлый	ბინადარი
<i>არადაცუნ</i>	Здѣшній	ქურო
<i>ყადაცუნ</i>	Тамошній	იქურო
<i>ცრკუნ</i>	Чужой	სხვისა
<i>ცუნაცუნ</i>	Свой	ხემი, შენი, იმისი
<i>იყრუა ანცრუჯა</i>	Жадный	სარბი, გუემადარი
<i>იმლაიუა</i>	Голодный	მშიერი
<i>აქვ ვრჯარაზფა-</i>	Сытый	მადლარი
<i>ხეუ</i>		
<i>ივრმაუა</i>	Жажущий	მწუკრვლე
<i>ვრბჯიდრუუ</i>	Голосистый	სამადლო
<i>აბჯიუკჯა</i>	Звонкій (голосъ)	
<i>აბჯთაგურ</i>	Сильный	სამასული
<i>აბჯიტაქუაე</i>	Хриплый	
<i>აბჯიდრუ</i>	Громкій	სმოიარე
<i>ადააქვ</i>	Крикливый	მეგირალა
<i>ცრუცრ</i>	Любезный	საყვარელი
<i>ბჯა ებაბარა</i>	Дружный	მეგობრული
<i>იურ იყანახუა</i>	Любовный	არბიყიანი
<i>ყვრკუყვუა</i>	Надежный	საიმელო
<i>აგარჟუ</i>	Смѣшной	სასცილო
<i>აჰამტა</i>	Дареный	ნახუქარი

აგააქა	Постный	სამარხვო
ააჯაიჩუ	Пьяный	მაგრალო
აუც ჯუაჟაჩუა	Трудолюбивый	ურომის მოუვარე
აიწყლარა	Привыкший	შეჩვეულო
აგურჯარა	Радостный	სასისარულო
აჟუმარცხ	Веселый	შხიარულო
ამაიწყა	Покорный	მორხილო
ანგა ელაჟჩუ	Развалинный	ღარღვეულო, ხანგ- რეგო
აუაჯალაუ	Сонный	შინარე
აჯალა	Словесный	სიტყვიერო
ეჯაგაჟაუ	Составной	შედგენილო
აჯმაქც	Спорный	სადავო
ამაჟუცხ	Услуживый	მასიამგებელი
ჯუჯაუჩუ	Усердный	ერთეულო
იწყა		
აამრტაწყა	Възливый	ზრდილო, თავაზიანი
ამურჩი	Скромный	წყნარი
აიიგააწყუ	Ядовитый	შხამიანი
აკრ	1	ერთი
ერბა	2	ორი
ხრჟა	3	სამი
ჟჟერბა	4	ოთხი

<i>xyda</i>	5	სუთი
<i>ფრბა</i>	6	მძვსი
<i>ბჟრბა</i>	7	შვილი
<i>აბა</i>	8	რვა
<i>ვიბა</i>	9	ცხრა
<i>ვაბა</i>	10	ათი
<i>ვეჯა</i>	11	თერთმეტი
<i>ვააა</i>	12	თორმეტი
<i>ვააა</i>	13	ცამეტი
<i>ვექუი</i>	14	თოთხმეტი
<i>ვიოხუ</i>	15	სუთმეტი
<i>ვააფ</i>	16	თექვსმეტი
<i>ვექბჟქ</i>	17	ჩვიდმეტი
<i>ვააა</i>	18	თვრამეტი
<i>ვექვი</i>	19	ცხრამეტი
<i>აოვა</i>	20	ოცი
<i>აოვეაკრ</i>	21	ოც და ერთი
<i>აოვეაერბა</i>	22	ოც და ორი
<i>აოვეაერნა</i>	23	ოც და სამი
<i>აოვეაერნბა</i>	24	ოც და ოთხი
<i>აოვეაერხუბა</i>	25	ოც და სუთი
<i>აოვეაერფრბა</i>	26	ოც და მძვსი

<i>აფხვეჯბჟრბა</i>	27	ოც და შვიდი
<i>აფხვეჯააბა</i>	28	ოც და რვა
<i>აფხვეჯჯბა</i>	29	ოც და ცხრა
<i>აფხვეჯჟაბა</i>	30	ოც და ათი
<i>აფხვეჯკა</i>	40	ორმოცი
<i>აფხვეჯლაბა</i>	50	ორმოც და ათი
<i>აფხვეჯმა</i>	60	სამოცი
<i>აფხვეჯნაბა</i>	70	სამოც და ათი
<i>აფხვეჯობა</i>	80	ათხმოცი
<i>აფხვეჯპაბა</i>	90	ათხმოც და ათი
<i>აფხვეჯყა</i>	100	ასი
<i>აფხვეჯრ</i>	101	ას ერთი
<i>აფხვეჯსაბა</i>	102	ას ორი
<i>აფხვეჯთ</i>	200	ორ ასი
<i>აფხვეჯუ</i>	300	სამ ასი
<i>აფხვეჯფ</i>	400	ათხ ასი
<i>აფხვეჯც</i>	500	ხუთ ასი
<i>აფხვეჯძ</i>	1000	ათასი
<i>აფხვეჯწ</i>	10000	ათი ათასი
<i>აფხვეჯჭ</i>	Первый	პირველი
<i>აფხვეჯხ</i>	Второй	მეორე
<i>აფხვეჯყ</i>	Третий	მესამე

ჟჳთვერ

აჳვერ

ჳჳჳჳჳ

სარა

სრჳრ

სარა სრლა

სარა სრჳრჩა

ჳარა

ჳარა ᳵჳრ

ᳵჳრ

ჳარა ᳵლა

ჳარა ᳵჳრჩა

ᳵჳ

ჳარა იჳრ

იჳრ

ᳵჳლა

ᳵბრჳი იჳრ

ლარა

ლარა ლჳრ

ლჳრ

ლარა ლლა

ლალჳრჩა

Четвертый

Пятый

Пара

Я

Мнѣ

Мною

Обо мнѣ

Ты

Тебя

Тебѣ

Тобою

О тебѣ

Онѣ

Его

Ему

Имѣ

О немѣ

Она

Ея

Ей

Ею

О ней

მეოთხე

მეხუთე

წყვილი

მე

ჩემით

ჩემზე

მე

შენით

შენზე

ის

ამის

ამს

ამით

ამზე

ის (მდებარული)

ამის (მდებარული)

ამს (მდებარული)

ამით (მდებარული)

ამზე (მდებარული)

<i>hara</i>	Мы	
<i>hazr</i>	Насъ	ჩვენ
<i>hara hazr</i>	Намъ	
<i>hara hala</i>	Нами	ჩვენით
<i>hara hazrha</i>	О насъ	ჩვენზე
<i>yara</i>	Вы	
<i>yrzr</i>	Васъ	თქვენ
<i>yara yrzr</i>	Вамъ	
<i>yara yrla</i>	Вами	თქვენით
<i>yara yrzrha</i>	О васъ	თქვენზე
<i>yrm</i>	Они	ისინი
<i>hrer</i>	Ихъ	იმათი
<i>dara przr</i>	Имъ	იმათ
<i>dara prla</i>	Ими	იმათი
<i>yrm przrha</i>	О нихъ	იმათზე
<i>c'er</i>	Мой	ჩემი
<i>cas'er</i>	Моего	ჩემს
<i>yer</i>	Твой	შენი
<i>ap'rij</i>	Этотъ	ეს
<i>ym</i>	Этимъ	ამით, ამებს
<i>darban prya</i>	Который	რომელი
<i>darban</i>	Кто	ვინ

ჯაკუჯი
 იჯერდა
 სხატა
 ბასუ, აზაფალა
 ჯეგი იშეიბაკრუ
 ჯაგი
 აფი
 აკგჯი
 აკურა
 სკუეჟმ
 აზაზარა
 ანჩარა
 აჟიარა
 აჟეჟრა
 აგგარა
 სიახრჩუეჟმ
 სიატაბუეჟმ
 ნატრუ იკუსფაუ-
 ეჟმ
 სანატრუ იკუსფაუმ
 ლახჯი იტაჟეჟმ
 იტაბუნ ჯახუეჟმ

Что
 Чей
 Самъ
 Каждый
 Весь
 Все
 Никто
 Ничто
 Божиться
 Присягать
 Вѣровать
 Молиться
 Благословлять
 Проклинать
 Поститься
 Кланяться
 Поклоняться
 Уважаю
 Презираю
 Благодарю

რა
 ვისი
 თვითონ
 თვითოეული
 სრული, სულ
 სულ
 არავის
 არაფერი
 ღოვცება
 ფიცის მიცემა
 ჩემუნება
 ლოცულობა
 კურთხევა
 წევა
 მარსულობა
 თავსუკრავ
 თაყვანს ვცემ
 ზავცვს ვცემ
 შეურაცხ ვეოფ
 მადლობას ვმცემო

სრჯაუჩაყუეჲმ
 აჯუჩარა
 სჯაუავიყუეჲმ
 აჩარა
 ჩაიყავიყუეჲმ
 ჳრსტუამ
 ავიცა ეტაჩარა
 სრუჩაყუეჲმ
 საზრჩუეჲმ სრჯა
 იანკრუეჲმ
 მაყაზრჩუეჲმ
 საზრჩაჲჲმ
 საშიყუეჲმ
 სჭაყუეჲმ
 აუჩიხურაჩუეჲმ
 იხასჭაყუეჲმ
 სყავაყუეჲმ
 სრუეჲმ
 სიყუეჲმ
 სყურეყუეჲმ
 სყურეყუეჲმ აყურ
 ვარა

Ругаю

Ругаюсь

Говорю

Сказать

Разговариваю

Молчу

Разсказываю

Прошу

Упрашиваю

Отказываю

Соглашаюсь

Жалуюсь

Спрашиваю

Отвѣчаю

Вѣрю

Сомнѣваюсь

Смѣюсь

Плачу

Радуюсь

Грущу

ვლანძღვ

ვილანძღები

ვეუბნები

თქმა

ვლანარკობ

ჩუმი ვარ

ვლანარკობ

ვთხოვ

ვესვეწები

უარს ვეუბნები

ვეთანხმები

ვჩივი

ვკითხულობ

მასუხვამლეგ

მწამს

ვეძგნეულობ

ვიცინი

ვცირი

მიხარობ

ვიურვი

სეღოტოყეჲმ
ძრეღუღეჲმ
სალამისტუეჲმ სა-
ლამთარა
ჩაიღუფეჲმ
სრსაცუეჲმ
უადსიჩხეჲმ
ჩჩაღეჲმ
აიყასეჲმ
სრეუმარეჲმ
სკუაშეჲმ აკუა-
შარა
ამიზგაეჲმ
აწსეასრეჲმ
ჩაბჯაღეჲმ
ძრეჩჩაეჲმ არ-
ჩაარა
სიჭხეჲმ
ძრეღუაჩხაეჲმ
ძრეღუასჩჩაან
ძრეუჩჩეღუჩ აურ-
ჩეჩა

Утѣшаю
Цалую
Здороваясь

Прощаюсь
Гошу
Поздравляю
Ираздную
Пою
Играю
Пляшу

Веселюсь
Пьянствую
Совѣтую
Обыщаю

Требую
Люблю
Влюбляюсь
Ненавижу

გნუგეშობ
გპოტნი
მოგიკითხავ

გამოგეოსოგები
სტუქოთ ვარ
ულოტავ
გღღესსწულობ
გძღერი
ვთამაშობ
ვთამაშობ

გმსიარულობ
ვლოთობ
ურჩევ
იმედს ვაძღევ

ვიბარებ
მიეგარს
შევიეგარებ
მძულს

იგუჯაჯგაყეჲმ
ძრცრწყაყეჲმ
სრყაყეჲმ
იძააბრუნ
იგუაბჟაყეჲმ
საკუყეყეჲმ
აბგჟაჲსტაჟამ
სააჟაყეჲმ
აჟაჲსტა
იჟაჲსტაყეჲმ
სგუჟაყეჲმ
იგუჟაყეჲმ
სგუჟაყეჲმ
მაპაჟაყეჲმ
სააჟაყეჲმ
სტაჟაყეჲმ
სგუჟაყეჲმ
იძაჟაყეჲმ
სგაჟაყეჲმ
საჟაყეჲმ
საბააჟაყეჲმ
სეჟაყეჲმ

Забочусь
Пугаю
Пугаюсь
Хочу
Желаю
Надѣюсь
Стараюсь
Раскаиваюсь
Удивлять
Удивляюсь
Подозрѣваю
Рѣшаюсь
Сомнѣваю
Отрекаюсь
Ошибаюсь
Стыжусь
Скучаю
Терплю
Болю
Стою
Худею
Поправляться

გზრუნავ
ვაშინებ
ვაშინდები
შინდა
შსურს
ვიმელოვლობ
ვცდილობ
ვინანებ
ვაკვირებ
ვიკვირს
ვიტყვებ
ვალწუხებ
ვიტყვებ
უვარს ვეოფ
ვცდები
მრცხვენინან
მოწვენით ვარ
ვითმენ
ავანცუოფობ
ვაბნებს
ვაბნები
ვაბოლები

საყურყუემ
სრყიტოუნ
ისხაითყუემ
საყუყუემ
საყუყაყამ
ისრჩაბრყუემ
აჩაბააისრბყუემ
იზრყოემ
საზრშაჰატრუნ
ისრბდრყუემ
დადუცარყუემ
ისრჩარყუემ
სეცრჩარყუემ
ოადრსითყუემ
აკრჩივრსთეყუემ
ივდრყუემ
ისვდრყამ
ისრჩრყუემ
ისჩრყუემ
აყუსიამყუემ
სეასრჩიყრლყუემ
სრყუაჩრყუემ

Думаю
Помню
Забываю
Понимаю
Непонимаю
Доказываю
Наказываю
Прощаю
Свидетельствую
Увѣдомляю
Запрещаю
Приготовляю
Приготовляюсь
Посылаю человека
Посылаю посылку
Знаю
Не знаю
Учу
Учусь
Цѣню
Привыкаю
Помогаю

გვიქრობ
მსსოვს
ვივჩეებ
მესმის
არ მესმის
გაბტოცებ
გსჯი
შვამებ
გმოწმობ
გაცნობებ
დაუძლი
გამზადებ
გემზადები
კაცსა გვზავნი
ამანას გვზავნი
ვოცო
არ ვიცი
გსწავლი
გსწავლობ
გავსებ
ვეჩვეო
გუბელი

<i>ძრცხუყუყუემ</i>	Лечу	გსწამლობ
<i>დალსრცუემ</i>	Вылечиваю	ვარჩენ
<i>ცერცხუყურუემ</i>	Лечусь	გსწამლობ ჩემთვის
<i>სამსრუემ</i>	Вылечивать	ვარჩები
<i>აიასნრცხუემ</i>	Открываю кровь	სსსლს ვიშვებ
<i>აღაჯარა</i>	Живу	ვესოვრებ
<i>სრცაუნ</i>	Есмь	ვარ
<i>სრცუემ</i>	Рождаюсь	ვიბადები
<i>სრცხაუემ აჯარა</i>	Рощу	ვიზღები
<i>უჩრცდაასხუემ</i>	Женюсь	ვიქორწინებ
<i>ააჯასუაუემ</i>	Выхожу замужь	ქმარს ვირთავ
<i>სრცბაურუემ</i>	Вдовью	ვეპროვლები
<i>სრცსუემ</i>	Умираю	ვეპვები
<i>ააბძრცურუემ</i>	Убиваю человека	გვლავ ვკვს
<i>იცურუემ</i>	Убиваю скотину	გვლავ პირუტყვს
<i>ძრცოურუემ</i>	Хороноу человека	ვმარსავ ვკვს
<i>იჯოურუემ</i>	Хороноу животное	ვმარსავ პირუტყვს
<i>დაურნსრცურუემ</i>	Спасаю	ვადვარჩენ
<i>ცერცაჯაუემ</i>	Спасаюсь	ვადვარჩები
<i>იჯბაუემ</i>	Вижу	ვხედავ
<i>სახუაუურუემ</i>	Смотрю	უუურებ
<i>ისაჩაუემ</i>	Слышу	შესმის

<i>სრგრძაყეჲმ</i>	Слушаю	უურს უვღებ
<i>საფრძაყეჲმ</i>	Нюхаю	ვენოსავ
<i>სემსაყეჲმ</i>	Чихаю	ცხვიოს ვაცემინებ
<i>ისფრყეჲმ</i>	Ъмъ	ვსტამ
<i>აკრრცფაყეჲმ</i>	Наѣдаюсь	ვსლგებო
<i>ისდაგრყეჲმ</i>	Жеваю	ვლგტავ
<i>ილბააზძრყეჲმ</i>	Глотаю	ველანავ
<i>აკრრქეაწრყეჲმ</i>	Кормлю	ვატემევ
<i>სრმლაიყეჲმ</i>	Голодаю	ვშიშშილობ
<i>იზიერყეჲმ</i>	Пью	ვსვამ
<i>ისრქიერყეჲმ</i>	Пою	ვასმევ
<i>აჰრშა სარგყადრ- ყეჲმ</i>	Страдаю (жаждою)	ვიტანჯები წეურვო- ლით
<i>ისყაყეჲმ</i>	Сосу	ვენოვ
<i>სახაყეჲმ</i>	Курю	ვენევ
<i>სკაჯიურყეჲმ</i>	Плеваю	ვაფუროსებ
<i>სრჟეჲმ</i>	Лежу	ვენეარ
<i>სრჟეყეჲმ</i>	Ложусь	ვენებო
<i>სრქერსიყაყეჲმ</i>	Отдыхаю	ვისვენებ
<i>სრყაჲმ</i>	Сплю	შინავს
<i>სარქარქრყეჲმ</i>	Храплю	ვსვრინავ

<i>სრჳსრლაზგაააზერ- ყეჲმ</i>	Дышу	გსუნოქგ
<i>სრჳსრსრჳულაჳრჳ- ეჲმ</i>	Задыхаюсь	სული მიეუბღება
<i>სეარჳასყეჲმ</i>	Зѣваю	ვამთქნარებ
<i>სემჳყეჲმ</i>	Кашляю	გასველებ
<i>სეარჳყეჲმ</i>	Просыпаюсь	ვიღვიძებ
<i>ბრსრრეარჳყეჲმ</i>	Бужу	ვალვიძებ
<i>სეაჳჳ</i>	Сижу	გზივარ
<i>სეაყეჲმ</i>	Сажусь	გვჯლები
<i>სვრლაჳჳ</i>	Стою	ვღებვარ
<i>სვრლყეჲმ</i>	Встаю	ვღებბი
<i>სნრდყეჲმ</i>	Хожу	ღავდივარ
<i>სიჳაჳჳრსლაყეჲმ</i>	Спотыкаюсь	გბორძიკობ
<i>სკაჳაყეჲმ</i>	Падаю	გეცემი
<i>სრჳაყეჲმ</i>	Иду	მივდივარ
<i>საჳყეჲმ</i>	Прихожу	მივდივარ
<i>საჳრჳრჳყეჲმ</i>	Возвращаюсь	ღავბრუნდები
<i>სბრჳულაყეჲმ</i>	Ухожу	გავდივარ
<i>სნრდვრლაყეჲმ</i>	Захожу	გზსვე შევდივარ
<i>სასნალყეჲმ</i>	Вхожу	შევდივარ
<i>საჳკჳაყეჲმ</i>	Обхожу кругомъ	გარს უვლი

სძრღვრეჲმ
 სთაყა სნეჲეჲმ
 სთაყა სძრღუნ
 სრჯაყეჲმ
 სურრეჲმ
 სრურეჲმ
 სრჳულრეჲმ
 სჩაჳრეჲმ
 სრჳურეჲმ
 იკასყაყეჲმ
 საიჲთჳუნ
 იონასყალეჲმ
 სრჳაჳრეჲმ
 სახჳრეჲმ
 სჩაჳრსეჲმ
 ეჲრსყაყეჲმ
 იჲერსჳრეჲმ
 იჲერსჳეჲმ
 სრჳაყეჲმ
 სრჳეჲმ
 სრჳეჲმ

Выхожу
 Бѣгу
 Бѣгаю
 Плаваю
 Летаю
 Прыгаю
 Лѣзу
 Ползаю
 Скользю
 Гоню
 Гонюсь
 Загоняю
 Догоняю человека
 Догоняю скотину
 Перегоняю
 Разгоняю
 Кличу
 Перекликиваюсь
 Кричу
 Зову
 Свищу

გამოგდიგარ
 მიგრბიგარ
 ღაგრბიგარ
 გჳურავ
 ვგრინავ
 გსტეგარ
 გტოტღებო
 მიგლოღავ
 გსსლტებო
 ვრებ
 მიგღებ
 ჰეგრეგავ
 მოგეწევი კაცს
 მოგეწევი ჰირუტევის
 ვავასწრობ
 ღავფანტავ
 ვუგებო
 ხმს მიგტეპ
 ვუქასი
 ვეგებო
 ვესტეგარ

<i>ასარქაღალ-ასრჩუ- ეჲმ</i>	Звоню	ვრეგ
<i>სიქოაყეჲმ</i>	Обманываю	ვატყუებ
<i>სრჩურუნ</i>	Жду	ვოცდო
<i>სრჯრჩურყეჲმ</i>	Дожидаюсь	გუცდო
<i>სრჩუაყეჲმ</i>	Ищу	გეძებ
<i>სრცოუნ</i>	Нахожусь	ვიყოფები
<i>საპრლყეჲმ</i>	Встрѣчаю	შეგვევრები
<i>ისაქრყეჲმ</i>	Караюлю	გუყარულებ
<i>ისკრყეჲმ</i>	Ловлю	ვიჭერ
<i>ამააბყარა</i>	Блуждаю	ღაგეთრევი
<i>საუარყაყეჲმ</i>	Заблуждаюсь	ვცდები
<i>სერსყაარყეჲმ</i>	Скрываюсь	ვიმალები
<i>ძრეყაარყეჲმ</i>	Скрываю	ვიმაღვ
<i>ისყაარყეჲმ</i>	Храню	} ვინახვ
<i>სეივრყეჲმ</i>	Берегу	
<i>სერსაქაყეჲმ</i>	Берегусь	უფთხილდები
<i>ქაბაყეჲმ</i>	Беру	ვიღებ
<i>ისყუყრყეჲმ</i>	Собираю	გპრეგვ
<i>ელსრჩერყეჲმ</i>	Разбираю	ვარჩევ
<i>ქალსრჩუაყეჲმ</i>	Выбираю	ამოვარჩევ
<i>იმსარყეჲმ</i>	Отнимаю	ვარამეგ

<i>იქრმცაღრუეჲმ</i>	Отнимаю у многихъ	გართმევ ბევრს
<i>სრრკუჲმრუჲ</i>	Владѣю	ვევლიაბ
<i>იმაწრუეჲმ</i>	Служу	ვემსსურებო
<i>იწრწცაღრუეჲმ</i>	Даю въ займы	გასესსებ
<i>იწცაღრუეჲმ აწრა</i>	Занимаю	გესესსულაბ
<i>იწრწრუეჲმ</i>	Теряю	} ვმარგავ
<i>იწრწაუეჲმ</i>	Лишаюсь	
<i>იწაუეჲმ</i>	Даю	ვამღევ
<i>ემეჲმრუეჲმ</i>	Отдаю	უბან ვამღევ
<i>იწრუეჲმ</i>	Дарю	ვახუტებ
<i>სალაღუჲმ -</i>	Участвую	ემონაწილეობ
<i>აუცუეჲმ</i>	Работаю	ემუშაობ
<i>სააჲმუეჲმ</i>	Лѣнюсь	ემსარმცობ
<i>იდაწრუეჲმ</i>	Дѣлаю	ვაკემებ
<i>სალაგაუეჲმ</i>	Начинаю	ვიწყობ
<i>იწრწრცაღრუეჲმ</i>	Кончаю	ვათავებ
<i>საწახეუეჲმ</i>	Читаю	ემკითსულობ
<i>იჯეუეჲმ</i>	Пишу	ემწერ
<i>ასახჯა ჯერუეჲმ</i>	Рисую	ემხატავ
<i>მარწრ მანრადუეჲმ</i>	Перевожу	ვთარემნი
<i>სხუხაღრუეჲმ</i>	Торгую	ემკრობ

<i>იხარაყეჲმ</i>	Покупаю	გვიღულობ
<i>იტყეყეჲმ</i>	Продаю	გვიღი
<i>აუდუნირქმეყეჲმ</i>	Продаю (дорого)	გვიღი (ძვირად)
<i>მარჯალა იტყეყეჲმ</i>	Продаю (дешево)	გვიღი (ოფად)
<i>სბეჯარყეჲმ</i>	Богатъю	გმდიდრდები
<i>სრუცხარყეჲმ</i>	Бѣднѣю	ვლარობდები
<i>ინრცარყეჲმ</i>	Трачу	გხარჯავ
<i>ანრა</i>	Издерживаю	
<i>ინხასტასეყეჲმ</i>	Мотаю деньги	გვანჯავ ფულს
<i>ძრჯოაყეჲმ</i>	Обманываю	ვატყუებ
<i>სრჯიყეჲმ</i>	Ворую	ვიპარავ
<i>სასარყეჲმ</i>	Мѣняю	უტული
<i>აჲარა ურგარა</i>	Мѣняю деньги	ვახურდავებ ფულს
<i>ისყაყეჲმ</i>	Мѣрю	გზომავ
<i>ისაკანანყეჲმ</i>	Вѣшу	გსწინავ
<i>ისიჯაჯრყეჲმ</i>	Считаю	ვიგლი
<i>ეჯსრჩაყეჲმ</i>	Умножаю	ვაძრავლებ
<i>ეჯსრჩაყეჲმ</i>	Уменьшаю	ვაძვირებ
<i>სარყეჲმ</i>	Тяну	გსწევ
<i>ისრჩაჯყეჲმ</i>	Таскаю	ვიარავ
<i>ძრჯეყეჲმ</i>	Веду	ვიმეყავს

<i>დააზგრუეჲმ</i>	Привожу	მოძეავს, მოძექვს
<i>ძრძრღვგრუეჲმ</i>	Увожу	მიძეავს
<i>ჯაჯგაუეჲმ</i>	Везу	მიძექვს
<i>ეჲმჯაჯგრუეჲმ</i>	Перевожу	ვადამძექვს
<i>იძრჩჭრსუეჲმ</i>	Двигаю	ვსძრავ
<i>ძრცრჲმტრუეჲმ</i>	Отправляю	ვისტუმრებ
<i>ცრრუეჲმ</i>	Переправляюсь	ვადგდივარ
<i>ეცრლასნრდუეჲმ</i>	Бду (верхомъ)	მივდივარ ცხენით
<i>ნუდუაყალა სნრ- დუეჲმ</i>	Бду (шагомъ)	მივდივარ ხელა ცხე- ნით
<i>სკუარყუასყაუეჲმ</i>	Бду (пногодью)	მივდივარ თოხნარკით
<i>სჭრჩყუასყაუეჲმ</i>	Бду (рысью)	მივდივარ ხორთით
<i>ეცრა სრეუეჲმ</i>	Скачу	მივატყენებ
<i>ეცრლასყუმარუეჲმ</i>	Джигитую	ვჯიგითობ
<i>ეცრლასყულუეჲმ</i>	Дѣлаю (набѣгъ)	ღავესსმ.
<i>ეჭაჭრუეჲმ</i>	Заряжаю	თოფს ვსენავ
<i>ჯაკუცკრუეჲმ</i>	Прицѣливаюсь	ვეუნიშნავ თოფს
<i>საქრსუეჲმ</i>	Стрѣляю	თოფს ვისერი
<i>აბჯარბაჯან ტჯრჩ- ერუეჲმ</i>	Паю (изъ пушки)	ვისერი წარბასნი- ღამ
<i>აყყურა ჯაქრჩაქრ- უეჲმ</i>	Попаду (въ цѣль)	ნიშნში მივარტყავ

დრცაყეჲმ
 დრკნობჲანრ აჲრა
 დრკნაჲანრ, აჲრა
 აერსაკუფყეჲმ
 სერზიფრყეჲმ
 სათჲერლყეჲმ
 აკუადრრაკუფრყე-
 ჲმ
 აკუადრრაკუსაჲრყე-
 ჲმ
 აკურაფასფრყეჲმ
 აკურა აერსაყეჲმ
 სააჲსაყეჲმ
 აერ ლაჲგა ვაჲგა-
 ყეჲმ
 სკირკირყეჲმ
 სრეჲიურყეჲმ
 იურსგრყეჲმ
 სკუადრყეჲმ
 ისრრდყუყეჲმ
 დრცაყარყეჲმ
 დრყურჲკყეჲმ

Раню
 Разстрѣливаю
 Вѣшаю
 Сажусь (на лошадь)
 Слѣзаю (съ лошади)
 Останавливаюсь
 Съдаю
 Разсѣдываю
 Взнуздываю
 Разнуздываю
 Устаю
 Вожу (лошадь)
 Ржу
 Лаю
 Рѣжу
 Страдаю
 Давлю
 Душу
 Царапаю

ღვეჭრი
 თოფით ვხვრეკავ
 ხმაოგვიღებ, ხმაო-
 ვასწობ
 ვჯდები (ცხენზე)
 ხმოვლივარ (ცხე-
 ნიღამ)
 დავდები
 ვკამხავ
 უხეიროს მოვსხნი
 აღვირს უკეოებ
 აღვირს შევსხნი
 ვილაღები
 დამეავს (ცხენი)
 ვხვისხინებ
 ვმეფავ
 ვჭრი
 შეწუხებული ვარ
 ვტყეღავ
 ვასწობ
 ვფხატნი

<i>ძრზძრეფუეჲმ</i>	Щипаю	გსქეჲვც
<i>იგუდასრრერუეჲმ</i>	Дразню	ვაჟვრებ
<i>ძრცრრეჲუაჲეჲმ</i>	Сержу	გგულისებ
<i>სგუაანსრდაჲჲ</i>	Сержусь	გვავრობ
<i>სანქრუეჲმ</i>	Бѣшусь	გვოჲღები
<i>სრესრუაჲჲაჲეჲ- ჲმ</i>	Важничая	გმედიღურებ
<i>სგუდალაჲჲ</i>	Жалю	მეკოღება
<i>ეინსრრუერუეჲმ</i>	Мирю	ვაზავებ, ვარივებ
<i>სიეჲგუბზრეჲეჲმ</i>	Ласкаю	გუჲგვამებ
<i>იმასკრუეჲმ</i>	Спорю	გბახობ
<i>ჰაგუაჲბაგრუეჲმ</i>	Ссорюсь	გჩხუბობ
<i>სრისუეჲმ</i>	Ударяю	ღავარცყავ
<i>ჲაასრრახუეჲმ</i>	Бью	გცემ
<i>ჰაჲსუეჲმ</i>	Дерусь	გჩხუბობ
<i>ჰაჲჲუერუეჲმ</i>	Борюсь	გჭიღობთ
<i>სიჲაჲეჲმ</i>	Одольваю	გაჲობებ
<i>სეალსრრარუეჲმ</i>	Бросаюсь	გადავარღები მალ
<i>საჲრრაგლუეჲმ</i>	Сопrotивляю	ლიღამ
<i>სერსაჲრაჲეჲმ</i>	Защищаю	გმწინააღმდეგები
<i>აჲაჲჲისტრუეჲმ</i>	Отпускаю (на волю)	გოგერებ
<i>სუაგუეჲმ</i>	Пашу	გავუჲვებ თაგისუფ- ლად
		გსხავ

<i>ისტამყეჲმ</i>	Бороню	გვარცხავ
<i>ილასწყეჲმ</i>	Стью	ვიესავ
<i>იზბრწყეჲმ აგა</i>	Собираю (хлебъ)	გბრეგ (პურსა)
<i>იტაზგალყეჲმ</i>	Убираю	ავიღებ
<i>ისრხარყეჲმ</i>	Жву	გპეკ
<i>ისრხოყეჲმ</i>	Сушу	ვასმობ
<i>ისრხარხოყეჲმ</i>	Молочу	გლქვ
<i>აღშანრზბრყეჲმ</i>	Вью	ვანიაგებ
<i>ატასრხარყეჲმ</i>	Кошу сѣно	ვთიბავ თივასა
<i>ისრაყეჲმ</i>	Полю	გმალავ
<i>აზრაწყეჲმ</i>	Поливаю	გრწეგ
<i>ილბასრხერყეჲმ</i>	Сваливаю	ხამოვერო
<i>იეაჩაყეჲმ</i>	Связываю	შეგბრავ
<i>ჯადრჩაალყეჲმ</i>	Привязываю	მიგაკრავ
<i>იეაჩყეჲმ</i>	Завязываю	შეგბრავ
<i>ისოყეჲმ</i>	Плету	ვსწნავ
<i>ინრვხოყეჲმ</i>	Рву	ვხეგ
<i>იერცარყეჲმ აყრჩ</i>	Срываю (плоды)	მოგბრეგ (სესილსა)
<i>იწრცარყეჲმ</i>	Вырываю	ამოგვლევ
<i>იწაწყეჲმ</i>	Зарываю	ხავულავ
<i>იბრმრყეჲმ</i>	Открываю	ავსლი
<i>ჯასრმრყეჲმ</i>	Отворяю	გავღებ

<i>იჭრჯაყეჲმ</i>	Закрываю	ღაგხურაგ
<i>იყუცზრეჲმ</i>	Кладу	ღაგღებ
<i>იყუცრგერლეჲმ</i>	Ставлю	ღაგღეამ
<i>იყრგერლეჲმ აა- ნრ</i>	Строю (домъ)	ავაშენებ (სახლსა)
<i>ინყრგერლეჲმ</i>	Разрушаю	ღაგაშტეგ
<i>ინრცგრეჲმ</i>	Рублю	გბჭრი, ვბეზავ
<i>იარსყეჲმ</i>	Отрублю	ვაგჭრი
<i>ეაყაყეჲმ</i>	Пилю	გხერსავ
<i>იყურეჲმ</i>	Стругаю	გრანღავ
<i>ინრცერერეჲმ</i>	Ломаю	ვაშვგრეგ
<i>ინჟასტასყეჲმ</i>	Порчу	ვაფუტებ
<i>სბაყეჲმ</i>	Гнию	ვღანები
<i>სყუანყეჲმ</i>	Плѣснѣваю	ვობღები
<i>ისყიყეჲმ</i>	Мараю	გხგრი
<i>ისრრუჯაყეჲმ</i>	Чищу	გხმენღ
<i>ისრჩარეჲმ</i>	Исправляю	გახორებ
<i>იკასრჯეჲმ</i>	Бросаю	ვღაგაგღებ
<i>იკლასზრეჲმ</i>	Втыкаю	საურჭობ
<i>იკლრჯდრეჲმ</i>	Продѣваю	ვაუერი
<i>იტასრგლეჲმ</i>	Вставляю	ხავსვამ
<i>ისრშაყეჲმ</i>	Кручу	გვრებ

<i>iāscr̄ax̄ayeym</i>	Нагибаю	ვაღუღრებ
<i>ikr̄lc̄q̄jayeym</i>	Прорѣзываю	ვაგსტრო
<i>ikr̄d̄caṅal̄yeym</i>	Прибиваю	მივაკრავ
<i>ikr̄lc̄ŷ̄r̄yeym</i>	Просвѣрляваю	ვზვრეტ
<i>ad̄r̄yut̄as̄f̄r̄yeym</i>	Прививчиваю	მივებურღავ
<i>jak̄ȳsf̄r̄yeym</i>	Прикладываю	მივაღებ
<i>ic̄r̄r̄q̄īȳyeym</i>	Придавливаю	ღავატორებ
<i>ex̄j̄nc̄r̄r̄hal̄yeym</i>	Прицѣпляю	მივაკრავ
<i>jad̄ac̄r̄n̄cyeym</i>	Нанизываю	ავასხავ ძაფსა
<i>ic̄f̄l̄ayeym</i>	Клею	ვაწებობ
<i>ic̄ŷ̄r̄ayeym</i>	Мажу	შეველესავ
<i>ic̄ŷ̄r̄yeym</i>	Крашу	ვღებავ
<i>jax̄j̄ŷ̄r̄yeym</i>	Трю	ვზვლავ
<i>ic̄ŷ̄yeym</i>	Брѣю	ვჭარსავ
<i>ic̄r̄r̄q̄ȳd̄yeym</i>	Стригу	ვპრეტ
<i>ic̄ŷ̄ayeym</i>	Крою	ვაშოვტრო
<i>ic̄zāar̄yeym</i>	Шью	ვბერავ
<i>ic̄f̄r̄yeym</i>	Мою	ვრეცხავ
<i>jax̄j̄c̄r̄r̄īr̄yeym</i>	Полоскаю	ვაველებ
<i>ic̄r̄r̄n̄cāyeym</i>	Мочу	ვახველებ
<i>ik̄ac̄ŷ̄yeym</i>	Лью	ვახსამ
<i>ic̄ŷ̄k̄ac̄ŷ̄yeym</i>	Разливаю	ღავღვრო

<i>იტასუეჲმ</i>	Наливаю	ღაგასხავ, ჩავასხავ
<i>ისრუეჲეჲმ ამა</i>	Развожу (огонь)	განთებ (ცეცხლს)
<i>ჯასრუეჲმ</i>	Зажигаю	მოუკიდებ
<i>სბრუეჲმ</i>	Горю	გებოები
<i>სურრუეჲმ</i>	Блещу	გბრუნავ
<i>ალოა სუნაგუეჲმ</i>	Дымлю	გბოლებ
<i>საბრუეჲმ</i>	Дую	გუბრავ
<i>ისრრუეჲმ</i>	Раздуваю	გაღვიებ
<i>ისრრრუეჲმ</i>	Накаляю	გასურებ
<i>ისტანრუეჲმ აქა</i>	Кую (жельзо)	გტელავ (რკინას)
<i>ისრაქაიუეჲმ</i>	Остужаю	გაციებ
<i>იკალეჯსრრუეჲმ</i>	Лужу	გბალავ
<i>იჯიუეჲმ</i>	Варю	გბრძავ
<i>იჯრუეჲმ</i>	Жарю	გწვავ
<i>ჩაკუალტსკუეჲმ</i>	Закусываю	გსუზმობ
<i>შიბჯაუნაქა სბრუეჲმ</i>	Обѣдаю	სადილს ვტამ
<i>უაბაქა სბრუეჲმ</i>	Уживаю	გბმქმს ვტამ
<i>სერზრრუეჲმ</i>	Умываюсь	ბიბს ვიბან
<i>სეერლასრუეჲმ</i>	Одѣваюсь	ტანს ვიცვამ
<i>სეერსარუეჲმ</i>	Раздѣваюсь	ტანთ ვიხდი
<i>ისრუასრრუეჲმ</i>	Обуваюсь	ფეხს ვიცვამ

icriurcaxuyem
iciyrcfayem
icrfaxuyem
შაჯრ
ენრლა
ჭულაჯრ
ყაჭრლა
ყაჯრ
ყსდან
ენბა
ლასლას, ენაგი
ჭრრჯჭრრჯ
ჯრრჯრლა
ენაკუჯალაგი
ჯრინგი
ეჯაყრ
იმაჯყრ
იშარდოყრ
ჯაჯაჯაჯალაგი
ჯაჯა
ამალა
ერჯა

Разубаюсь
 Надѣваю
 Изнашиваю
 Утромъ
 Днемъ
 Вечеромъ
 Ночью
 Теперь
 Тогда
 Когда
 Часто
 Рѣдко
 Иногда
 Никогда
 Всегда
 Довольно
 Мало
 Много
 Нѣсколько
 Сколько
 Только
 Двоимъ

ვებს ვიხდი
 ვიცემ ცანისამოსს
 ვავცემო
 დილით
 დღისით
 საღამოთი
 ღამე
 ეხლა
 მაშინ
 როდის
 ხშირათ
 იშვიათათ
 ხანდახან
 არაოდეს
 ყოველთვის
 საკმაოდ
 ცოცად
 ბევრად
 რამდენიმე
 რამდენი
 მხოლოდ
 ორნი ერთად

<i>ხრეკ</i>	Втроемъ	სამნი ერთად
<i>dāra</i>	Очень	ძალიან
<i>iʒagj eʒhanɟj</i>	Гораздо	მეტად
<i>abraa</i>	Здѣсь	აქ
<i>araa</i>	Тутъ	აქ
<i>yaɟa</i>	Тамъ	ქ
<i>eba</i>	Гдѣ	სად
<i>ʒerɟi</i>	Нигдѣ	არსად
<i>exjakuzamagj</i>	Гдѣнибудъ	სადმე
<i>ebukucy</i>	Куда	სად
<i>yabaniŭcy</i>	Откуда	საიდან
<i>yaxj</i>	Туда	ქით
<i>naɟŭr</i>	Оттуда	ქიდან
<i>araxj</i>	Сюда	აქ
<i>arsŭr</i>	Отсюда	აქედან
<i>ʒerɟi</i>	Никуда	არსად
<i>zeaxɟnʒara</i>	Вездѣ	ყველგან
<i>ʒara</i>	Далеко	შორს
<i>aɟɟya</i>	Близко	ახლოს
<i>ʒaʒj</i>	Вверху	მაღლა, ზევით
<i>ʒda</i>	Внизу	ქვემოთ
<i>aʒda</i>	Внизъ	ქვემოთ

<i>აჟიადა</i>	Впереди	წინ
<i>აჟრ, აჟჯა</i>	Впередь	
<i>აჟთაჯა</i>	Сзади	
<i>აჟთჯაჯ</i>	Назадъ	შებ
<i>აი</i>	Да	ღოს, კო
<i>მაჟმაჟ, მაჟ</i>	Нѣтъ	აჟა
<i>იჟრჟადა, იჟა-</i>	Можетъ быть	იჟნება, შეიძლება
<i>ლარჯ</i>		

АБХАЗСКІЯ ПОСЛОВИЦЫ (*).

acacsrj acrcsrj
acrc zrcz x'aaaz
aincj auejtm iei
nrnrzsj
anhrс dzja ma-
fa mrcnrф ima-
xrм.
acsr dzja drzr-
njaya acsrncr i-
xakauejtm.
af'abrre ynar
ancrдарггмuejtm.
акутr iaмнr-
ya акутагзj ауп.

Гость (долженъ
быть) какъ ягненокъ.

Ягненокъ съ слад-
кимъ языкомъ сосеть
двѣ матки.

Мужъ хорошей хо-
зайки не нуждается
въ дорожныхъ запа-
сахъ.

Встрѣтись съ хо-
рошимъ человѣкомъ,
приобрѣтешь человѣ-
ческую душу.

Истина воскресить
и мертваго.

Курица можетъ
нести только яйцо.

სცუმარი უნდა იყ-
ოს ვითარცა კრავი.

კრავი ცეცხლის გ-
ნითა სწოვს ორს
დედას.

კარგი ქალის ქმარ-
ს, სავსალი არ გეჭი-
რება.

კარგი კაცი ვისაც
შეგურება, იმს კა-
ცის სული შეგმი-
ნება.

სიმართლე აღად-
გებს შეუღარსვსა.

ქთამს კვერცხის
დადების მეტი არა
შეუძლიან რა.

(*). Уже по отпечатаніи букваря полученъ отъ прапорщика Георгія Курцикидзе этотъ сборникъ пословицъ.

ავერ ჯაიყა გუა
ჩა იჭავერჩი იმა
ლაგჯ ბრეკაყუეჩმ.

აწყა იცრჩაჩა
ბრეყუა დანალა
გა საჩ იცრჩაჩა
ბრეყურჩაჩა და
შრეყუან.

აფლა უც ახრეჩმ
აყმა სამგრ გარ
ეარ უანდა ეგეჯ
ცერეყარეჩჩა.

აკუჭმა შნარ
ყუაჯ უასკიაჟ უა
სკიაჟ ახრეყან.

აბგა ჟუფრ ნუ
თრეჟ უფარეჩმა
ანგრჩა ალა ჯა
კრეყან.

აოვერ იგუ ააჩმ

Пьяного не нужно толкать. онъ самъ упадетъ.

Царскій виночерпій умирая плакалъ не о смерти своей, но отомъ, что некимъ будетъ его замѣнить.

Стоящее дерево сказало, если бы меня не шаталъ вѣтеръ, то я бы разрослось широко.

За волкомъ гнались, а онъ сталъ просить бараній курдюкъ.

Пойманный шакалъ на вопросъ-будетъ ли онъ еще ѣсть курицу, въ отвѣтъ только разсмѣялся.

Тамъ, гдѣ у чело-

მოგროლს სელოს
კერა არ ეჭირება,
თვითონ დაეცემა.

მეფის მეღვინე
სიკვდილის დროსა
თავის სიკვდილს კი
არ ნახობდა, მხოლოდ
სხიობდა, რომ
მეფე მეღვინეს ვერ
იძიებინო.

მდედმარე სემა
თქვა, ქარი რომ არ
მარეუვდესო, ბევრს
ცოცვებს შამოვის
ხამდითო.

მეგლს ზღვენი
დნენ, და ის ღუმის
თხოულობდა.

პატარა გუროს ჭკობა
თხეს ქათმის ხორცს
კიდევ შესჭამო, და
მან პასუხად სიცილი
და დაიწყო.

სადაც კაცს გულა

მუა ილაგრუ ა
დ.მ.

вѣка, не горитъ сердце, тамъ у него и слеза не капнетъ.

არ ეწვის, იქ იმს
ტრემლივ არ ხაზო-
უვარდება.

აბჟამუდ ბრუ-
გოუნ.

Глупый на всѣхъ надѣется.

ბრუვს ყველსეც
იმელი აქვს.

აუ გჳ ლკას-
ბერჳმ ანრჳა
იბრ მანრჳულ
იყან.

Когда сказали: у укравшей сыръ горитъ покрывало, виновная схватилась за голову.

ყველის ქურდს
ლესჳი ეწვისო,
ყველის მოძარავემ
თავსეც ხელი მო-
ისვა.

აბრ ჳაყაჳ აა
ბაკურჳრჳმ.

Уворовавшаго уже вино на гущѣ поймали.

ღვინის ქურდი თს-
ლესეც დაიტირეს.

აბრ უტალაანჳა
ყეხრჳუმტინ.

Пока не станешь опускаться въ воду, не раздѣвайся.

მანძლისინ წყლ-
ში ხსვილოდგ ხუ
ვაინდი.

აბრგრჳეინ რრბ-
ჟარა ახუნჳადრბ-
ჟანჯერჳმ.

Между двумя мамками ребенка заморили.

ორს ძიძის შუ-
ემწვილი შემოაკ-
ვდათ.

აბრ იხყაკოუნ
ინჳირჳოუნ ააა აა-
ბაბრჳეჳმ.

Ситѣ бѣлый и красивый, а все таки человекъ жгетъ.

თავლი თეთრია
ღა ლამაზი, მაგრამ
ეწვის სწომს.

ახრნიჲა ილაჲა-
ჲა ბრძიუყემ.

აზიე აიჲანრ ა-
ხრე აიჲუამ.

აუგჲა ჴუა აბჲა
ერაიჭრუნ.

აუჲა იჲააუნ აჲა
იგჲუამჲაჲაგი ბრ-
ძუნ.

ჴნრ აზიჲა ჴრ-
ჴრ მბრძრჴ ანიერ
იდრძესუან.

აბანდაერ სჴრჲ-
ჴიუაჲეჲ ანრჲა,
უჲაჲა ყუაგჲაუნ-
ჲა იარხრჲემ.

ამრჲუ ჴიაიჴ დად-
ჲა დაჲაჲუნ.

აგრჴეი უგჲა აე-

Кто въ грязь упа-
детъ, тотъ всегда за-
пачкается.

Корова своимъ бры-
каніемъ не убьетъ
своего теленка.

Кто дѣлаетъ зло,
тотъ участникъ (и въ
расплатѣ).

Медь сладокъ, но
не все его любятъ.

Кто разъ не съу-
мѣлъ выпить, того
заставили приняться
другой разъ.

Плѣнникъ спраши-
валъ, зачѣмъ меня
продаете. Ему отвѣ-
тили: потому, что у
тебя усы кривые.

Побѣжденный мед-
вѣдемъ сталъ его на-
зывать отцомъ.

Дурная кормилица

ვინც ჲაფჲი და-
ტემა ის მახსერგებ-

ფური თავის წინ-
ლით თავის სბოხარ
მოჴკლამს.

ცულის მქნელი თა-
ნა მხარი არის.

თავლი ცუბილია,
მაგრამ ბევრნი არიან
რომ არ უყვართ.

ვინც ერთხელ სმა
ვერ შეიძლო, მეო-
რედ ჲალეგინეს.

ცუგემა ჴბითხა რა-
თა შეიღითო, უნა-
სუსეს, ამის თვის
რომ უღვაჲი მრუ-
დე ვაქსო.

დათვი ვინც იმს
მოგროს მამს უმა-
სილია.

ავს ძიძის როდესაც

Г r ამჟღინ დანა
აქ დრუჯაკუან.

აჟრ იშაკაჟა დრ.
ბაჟაჟეჟმ.

ამჟაკმადა უს ი-
ზეჟმ სრქუნრა
ჟრ მბაჟ სავრა იმ-
ბანდაჟა.

ავერ უჟრუანრკ
აჟაჟუნ ახა იშა-
ჟარსლოჟეჟმ.

აჟაა უსლოჟუნ
ახა ჯეგეგჟ ირფო-
ჟამ.

აკაკან ჟრ მბაჟ
არადრე აჟა ჯნეჟ-
ჟეჟმ.

იშადჟაჟრლა ა-
გუარა უჟრუჟუ-
ამ.

уйдя изъ дому, забыла
про ребенка, а только
возвращаясь домой
стала къ нему торо-
питься.

Упавшій въ воду
промокнетъ.

Кто молодымъ ме-
ня не видѣлъ, ска-
заль старикъ, пусть
лучше и не видитъ
меня въ старости.

Лошадь о четы-
рехъ ногахъ, но спо-
тыкается.

Свинья жирна, но
не всякій ее ѣсть.

Гдѣ валяются орѣ-
хи, туда и свиньи сбѣ-
гаются.

Однимъ коломъ
нельзя изгородь ого-
родить.

გამოდოდა სხლო-
დამ უმაწვილი არ ას-
სოვდა, და როდესაც
სხლს მოხლოვდა
მაშინ აჩქარდა.
წყალში ჩავარდნი-
ლა დახველდემა.

სიემაწვილეში ვი-
საკარუნასვიგვარ, ნე-
ცავ სიბერის დრო-
საც არ მხასვიდეს.

ტყენს ოთხი ვე-
სი აქვს, მაგრამ წაი-
ბიარძიკებს სოლმე.

ლორი მსუქანია,
მაგრამ ბევრნი არიან
რომ იმას არ სჭამენ.

სადაც ვაკალი ურია,
იქ ლორები მიდიან.

ერთის სარით ლო-
ბე არ მაილობდება.

აჲრ ამჲა აჲ-
რალარ ილა ურ-
ყაყაზექ.

Если бы загорь-
лась вода, то чѣмъ се
тушить?

ჩყალს რომ ცმ-
სლი მოეკიდოს რომ
უნდა გააქრო?

აბჲამუდ ბრჲამ-
ზარ აჲუმი ჰრ იზ-
თაყაბაზ.

Если бы небыло ду-
рака, то отъ кого бы
поживился умный?

თუ რომ ბრიუვი არ
იყოს, ტკევიანი საიდ-
ვან იმოგნიდა რას-
მე?

აჲრნაჲ აჲრ ლა-
რა ჯაჲრ ლყამრ-
ზმ ამდუბა აჲ-
რანაჲყან.

Мышь и сама не
могла пролѣзть въ
щель, а захотѣла про-
тащить цѣлую тыкву.

თავე სხვრეკში
ვერ ეადიოდა, და
ეოვოს იბამდა.

აჲრ ღაზარ ორ-
თა ხალყეჲმ.

Была бы голова жи-
ва, а шапка будетъ.

თავი თუ ცოცხალი
ექმნება, ქუღს სულ
ეოველოვის დაისუ-
რამს.

აჲგუ ჯუმარჲან
აჲრნაჲ უცრჲან.

Кошка забавлялась,
а мышка умирала.

კატა სუმრობდა და
თავე ეგდებოდა.

აჲრჲა აბჲერ მრ-
გაჲყანრ იჲრეჲ-
ამ.

Стаканъ не разо-
бьется безъ звона.

სტაქანი ისე არ
ეცეცდება, რომ სმა
არ ეამილოს.

ანადრჲამკამრზ
ათაჲრჲან.

Для лѣнливой лоша-
ди всегда нужны шпо-
ры.

სარმეს ცხენს
სულ ეოველოვის
უნდა ღებნი.

აკამბაი აფარ-
ხალ აბრუან აგუ-
რა აბუამრუმ.

აერ მარჯი ირ-
ხაერ ხაყუმ.

აერ ემ ჯაჯ ა-
კუადრ დაცუან.

ეამბაკუა ეაჯი-
ხადა.

აკუად იმავ ა-
მარჯი ჯრმფაშავ
აყაიმავ დახრბა-
უან.

ერმ კუმრთხა
აუნ.

ერკ ვრეაზაკ მა-
ჯაყამ.

ვეგი ჯაყავ აგუ-

Буйволь захотѣлъ
ѣсть въ огородѣ рѣпу,
не замѣчая забора.

Близорукая ло-
шадь пуглива.

Кто боялся лоша-
ди, тотъ билъ по съ-
длу.

Кто убилъ оленя,
не увидавъ его?

Готовой пищи изъ
котла немогъ съ-ѣсть,
а запасную изъ ам-
бара ужь никому не
давалъ.

Чужая курятина
вкуснѣе.

Въ одинъ ротъ два
куска не помѣстится.

Топоръ, которымъ

კამბეჩმა კარხალი
ღაინხსა, ლობეს კი
ეური არ მიუგდია.

მარლი ცხენი მფრ-
ოსალოა.

ვისაც ცხენის
ემინოდა, უნავირსა
სცემდა.

ვინ მოკლა ირემი
უნსავად?

ქვებში მზად საჭ-
მელს ვერ სჭამდა,
ამბარში რომ იყო
უარს ეოფდა სსუ-
ნვედ.

სხვის ქათმის ხო-
რცი ცებოლოა.

ერთს ზირში ორი
ლუკმა არ ხავეცევა.

ეველას ამეხე-
ვა.

რაჩა აბრნი იწა-
რჯუან.

ბეძია მრუმათ
იჭმანუა ემრჩუა
ენალაგა ერგაკრ
აწრეა კნრ ირ-
მგაუან.

აკრვერვ ივრვ ი-
ბრუან აბავრვ
ივრვ იბრამრვმ
აუა აბრრახრუან.

რსაწრე ივოუ ვე-
გი ახეოთ რეჯოუი
ჯარა ვეგი ირრე-
რეჯმ.

უაჩუაჩა იწაჩაუა
უქრ მარგან.

უზღრდა აიმა უზ-
აჯადა აიმა.

все строения, бросил
на дворъ.

У Беднышмата на-
чали грабить козъ, то-
гда онъ и самъ по-
тащилъ одну за рога.

Человѣкъ, имѣвшій
одинъ недостатокъ
сознавалъ, а другой
имѣвшій два недос-
татка, поднималъ всѣхъ
на смѣхъ.

Сойка хуже всѣхъ
птицъ, а надъ дру-
гими смѣется.

Не смѣйся надъ па-
дающимъ.

Кто побилъ? братъ.
кто воспиталъ? братъ.

ელს ცუღს ვარეთ
ავღებღენ.

ბელიმუმეს თხეღს
არამეღღენ, მამინ
თვითონავ ერთოს რქა-
სეღ მოჭკიღა სე-
ლო ღა მითარეღღა.

კაცი, რომელსაც
ქონდა ერთი ნაკლუ-
ლეგანება ვრძნობ-
და, ღა რომელსაც
ქონდა ორი ნაკლუ-
ლეგანება, დასციხო-
და სხვას.

ხნიკვი ეოვეღს ფ-
რიბვეღსეღ ცუღი
არის, ღა სხვასკი ღა-
სციინის.

ნუ დასციინებ იმს,
ვინც მეს წინ წა-
იქცეს.

ვინ სცემს? ძმამ,
ვინ ვაგზარღა? ძმამ.

ზრცუ შაყა ინა
სრუჯყაყემ.

ვრც ბჯა ინაა
რაჭრც მრცა
ყჯა ურჯააქმ.

ყრცა ზრმბაუ
ბჯარა იძრშამ.

წრმ ნაწლა ა
ურრერ წრჯაყემ.

ბაქი ყჯაწრ
ლალარჯეჯინჯი
ყუყაკ უბალან.

იჯა ავერ დააბ
ოქი ჯაჩაყამ.

აუჯარა ზეუქ
თოუ იბრ აწრქა
ყემ.

ილახი ყაწინწ
იყუაყუყა.

Трусливый несча-
стливъ.

Лучше дурному
брюху лопнуть, чѣмъ
хорошему кушанью
оставаться.

Кто дурнаго не у-
видалъ, тотъ хороша-
го не пойметъ.

Чужими руками
жаръ загребать.

Всматриваясь хо-
рошенько въ молоко
и тамъ найдешь чер-
ноту.

Погнбающий неус-
лышитъ чужаго кри-
ка.

Кто для другихъ
замышляетъ дурное,
тотъ самъ попадетъ.

Всмотрись въ ли-
цо человеку и отдай
ему, что слѣдуетъ.

შშიძარა უბედურია.

უმჯობესი არის
ცუდი მუცელი გა-
სქდეს, მანამ კარგი
საჭმელი დარჩეს.

ვისაც ცუდი არ
უნახავს, ის კეთილს
ვერ ეაიგებს.

სხვის სელითა ნა-
კვერცხალი ამაილო.

რქემაოც რომ ჩიო-
სელი ურადღე-
ბით, იმაშოც იწოგ-
ნი შავსა.

ის კაცი, რომელიც
იღუპება, სხვის სმას
ვერ ეაიგონებს.

ვისაც სხვისათვის
ფიქრობს ცუდს, ის
შეეურება.

შუბლში შესვდე
კაცსა და ისე შეეცო-
წილო.

ვრთვნი ვრვრმ
ბრრვზ წართა ი-
მოუთ.

ჩაბაან ყრჩაკ
იწრლოუწარვჯ ჯარ-
ბაყეჲთ.

ამყრუყ აუჩ ამ-
ყა ანაურალა ა-
ყარყუალ, ახრ-
გაყან.

აჲი ხუწრუნ აჲა
აჲუბრუნ.

ვრჩა ბჯა ება-
ბუა ვუკ ეყრკუ-
ვაყეჲთ.

აეადა აჲთრა
ადრრყეჲთ.

არბრნა ყრგალა
ბაკ ვბრრყუან აჲა

Кто себя не поз-
наль, тому ни гдѣ
сѣсть не дан.

Одна гнилая гру-
ша сотни другихъ по-
гниотъ.

Дно корзинки за-
горѣлось, а ручки ея
сѣбялись.

Маль золотникъ,
а дорогъ.

Два друга на одной
доскѣ могутъ помѣс-
титься.

И осель свой слѣдъ
найдетъ.

Дроздикъ сказалъ:
я зналъ сто пѣсень,
а когда копчикъ ме-

ვინც თავის თავი
ვერ' იცნა, იმან სა-
ყლოში ალაგი ვერ
იშოვნა.

ერთი დამალი მს-
ხალი ან მსხალს და-
აღწობს.

კლათის ქირს ცე-
ცული მოეკიდა, და
სელი იმს ეკინოდა.

ოქრო ნაცარაა, მა-
გრამ ქვირია.

ორი საუფარგლო
კაცი ერთს ფიცარს
სულ დაეცევიან.

ვინი თავის კვალს
ანაოვნის.

შაშუმა თქვა: ასი გა-
ლობა ვიცოდი, მაე-
რამ როდესაც ქო-

ახიუბა აჯირ-
ჩა ენსურვას ზეგი-
ეჯ სხანარუშტურ-
ჟმ აჩუჟმ.

აუტეუ ახუარტა
ენჟამლა ეჩა
ჩაშაჟი აჩუან.

აუტეუ ჟააერ ა-
ჩინაჟ აჯიუამ.

ალა იუზანჯა იუ-
ჩაჩაროჟი მამ-
ჯარ ჯაჟამ.

ალშარა ამაჯარა
ეჭუჟი.

აჟირა ალაბა ჩი-
შანი ბრეჟუან.

აჩირ ეტეუ ჟიურ-
ბაკ იხოჟი.

ინარმეშტურაჟ
ლაკ იუჟი.

ня ушибъ, всё поза-
былъ.

Котъ не могъ за-
лѣзть въ корзину (съ
мясомъ) и сказалъ:
нѣтъ, сегодня среда
(постный день).

Крикливая кошка
мышь не поймаетъ.

Прежде вымѣси, а
потомъ и спеки.

Сила зависитъ отъ
богатства.

Цира била другихъ
палкою, а сама пла-
кала.

У новаго пастуха
четыре глаза.

Въ домъ не пус-
кали, а онъ прихо-
дилъ еще съ соба-
кою.

მინამ ღამჭრას, მაშინ
სულ ღამევეყდა.

კატა კალთას ვერ
შესწვდა სოჭეკა, დღეს
ოთხშაფათი არისო.

ბლაგანა კატა თაგებს
ვერ ღაიჭერს.

ჯერ მოხილე, მა-
სუკან გამოაჯსე.

ძალი დამოკიდებუ-
ლია ქონებასედ.

სირა სუქედა ჯო-
სითა და თვითონ
სუჯიროდა.

ახალს შუქემსსა
ოთხი თვალი აქვს.

სსლში არ უშვე-
ბდენ და იმისთან ძალ-
ლი მოჭეუანდა.

ah a'er im'ryuan
a'eraxja iyamrzm.

Господинъ дарилъ лошадь, а конюхъ не хотѣлъ.

a'erctāa yza'erctā
mā xazejha emrjz
ḥaa ic'axja auzn-
xurā izuacana la-
ga a'erctāac sr-
dalejm ihejm.

Чорта спросили, за-
чѣмъ тебя зовутъ
чортомъ? Онъ отвѣ-
тилъ: мнѣ все дѣла-
ютъ зло, я всею мшу
и за то меня назы-
ваютъ чортомъ

namgudu erda
yap'raha.

Бѣдный все вея-
чается, у него и лоша-
ди нѣтъ, а погу по-
дымаетъ (въ стремя).

amx'z mamrzm a-
vula dajtan.

Пахатной земли у
него не было, а онъ
ходилъ добывать съ-
мена.

azr jaxu'aerz a-
zr i'car'yan.

Утопленника еще
водою обкачиваютъ.

auz mamrzm jar-
bagj yag'zara i'ga-
yan.

Бѣдный, не имѣв-
шій быка, тащилъ сво-
его пѣтуха, что бы
пахать полюсу.

axu'ca xj'f'rxu'a
af'rkau ḥadr'yu'e-
jm.

Гдѣ вырываютъ ле-
карственные травы,
тамъ кладутъ соль
(мѣстный обычай).

ბატონი ცხენს ამ-
ლევდა, მეფინიბე არ
შვრებოდა.

ემშაკს ჭკიოსებს:
ემშაკი რატომ და-
ვარძემსო? მე ვემ-
ლანი ცუდს მიძვრე-
ბიანო და რადგან მე
მეციერს უძვრები,
იძისთვის ემშაკი და-
მარტემსო.

სწყულო ღიღუ-
ლობს, უცხენოთ
ფებს აწევს ზეით.
სსხნავი მიწა არ ჭქ-
ონდა, და ის თვსლს
ემებდა.

წყულოში დამხვრხა-
ლს პირში წყულს
მსხამდებნ.

სწყულს კაცს ხარი
არ ჭქევინდა და მამალი
მიეყვანდა სსხნავად.

სდაც წამალს ამ-
ოხთხრობან, იქ მა-
რილს ხაველებნ.

აწრე აწარა ააწრ-
შაპრქრლა აუ-
ყა ჯანჯმ.

აწრწა აბრმბრ
ჯანღადრწა აბ-
ჯჯა ააქ ჯაზრრ-
უან.

ააწრწა ჯაბრწა
ააქწაწა დააწა-
უან.

აკრწაზა ჯაბ ი-
წაუგქ იუქ ჯა-
ბრწა იწაუგქ ა-
გჯამაწა ჯაბწრ-
გჯაგ იწაუ იზრ-
მუქ.

იწანრ იგუარმ-
თაზ ბრგლანრ
იებრწრბრუან.

ამრუწააწრ იმრუ-
წარა დააქჯა.

Хитрая птичка о-
бъими ногами попала
въ силокъ.

Синичку посадили
на пуховую постель,
а она все просилась
въ кустарникъ.

Обжегся кипяткомъ
сталь дуть и на хо-
лодную воду.

Имѣвшій достатокъ
сдѣлалъ поминки по
отцу и по отчиму, а
не имѣвшій и по ро-
дному отцу не могъ
сдѣлать.

Сидѣвшаго не хо-
тѣли замѣнить, а онъ
всталъ чтобы пока-
заться.

Вралю не мѣшай
врать до конца.

ეჭმეკი ჩოჭი არივ
ფეხებით ვაემა მა-
სემი.

ჭინჭრებს ხსვენ
ბუმბულის ქვეშევე-
ბშია, და ის ჟუგში
თხოვლობდა.

ცხელის დამწვარი
ცივს უბერავდა.

ვისაც ბევრი ჭქონ-
და მამასცა მამი-
ნაცვალსაც უყო აღა-
ნი, და ვისაც არა ჭ-
ქონდა რა, ნამდვილს
მამასაც ვერ უყო.

მუდომარეს არ შე-
ნიშნამდენს, და ისაღ-
ვებოდა რომ თავი
დაენახებინა.

ჯრუს დაანებე
თავი იჯრუოს და-
სსსრულოდინ.

ყრჯარა ფანტ
იდავ აოა იერჯაგე
ყრჯარაფანტ ი
დავ ზრჯილან.

აზრქორ ჯაწყავ
აზრქორ ბრჯანა-
ქმ.

ავის ამარდა ჯა-
ნაეალა აეადა და-
უა ჯალაგქმ იუა-
ზექ ყზრჯაყაზექ
ანტრჩა საბანდა-
ყექ ანტქ ავის ა-
მარდა ჯალეურქრ
სეჯისბრჯეყექმ ა-
ხქმ.

Досыта нѣвшійся
человѣкъ думалъ, что
и товарищи его сыты.

Испугавшійся го-
рѣшнаго бурьяна по-
палъ въ кипятокъ.

Корова полѣзла на
утесъ, а оселъ под-
нялъ крикъ. Его
спросили: что кричить?
онъ отвѣтилъ: какъ
мнѣ не кричать, эта
корова упадетъ и на
мнѣ же ее будутъ
тащить.

მძლარს კაცს თა-
ვის ამხანაგები მძ-
ლარი ეკონა.

ცუცხლის შეშინე-
ბული მღუღარქმ
ხავარდა.

ფური ავიდა ალ-
მარბსე, და გირმა
ქვეშ ევირილი და-
ხეო. კითხეს იმს:
რას ჭევირიო? უმა-
სუს: როგორ არ
ვიუვირო, ის ფური
ხამოვარდება და მე
წამალბინებენო.

